

Скрізь і все
псадайте
знаменитих
солодощів
виробу

При БОЛЯХ ГОЛОВИ
ТА ЗУБІВ

ГРИПІ, ПРОСТУДІ, ПРИ АРТРЕТИЧ-
НИХ БОЛЯХ, СУСТАВІВ, КОСТЕЙ і т.
УЖИВАЄТЬСЯ ОРИГІНАЛЬНИХ ПОРОШКІВ

"MICRENO
NERVOSIN" З КОГУТИКОМ (З Ф.)

ЖАДАЙТЕ В АПТЕКАХ ПОРОШКІВ З Ф.ЗН. КОГУТИКОМ
В ОРИГІНАЛЬНОМУ ОПАКУВАННІ ПО 5 ШТУК
У КОРОБЦІ, БО ВЖЕ Є Й ФАЛЬСИФІКАТИ. —

„Прошу дати мені порошки з „Когутиком“ і звертайте увагу, які порошки Вам дають!

ОСТОРОГА!

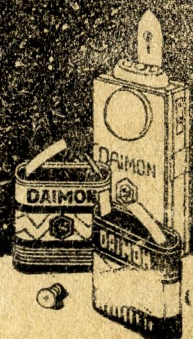
Жадаючи порошків з „Когутиком“,
завжди звертайте увагу, які Вам да-
ють порошки, бо лучаються випад-
ки, що замість бажаних порошків з
„Когутиком“, відпродавці старають-
ся всякими способами вмовити і да-
ти Вам інші порошки, що на них
більше заробляють.

Порошки з „Когутиком“ є „лише
одні завжди з рисунком „Когутика“
Порошки з „Когутиком“, це засіб,
що успокоює болі і уживають їх при
грипі, простуді, болях голови, зубів,
при артритичних болях, в сугавах
та костях і ін. Жадайте не порошків
від болю голови, але виразно кажіть.

ЧИ ТИ ВЖЕ МАЄШ
ЛЯМПОЧКУ „БАТЕРІЮ“
ДАЙМОН

ЩО НАЙКРАЩЕ РОЗЯСНЮЄ
ТЕМРЯВУ НОЧІ.

*Всім відомо,
що одинокий український
беселий тасочис*

КОМОДР

є найкращим джерелом цумору

Адреса: ЛЬВІВ, вул. КОСЦЮШКА 1а.

06
10

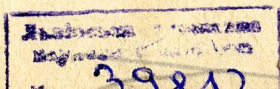
БО ВІЙНА ВІЙНОЮ

Наз.

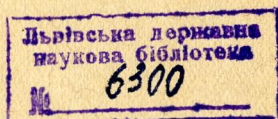
АЛЬМАНАХ „КОМАРЯ“

Л Ї В І В

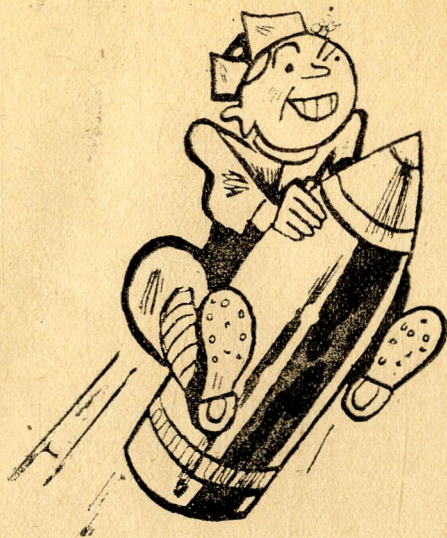
1 9 3 7

СВЯТО-СЛАВЯНСЬКА

Друкарня Медичкй — Тиктор, Львів, Бляхарська 9, тел. 234-76

„Слово до старої війни“.

Чи не добре то булоби, браття,
Стару пісню заспівати наново —
Про війну і воєнне забвяття
(Т як боші ми були здорово!)

Про далекі і тяжкі походи
І про лиця викуті із криці;
Про всі труди наші — і пригоди,
(Де підеш — дівки й молодиці).

Де підеш — усюди привид смерти:
Або куля вб'є тебе гарані —
Чи на скрут кишок ти можеш вмерти,
(Як зашкодять пироги в сметані)

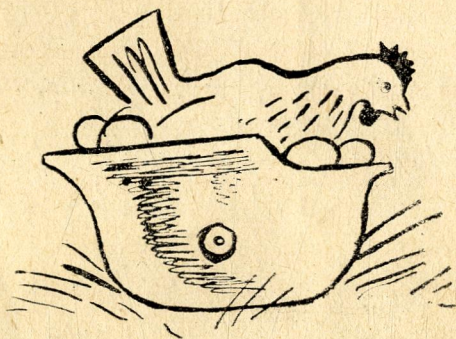
Тей, здається, що то час далекий,
Але ще й сьогодні ми струджені —
Невигоди різні — небезпеки...
(При військовій пральні та при трені)

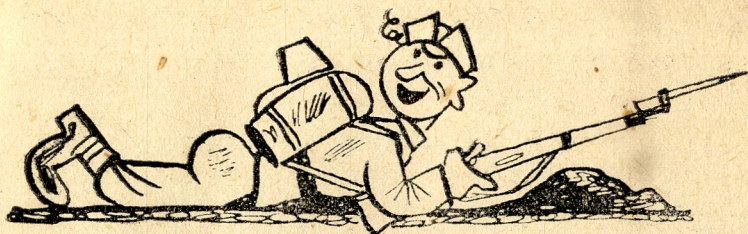
Ще сьогодні бачу я ті битви,
Чую крики і страшні проклони,
Зойки, стогін і слова молитви —
(То був наступ на луляш-канони).
*

Чи не добре то булоби, браття,
Стару пісню заспівати нині —
Про стрілецтво та його забаяття
І про Цяпку на старій кобилі.

Чи не добре то булоби, друзі,
Так з гумором ті часи вгадати:
Бо був Цяпка — і „Калина в лузі“ —
Була слава і був сміх крилатий.

Ж о м а р

Бо війна — війною...

Війна — це не жарт!

— Лягаєш ввечір спати і не знаєш, чи завтра не прийдеться тобі встати вже небіжчиком — сказав хтось зі „старої війни“.

Війна — це не жарт, а всетаки ніщо так не сприяє гуморові і сатирі, що війна.

Це вже хімера людської вдачі. Відомо ж, що на похоронах ми дуже часто буваємо завеселі, зате на забавах сумуємо.

Це одне. Другий сприятливий для гумору чинник, це життя в гурті. Людина сама до стіни ніколи не сміється. Сміх потребує товариства. Чим більше товариство, тим кращий гумор.

Пацифісти, які представляють війну у дуже чорних красках — це, або односторонні агітатори, або одиниці пессимісти, які, як кажеться, навіть у швейцарським сирі, бачать самі діри. Тимчасом, кожний, що був на війні не заперечить, що війна має теж свої привабливі сторінки; це гумор і гуртове життя.

А циган для товариства навіть повісити дався...

Український військовий гумор дуже багатий.

Із запорожського гумору нам справді багато не лишилося, але з того що перейшло до нас в устній словесності, можемо уявити собі, який безмірно глибокий, та безжурний був їхній гумор. Запорожець навіть на палі кпив собі дотепно із ворогів.

Подивіться на картину Рєпіна „Запорожці пишуть лист до султана“. Це саме правдивий запоріжський гумор.

Який жаль, що тоді не виходили ще у нас гумористичні журнали, якіб записали усі ті перлини запорожського гумору!

Що за матеріял малиби нині наші історики, для зрозуміння характеристики отого очайдушного лицарства!

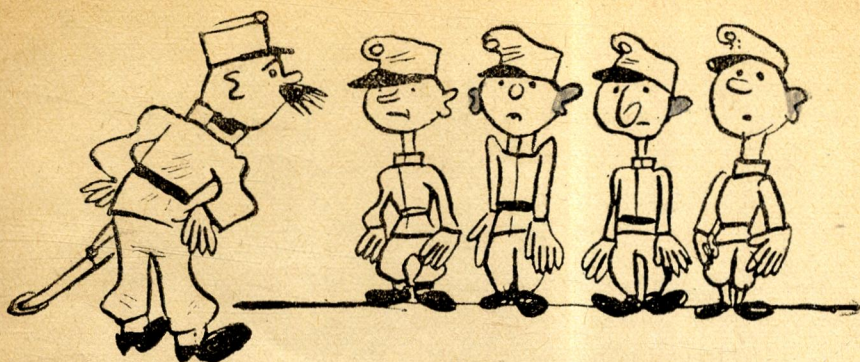
З новіших часів лишилося нам чимало зразків воєнного гумору взагалі, а зокрема гумору нашого стрілецтва.

Вони позаписувані в тодішних гумористичних часописах, які дуже часто „друкувалися“ таки в окопах „хемічним олуфком“, деякі друкувалися пізніше в різних календарях, журналах, а деякі ще до нині „ходять по людях“ і чекають, щоб їх хтось „взяв на папір“.

Видаючи оцю скромну нашу збірку, ми мали на меті зібрати разом усі перлини нашого воєнного гумору. Репродукуючи деякі загальні, тогочасні воєнні дотепи, бажаємо створити тло для кращої характеристики тодішньої епохи і подій на яких цей гумор зродився.

Може ця наша збірка, буде зачатком дальших того рода праць, які вийдуть не лише нашому народові на потіху і розвагу, але й будучим поколінням на науку і хосен.

К. У. К. Мілітергуморзамельште- теле, або як то було за не- біжки Австрії?

ХИТРИЙ БОСНЯК

Мілян Станковіц був бравий вояк. Одного разу стоїть він на «пості» коло Бургу, аж тут дивиться — якийсь цивіль з вояком завзято сваряться. Мілян підбігає до них і чує, як цивіль псьочить останніми словами вояка. Не видержав і цивіля заарештував. Цей станув перед судом за обиду жовніра, а Мілян Станковіц був за свідка. Та як на злість — не розуміє

— Спитайте його — каже суддя — як він знав, що цей ганьбив вояка, коли він ні слова не розумів?

Перекладчик побалакав трохи з Міляном та й каже до судді:

— Він твердить, що всі ці слова знаменито знає з «егзецирки»...

ГОВОРИТЬ, ЩО ДУМАЄ...

Фельдфебель: Що ви зробили би, наколиб стрінули на вулиці члена пануючого дому?

Рекрут: Я сховався би чим-скорше до найближчих сіней в камяниці!..

ЗРОЗУМІВ

Перед маневрами поручник Поспішаль пояснив воякам, що для відрізнєння ворожих відділів від своїх — ворожі частини матимуть на шапках білі опаски.

— Кондрати, скажіть мені, по чім пізнаєте неприятеля, а по чім свого?..

— Ті, що будуть тут (показує на голову) мати — це вороги; ті, що тут нічого не будуть мати — це свої.

по-німецьки ані слова. Треба було кликати перекладчика.

МАТЕРНА МОВА

Під кінець вправ командант дивізії побачив одну батарею, як в маршовій колонії розложилася на вулиці, а вояцтво зовсім свободно й весело розважувалося.

Це дуже не подобалося ексценсії і він поручив прикликати до себе шефа батареї й каже до нього:

— Зверніться в матерній мові до цих вояків, щоб вони дещо спокійніше заховувалися...

Шеф батареї був в клопоті: як тут рівночасно говорити в матерній мові до чехів, німців, мадярів, словенців і словаків!

Врешті впала йому до голови добра думка. Вбіг між вояків і крикнув щосили:

— Куууушш!..

Успіх був знаменитий!..

НА СТРІЛЬНИЦІ

— Чого ви, рекрут Мазниця, як стріляєте, то замикаєте очі?

— Таж пан капраль сказали, що нині буде сліпе стріляння.

ПІЗНАВ ПО ЗУБАХ

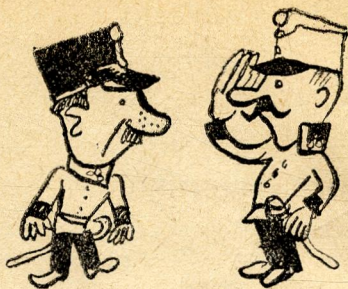
Один гуцул із Кут ставав до перегляду.

Лікар обстукав, обслунав і каже гуцулові отворити губу.

— Іст гут! — каже до комісії.

Гуцул по повороті до села оповідає:

— Довго мі огледав, али як подививси в зуби, то зараз пізнав, що я з Кут.

НЕ ЗНАВ

Фельдфебель голосить капітанові:

— Пане капітане, голошу слухняно: цеї ночі о 1-ій год. застрілився один інфантерист.

— Чим він застрілився?

— Службовим крісом.

— Але-ж це є строго за-казане!!...

— о —

ТАКОЖ ПОХВАЛА

Один капітан австрійської армії, який сам не розумів ні слова по українськи, вимагав від всіх свої цугсфірерів, щоб вони вміли добре понімецьки. Раз звернувся він понімецьки до цілої сотні з похвалами за велику обовязковість і солідність вояків. Опісля казав одному цугсфірерови виголосити те саме по українськи. Цей зробив те в той спосіб:

— Уважайте! Пан капітан казав, що не всі з вас мають однакові куферки. Одні мають білі, інші червоні. Хто від нині буде мати інший куферок, як чорний, дістане 2 тижні касарняка. — Це сказавши, цугсфірер засалітерував, а капітан вдоволений віддіхав... Цугсфірерови не могли похвала перейти крізь горло... а капітан і так не розумів, що він говорить.

ДОБРА ВІДПОВІДЬ

Один генерал хотів перекожати, чи жовнір, що тримає варту побіч порохівні, знає добре приписи, які обов'язують при наближенню до порохівні. Питається вартового:

— Що ви зробили б, наколиб я наблизився до магазину з горіючою цигаркою?

— Я казав би вам, пане генерале, відійти, бо поруч магазину з порохом не можна курити!

— А наколиб я мимо цього не відійшов?

— Тоді я ще раз повторив би моє домагання.

— Уявіть собі, що я і тоді не відійду. Що тоді зробите?

Жовнір хвилинку подумав, а пізніше каже:

— Я вважаю, пане генерале, що мудрій і до того вченій людині вистане два рази сказати, аби вона зрозуміла!

ХИТРИЙ АХСЕЛЬШВАЙС...

— Однорічний Ахсельшвайс, скажіть мені, чому кожний жовнір повинен на війні жертвувати своє життя і кров для цісаря і батьківщини?

— Пан лейтнант має рацію. Я тиж так собі думаю: чому властиво повинен жертвувати?

ЯСНО

Інструктор Ступа викладає новобранцям будову кріса.

Врешті питає одного: — З чого є зроблений приклад?

— З дерева.

— Зле, офермо!

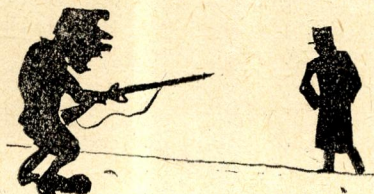
— З заліза.

— Ні!

— Зі сталі.

— Ні, дурню один. Я-ж виразно казав: «З вище названого матеріалу».

*

ПОПАВСЯ

Рекрут стоїть у ночі на варті. Хтось надходить.

— Стій! Хто йде? — питає рекрут.

— Інспекційний старшина.

Старшина, відповівши, хоче підійти, але рекрут знову кричить:

— Стій! Хто йде?

— Чого ви мене вже другий раз питаєте?

— Бо я маю такий «бефель». Три рази спитати, а потім стріляти.

НЕВТРАЛЬНИЙ

— Скажи мені, що значить слово неутральний?

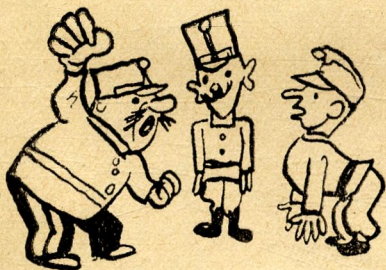
— Зараз виясню тобі на прикладі. Як трох положиться до одного ліжка, а мають лише одну накривало, тоді крайні стягають зі себе накривало. А цей у середині є саме неутральний.

Добра метода

Ген. Гльобучін переводив одного разу інспекцію рекрутського вишколу при однім словацькім »Інфантерірегінменті—«. При цьому звернув він увагу, що кепське відношення офіцерів до вояцтва є зовсім неоправдане, бо навіть найдурнішого рекрута можна мудрим питаннями навести до розумної відповіді.

— Будь ласка, — звернувся він до капітана, що стояв побіч нього — приведіть мені сюди рекрута, якого вважаєте за виїмково тупого.

Вкоротці перед генералом став нув здоровезний парубчак, якого

вигляд дійсно зраджував велику силу, але... невеликий розум.

Ген. Гльобучін підійшов до нього, приязно положив праву руку на його рамя і почав:

— Ну, молодий друже, скажи мені, як ти називаєшся?

— Екселенц! Гльобучін! — відрізав вояк.

— Не те, мій сину. Мене дуже тишить, що ти знаєш, як я називаюся; але мені було-б приємно почути твоє назвисько.

— Екселенц! Гльобучін! — повторив жовнір.

— Але-ж ні. Я питаю, як *ти* називаєшся? — почав хвилюватись генерал.

— Екселенц! Гльобучін!

— Але-ж, до біса, питаю, як тебе й твого батька вдома ціле село кличе?!..

— Екселенц! Гльобучін!

— То собі раз дурень, ідіот! — розкричався ген. Гльобучін і, забуваючи про всі гарні педагогічні правила, з пересердя вдарив бідолаху рекрута.

— Пане капітане! Як властиво цей туман називається?

— Екселенціє! Гльобучін! — пояснив капітан.

— 000 —

ПОРІВНАВ...

Корпскомандант Кратохвіль стрівся підчас одних маневрів у більшому гурті офіцерів з одним, виїмково грубим майором.

— Кілько ви властиво важите, пане майоре? — спитав зацікавлений.

— Екселенц! 120 кіло!

— Ах, потіштеся, що це ще не так дуже багато. Як я був флігель-адютантом, то підчас одних ловів забив кабана, що мав більше, як два сотнари...

НУМЕРОВАНИЙ КНЯЗЬ

Командант дивізії переводить інспекцію Інфантерірегінменту № 8 в Брні. Екселенція потрудився самому іспитувати одного жовніра.

— Як називається регінмент, при яким маєте честь служити?

— »К. у. К. Інфантерірегінмент Ексерцгед Карль Стефан № 8«.

— А чи знаєте також, хто є власником цього регінменту?

— Іх К. у. К. Величество, Ексерцгед Карль Стефан № 8!

Чого то жидки не видумували, щоби тільки не йти до війська?! Оповідують, що один такий Шльоме для цієї мети рішив удавати... німака. Та «асентерункова» комісія якось йому не довіряла й післала до шпиталю на обсервацію. Це жидка так налякала, що він зо страху заслаб і майже зовсім втратив притомність. З цього скористав його шпитальний товариш і безцеремонно вкрав тай продав його черевики.

Коли «німак» пробудився й побачив, що нема черевиків, крикнув:

— Де-ж ділися мої черевики?!

І через дурні черевики — мусів йти на войну.

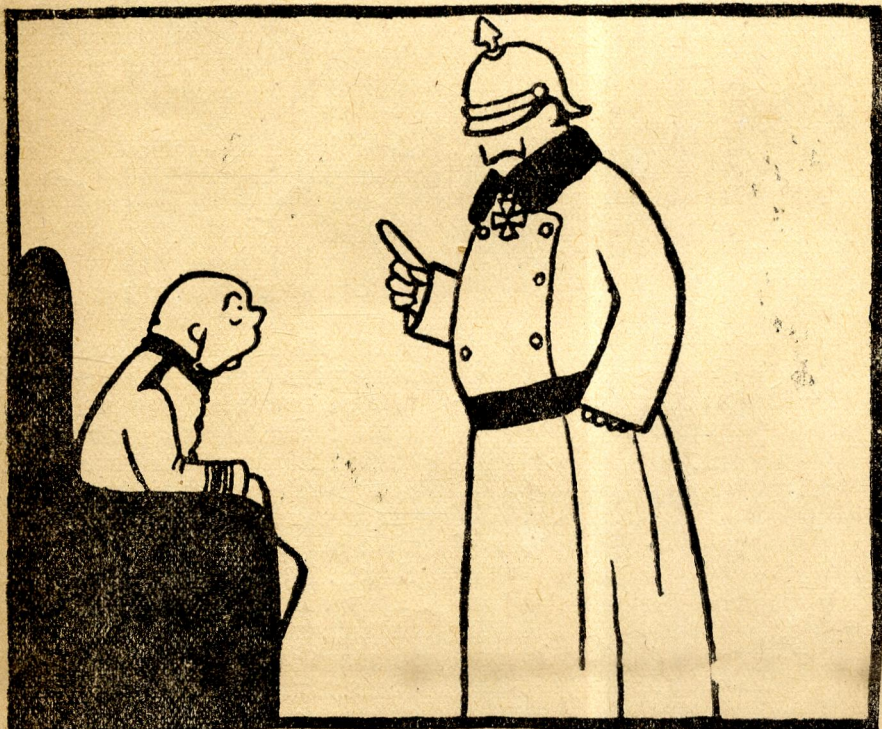
Інший знову з обави перед військом морив себе голодом так, що висох на тріску. Та коли станув до бранки, старшина, що належав до комісії, заявив:

— О, за такими саме шукаємо. Знаменито надається до летунів!

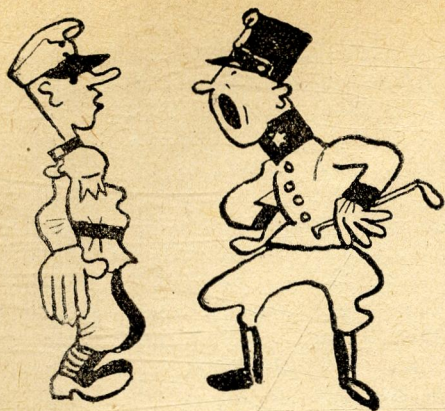
— Що, я мавби літати? Це неможливо! — закричав жидок. — Я вам ручу, пане полковнику, що як почну їсти, то буду без порівняння грубший!...

— В такому разі можете зовсім добре служити при піхоті.

Штука не вдалася і жид мусів йти на войну!

ДВА ЦІСАРИ
(Японська карикатура).

НАУКА У ВІЙСЬКУ

До дижурного старшини в полковій бібліотеці зголошується «пуцер» поручника Кавки й голосить:

— Пане хорунжий, голошу слухняно, пан поручник просили мапи...

— Якої мапи? Якої околиці?...

— Голошу слухняно — не знаю.

— То пан поручник нічого не казали?

— Казали, що має бути велика...

— До біса! Може знаєш, до чого потребує цієї мапи?

— Здається, на стіну, голошу слухняно...

— Тааак...

— Бо, голошу слухняно, на стіні дуже велика вогкість...

*

Оберляйтнант пояснює в підстаршинській школі, яка є різниця між арабськими і римськими цифрами. Зокрема важко йшло з римськими цифрами: ніхто не міг їх поняти.

Оберляйтнант хоче воякам облекшити зрозуміння і, маючи на увазі годинник з римськими цифрами на циферблаті, каже:

— Римські цифри є уміщені на предметах, які ви щодня оглядаєте і берете в руки. Хто з вас міг би мені сказати, які це предмети?

— Тарокові карти — каже один інфантерист.

*

В тій-же самій школі інший старшина пояснює значіння хоробрости:

— Двох любило одну дівчину. Один з них був великий і сильний, але трус; другий малий і слабкий, але зате дуже відважний. Скажіть тепер, хто з них набере?

— Дівчина! — відповідає якийсь рекрут.

БАЛЬ

Полковник уладжує в себе дома полковий баль. Щоб було більше місця, позамінювано різні закутки й «убікації» на вигідні гардероби для пань і панів. Пуцер полковника замінився на лякея в мужеській одягальні, покоївка служувала в жіночій одягальні, а з фірмана зробили портіером. Цей одягнувся в блискучу ліберю і, станувши на порозі, мав пояснювати надходячим гостям, де мають роздягатися. Перенятий своєю ролею, інформував коротко:

— Панове офіцери до прачкарні — пані до лазнички!..

Генерал дивізії інспекціонував полк. Не минув теж і салі, де мала пробу полкова орхестра, яка якраз вправляла у-вертюру до опери «Гангойзер». Як на злість, орхестрі щось не «кляпувало» й мимо всіх зусиль капельмайстра, не могла заграти, як треба.

Генерал слухав довшу хвилину і вкінці каже:

— Це правдивий сором для цілого полку! Та-ж це далеко краще грають навіть цивільні музиканти в опері!..

— Рекрут Щипавка! — кричить вістун. — Скажи, що стрілець повинен зараз ратю зробити.

— Одягнутися.

— Зле! Скажи ти, Баричко!

— Умитися!

— Зле! Капуста!

— Піти за потребою.

— Зле! Ніхто з вас не знає!

Повинен ще вечером вичистити всі гудзики від однострою! Зрозуміли?

*

Що десь там ллєть ся кров ріками,
що хтось конає в лютім бою,
байдуже, царю, жий спокійно —
рабів ще досить під тобою.

В неволі стогне люд закутий —
не дай кайданів розірвати —
будуй тюрми, будуй палати,
годуй для них нового ката —

Аж доки буря не здїйметь ся,
не вийде раб із казamatів,
порве всі пута і зашета
тюрин, тебе й твої надетк.

О, Д—ка.

ЦАР-БАТЮШКА МИКОЛАЙ II.

(Карикатура з передвоєнного «Комаря»).

Чародійна шабля

Полковник Х. був відомий не тільки як добрий вояк і полководець, але теж як вимріяний товариш зброї; та рівночасно був це чоловік залізної та безоглядної карності. У висліді цього всі підвладні старшини любили його — хоч рівночасно і боялися дещо.

Полковник Х. мав свої примхи. Одною з них було те, що вимагав від усіх старшин, щоб вони ніде й ніколи не розставалися зі своєю шаблею. Тимбільше ненавидів, колиб який старшина показався прилюдно в місті без шаблі.

На тлі цієї примхи скоїлася одного разу дуже весела подія з поручником Ш., про яку довго оповідали собі в цілому полку — очевидно »на вухо«.

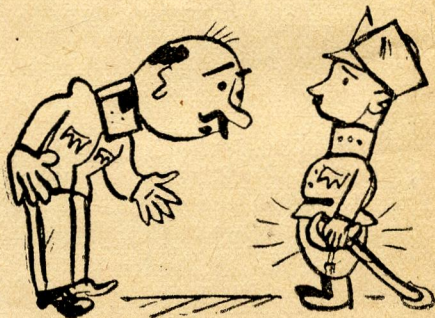
А було це так. — Стоїть собі полковник при вікні полкової команди і вдивляється у вуличний рух. Аж тут дивиться, поручник Ш. йде без шаблі вулицею, крутить, запхавши між пальці, тростинкою і прямує до винарні, що стояла напроти. Остовпілий з люті полковник кликнув негайно на чуру і приказав зараз спровадити до себе поручника.

Поручник догадався в чому річ. Ввійшовши до ждаль-

ні, відразу запримітив оперту в кутку шаблю полковника; не надумуючись багато прилягав її собі й смілим кроком вступив в полковницький кабінет.

Лють полковника відразу змінилася у велике здивування, коли він побачив, що поручник має шаблю. Передовсім не знав у тім моменті, про що має з поручником говорити: про шаблю не було вже як говорити, а так нагло не встиг ще нічого нового видумати. В тім положенню почав навіманя:

— Пане поручнику, заго-стіть сьгодні вечором до мене на чай. В нас нині маленьке прийняття...

Поручник гарненько подякував за запрошення і вийшов; в ждальні відіпняв шаблю полковника й поставив її на старому місці. На вулицю

вийшов знову без шаблі, прямуючи, як перше, до винярні.

Нічого дивного, що полковник, який знову станув при вікні, побачив і тим разом поручника Ш. Та яке було його здивування, коли побачив його... всежтаки без шаблі.

Історія повторилася, як за першим разом: чура бігав за поручником, той припинав шаблю в ждальні, а полковник був ще більше здивований, як передтим. Розмову імпровізував у цей спосіб:

— Пане поручнику, я забув вам за першим разом пригадати, щоб ви привели зі собою вечером теж своїх приятелів В. і Г. Буде веселіше...

І знову поручник вийшов, лишивши передтим шаблю в ждальні, щоб остаточно дійти

до бажаної ціли.

Схвильований цілою подією полковник перейшов до сусідньої кімнати, в якій ординував полковий лікар. Не думаючи над тим, підійшов до вікна і випадково знову побачив поручника, як цей доходив вже до винярні.

— Пане докторе — обізвався до лікаря — гляньте: чи поручник Ш. має шаблю чи ні?

Лікар глянув у вказанім напрямі й добачивши поручника, що зникав уже у вході винярні, відповів:

— Ні, не має!

Полковник подивився на нього з іронічно-вирозумілою усмішкою на лиці й каже:

— Не має? — Я теж так думав і то два рази. — Власне що має!

Записав Л-ин.

—оо—

ХАЙ ВАМ ЗДАЄТЬСЯ...

Підчас осінніх вправ команда поставила на мості великої ріки фельдфебля і двох вояків та припоручила їм через міст не пускати військових частин, що беруть участь у вправах, мовляв, міст у пляні вправ — знищений.

І от надїжджає на міст ротмістр з відділом кінноти. Фельдфебель задержує його й пояснює, що моста нема, а властиво команда так вправи уложила, якби міст був знищений.

— Хай вам здається, що моста взагалі нема! — каже до нього

— То хай вам здається, що я ріку переплив — сказав ротмістр і разом з частиною переїхав міст.

ПОШАНА

— Чому рядовик не віддав почеси тому четареві, який переходив коло нього?

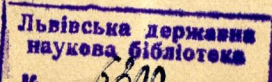
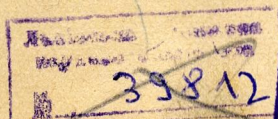
— Пане сотнику, це мій брат.

— Всеодно! Навіть колиб це був батько, треба його пошанувати.

В СТАЙНІ

Десятник: Як підходиш ззаду до коней, то мусиш кликнути на них, бо кінь копне і ще трапить в яку тверду уланську голуву. І з цього вийде таке, що будемо мати в ескадроні самі куляві коні.

—оо—

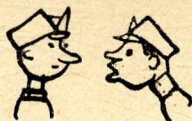

Бо війна війною

У ВИШКОЛІ

— Стрілець Тичка! Чому, стріляючи з кріса треба прижмурити одно око?

— Бо, голошу слухняно, якби прижмурих обо, то нічого не булоб видно.

ДВІ ВІДПОВІДІ

— Стрілець Підпенька! Що це є вітчина?

— Вітчина, це є моя ненька.

— Стрілець Тичка! Тепер скажи ти, що це є вітчина?

— Вітчина, голошу слухняно, є Підпеньки ненька.

АНГЛІЯ У ВІЙНУ

Як тільки Англія виповіла Німеччині війну, то розіслала до всіх своїх кольоній телегради:

»Війна виповіджена. Арештувати всіх підозрілих чужинців«.

З одної кольонії прийшла така відповідь:

»Арештовано трьох американців, двох французів, чотирьох еспанців, двох німців, п'ятьох бельгійців і одного перса. Зателеграфуйте з ким війна?«

РОСІЙСЬКИЙ ЦАР І ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ МИКОЛАЙ МИКОЛАЄВИЧ

(Карикатура з нім. журналу з 1914 р.).

На київському залізничному дворі в 1914 році.

— Що це за бунт?

— Це не бунт, це всаджають до вагонів... добровольців.

Стара війна

При кінці 1917. р. назначила австрійська команда на команданта Легіону УСС майора 24 п. п. Франца Кікаля (чеха). З 24 п. (коломийського) знав він дещо поукраїнськи, але досить слабо й тому тяжко йому було порозуміватися зі стрільцями. З цього приводу виходили часом дуже веселі ситуації.

Штаб легіону стояв (зимою 1917-18) в Розвадові (над Дністром), а похідний курінь з от. Г. Коссаком в Верині. Щодня рано виїздив от. Кікаль верхом на вправи під Веринь і там усі ждали з острахом на нього. Мав він свої — як всі старші австрійські старшини — вже уподобання і ніколи не можна було знати, чи знову щонебудь йому не подобається. Робив він, наприклад, великий крик, коли стрілець не мав рівнесенько пришитих ґузиків від плаща в обох рядах — дарма, що такий плащ він дістав з державних магазинів, — або, коли плащ під раменем несиметрично фалдувався, або й врешті, коли стрілець ніс почтівку кинути на пошту і заложив собі її за манкет свого плаща.

Все це речі, на які інший старшина та ще в часі війни й не звертавби уваги, але австрійському штабовому старшині не могло поміститися в його сивій голові, що це не має нічого спільного із боевістю частини. Позатим був дуже справедливий, інтересувався щиро стрільцями, любив їх на свій лад та дбав про них — а й стрільці дуже ско-

ро полюбили «цісара» — як його називали, тимбільш, що він дуже скоро вбрав мазепинку замість австрійської шапки — значить, пристав до «старої війни».

Одного разу на вправах викликав стрільця (гуцула) і показуючи на якусь купу глини далеко на снігу, питає:

— Видиш той жовтий флек? (жовту пляму).

ЧЕТ. ЦЯПКА

(Рис. Сорохтей).

Стрілець луп очима то на нього, то на сніг, не знає, про що йде. От. Коссак поміг і стрілець каже:

— Так, виджу!

— Там маскал. Ти стралети, а вітер дути — як ти стра-лети?

Стрілець мовчить, бо не розуміє питання.

От. Коссак пояснює:

— Там коло тої глини є москаль. Ти хочеш стріляти, але

вітер є з правої сторони. Як будеш ціляти?

Стрілець каже, що візьме крісом дещо на право, бо вітер заносить кулею.

— Добре! — каже от. Кікаль. — Але чому він тобі, Коссак, відповідає, а мені не хоче?

От. Коссак пояснив йому делікатно, щоб не образити його мовне знання, одначе... Кікаль був склонний підозрівати, що стрілець саботує — не хоче відповідати чужому старшині...

Іншим разом прийшов до штабу в Розвадів жид зі скаргою на стрільців — мовляв — забрали йому з ліса одну чи дві фіри дров.

Адютант чет. др. Старосольський вислухав жида й почав пояснювати от. Кікалеві про що йде. Кікаль подивився на жида й питає адютанта:

— Чи жид знає, що то «стралець» зробив?

— Твердить, що так, пане отамане!

— Він його зловив за руку?

— Ні.

— Чого хоче?

— Відшкодування за дрова.

— То скажи йому, най собі поставить в лісі «постен» (стійку). Як постен зловить «стралець» за руку, буде «шкодоване». А тепер «абтретен»!

Другим разом знову казав вечером зібратись усім старшинам і підстаршинам зі всіх сотень в Розвадові та велів чет. Цяпці покликати своїх підстаршин і задавати їм питання з обсягу полевої служби. Чет. Цяпка зробив марсову міну, показав на дес. Т. Строкона й питає:

— Скажіть мені, «товаришу»

Строкон, чи вільно в бою денервуватися?

По салі пішов притишений сміх.

— Не вільно! — відповідає Строкон.

От. Кікаль подивився на от. Коссака і для певности, чи добре зрозумів Цяпку, спитав Коссака по німецьки, що Цяпка питає — й каже:

— Питай далше!

Тоді Цяпка:

— А що робити, як хто е-вентуально зденерований?

Знову атмосфера переладована охотою до сміху. Молоді підстаршини впали в гумор і почали собі взаємно тихцем відповідати.

Один каже: Дати йому пляшку руму! Другий: перепустку до коша... Третій ще щось радить веселішого, що аж цілий кут почав пчихати зо сміху, а Строкон, здержуючи сміх, мовчить. Не знає..

Кікаль знову питає от. Коссака для впевнення — думає якусь хвилинку невдоволений, а врешті відзивається до Цяпки:

— Скажи ти сам, Цяпка, як ти такий мудрий!

Всі заперли віддих. Цяпка подивився по всіх і говорить поважно:

— Власним прикладом привести його до рівно-ваги!

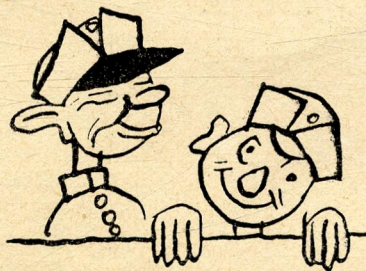
Кікаль махнув тільки рукою і зрезигнував з дальших питань Цяпки. Покликав іншу сотню.

Був ще й такий випадок, який характеризує от. Кікаля, як досить беззглядного. Сам він одного разу робив перегляд 4. сотні з Вериня. Сотня була уставлена в двоох рядах, 10 кроків один від дру-

гого, а стрілець один від одного на крок. Отаман переходив перед першим рядом, зупинявся, де хотів когось зганити, чи похвалити, чи щось питати. Але-ж довго вже стояли всі »на позір!« і один підхорунжий в другому ряді не вдержав, зімлів. Між стар-

шинами счинився рух. Зголосили Кікалеві, а той випрямлений, мов молодець, насунив брови і кинув грізно: — Що? Впав? — Закопати! А решта дальше стояти на »позір!«.

В.

ОФЕРМА

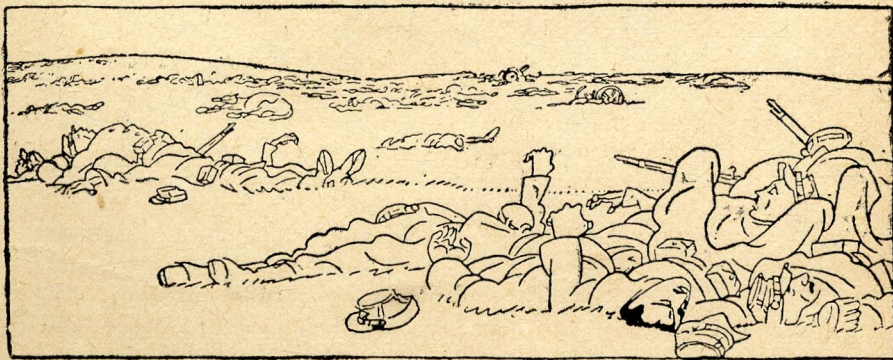
Стрільці ночують у селі. Село знищене, є лише одна ліпша хата, там розмістилися старшини. Всі лягають поком один коло другого на постіль. Вночі сотник Кишка виставив зпід покривала босу ногу. Це побачив десятник Люлька і схотів собі зажартувати, отже причепив сотникові до босої ноги острогу.

Сотник спить неспокійно і копнув острогою свого сусіда.

— Кишка, здійми остроги, не копайся! — кричить той.

— Які остроги? — питає заспаний Кишка, але подивився на свою ногу і побачив острогу. — Ах, то мій чура, та оферма стопроцентова, чоботи стягнув, а остроги ні...

*

Відпустка

Ми сиділи на оборозі і грали «айнундцванціг».

Муха, малий, худорлявий мамин синок з другої сотні, тримав якраз банк і голосно цямкав за кожним «фучом».

Нам виразно карта нейшла і в шапці Мухи росла щораз більша купа наших «тяжких» грейцарів з «ленунгу».

— Гоп! — загорячився Цьокало і вдарив картою на банк. Мусів мати туза, бо в банку було напевно понад 3 корони.

Але за другою картою де-що приблід.

— Ну, Цьокало? Зацьокався, га?

— Що зацьокався!? — люто відрізав Цьокало. — Став!

Висвітлив Цьокало всього чотирнадцять.

— Шляк би го трафив! — заляв Цьокало і почав шукати по кишенях, хоч згори знав, що там вже давно нічого, крім кришок хліба, нема.

— Дав ти, Боже, тому, що не може, — жартуємо.

— Що ти, Муха, з цими грішми зробиш?

— Гі-гі! Мені якраз треба. Іду на відпустку.

— На відпустку?! — лютував Цьокало, шукаючи дальше грошей. — Який тобі чорт відпустку дасть?

— Чорт не чорт, а отаман дасть.

Цьокала вже взяла лють:

— На сорок вісім тобі з твоїм отаманом. Де отаман має право дати відпустку?! Це належить до «Корпскоманди», а не до твого отамана.

Під оборогом хтось люто закахикав. Ми виставили голови і похололи. Під оборогом стояв отаман К., про якого ми якраз говорили.

— Вилазь один з другим! — крикнув хрипко.

Ми позіскакували з оборога і стали на позір.

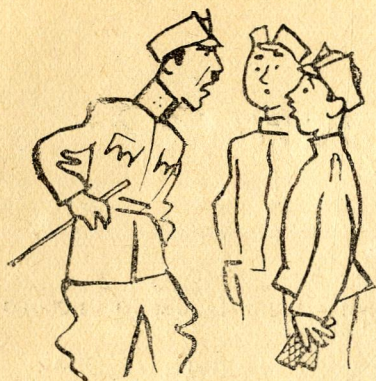
— Счорнієш один з другим! — рипів отаман. — Котрий то такий мудрий?

Мовчанка.

— Котрий то казав, що я

Тепер Муха почав тягнути: десятка і вісімка. Доста!

— То це ти такий мудрагель! З котрої сотні?

— Пятої...

— Називаєшся?

— Стрілець Цьокало.

— Щоб ти на будуче не сумнівався, чи я не маю права давати відпусток, то дістанеш, дурню, два тижні відпустки!

І зараз на другий день Цьокало поїхав на відпустку.

По цій пригоді цілий полк голосно сумнівався, чи отаман має право давати відпустки, але ніхто вже з цього не скористав.

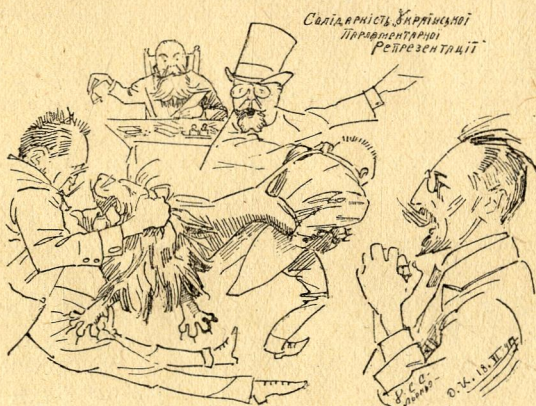
Замість на відпустку, мандрували до «паки».

не маю права дати відпустки — крикнув на ціле горло люто отаман.

— Я... але я... — заїкався Цьокало.

М. М.

— 000 —

З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ У ВІДНІ.

(Рис. Куриласа з журналу «Самохотник»).

На подвіря казармів стоїть купа непотрібного нікому піску. Треба його десь забрати. Цяпка каже стрільцям викопати яму і зісипати там пісок.

— А що зробити з землею з ями?

— Оферми! Викопайте таку глибоку яму, щоби змістився і пісок і земля.

*

Від команди приходить вістун, дуже малий ростом. Дижурний зголошує вістуну Цяпці.

— Впровадити! — каже Цяпка.

Входить вістун. Цяпка бачить його голову на висоті свого пояса й каже:

— Встаньте, вістун. На коліна клякається лише перед Богом.

*

— Як були ми під Болеховом, ще тисячдев'яťсот п'ятнацього року, то прийшлося в тім пеклі пропадати...

Москалів більше п'ятьсот валить на мене... Я маю живих всього 10 чоловіка. Що тут робити... Кажу, я вдарити

в скоростріли. І все лягло покотом!... Півтора тисяч трунів!... а кілька тисяч живих залапав...

— Кажете, що їх було всього п'ять соток; а ви забили стільки тисяч та ще й залапали?...

Ну... Москалів загалом дуже багато... Відома річ, що москалі великий народ. Їх числять понад 100 мільонів!...

*

— Одного разу пішов я на розвідку. В Карпатах сніг, мороз. Не дай Бог! Аж тут москалі!... — Стой!!! — кричить один і хапає мене за полу. Ну, думаю собі: — амінь! Що тут його робити? Витягаю багнет і... фалать! Відтяв полу, а сам в ноги! Корчами аж зашуміло!...

— А що москаль?

— Що москаль? — То ціла історія з тим москалем. Вің, бачите, йде до свого команданта тай голосить: Так і так, такий то а такий, полонив і привів ворожого, дуже небезпечного старшину... Дивиться, — а тут тільки кінець сукна з могого плаща... Чудасія!...

— Ну, а як ви дізнались, що так було?

— Та в тім й річ. Я, бачите, другої ночі пішов на те саме місце й зловив того самого москаля, а той докладнісенько розказав, як було...

*

Цяпка бував і в запілля. Одного разу попав на вечірку, з якої дохід був призначений на добродійні ціли. Оглянувши салю, зайшов до буфету; тут казав собі наляти чарку вина і запитав за ціну. Гарна як русалка панна Маруся, що сиділа за буфетом, пояснила:

— Коштує один карбованець, — а всміхнувшись збиточно додала: — Але коли я надію, коштує... 5 карбованців.

Цяпка витягнув калитку, положив на стіл 5 карбованців і забурмотів:

— Ну, вже добре, надпийте — але мені налейте до другої чарки...

*

Цяпка мав виклад для стрільців про обов'язки вояка. Зачав так:

»Загально думають, що першим обов'язком стрільця є вмирати за свій край. Це хибне розуміння. Першим обов'язком стрільця є так робити, щоби його вороги вмирали за свій рідний край«.

*

— — — — — 0 — — — — —

НА СТИЙЦІ.

Стрільчик Нитка був на стійці і за домом затужив;
А щоби про все забути — Папіроску закурив.

Аж надходить сотник Цяпка,
Що стійки переглядав.
— Де ти куриш, ти, офермо!
На стрільця він закричав.

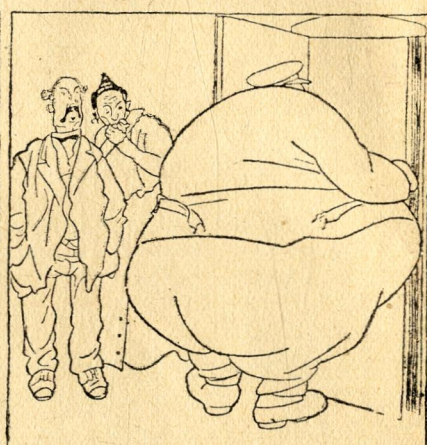
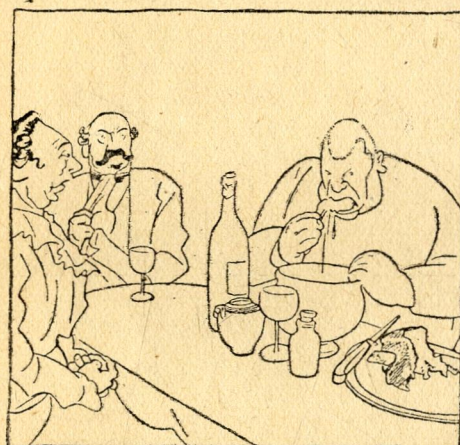
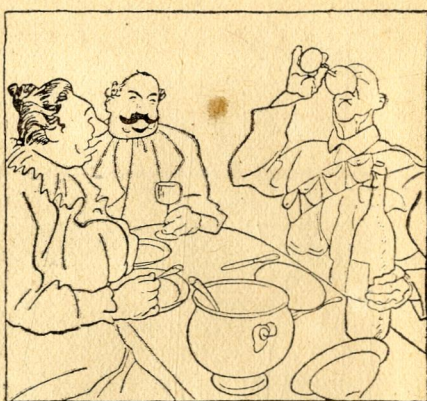
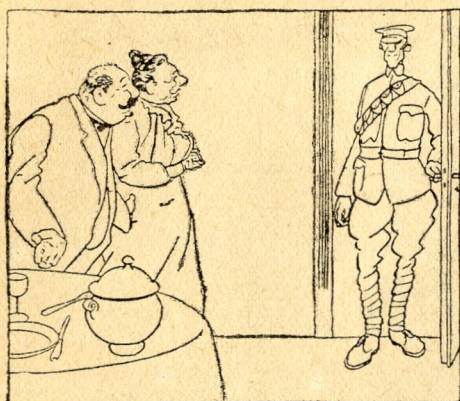
»Пане сотник, я так думав,
Що на свіжім люфті тут,
Закурити собі можна
Папіроску хоч одну«.

— Раз на все запам'ятай же —
Ех, офермо, ти одна,
Що де я є — там ніколи
Люфту свіжого нема.

Гам.

МОСКАЛІ В КАРПАТАХ.

ВОЯЦЬКИЙ АПЕТИТ.

ВІДВАГА

Четар Шкірка, стара «война», лиса голова. Вчора дістав він ордер за свою хоробрість. Його товариш Чупрій жартує:

— А знаєш, чому ти все такий відважний? Бо тобі ніколи не може встати зі страху волос дуба.

*

ГРІХ ЗА ХУДОБИНУ

Два старі галицькі «ляндштурмаки» йдуть на стежу в Карпатах. Нараз побачили в долині козаків. Один з «ляндштурмаків» змірюється, щоб стрілити. Другий каже:

— А вважайте, куме, щоб ви коня не вцілили; все то шкода худобини.

Тригодаз індикан

I.

Було це тоді, коли брусіловська армія зайняла східну Галичину аж по саму Ценівку. В містечку Козовій, кільканадцять кілометрів за фронтом, жили ми, можна б сказати, досить спокійно, привикли до реву гармат, німецьких візит на аероплянах та... крадіжей салдатів заамурської дивізії, що саме тоді відпочивала в містечку.

На початку їх гостювання люди трохи кричали, трохи плакали, бігали до команданта жалітися та цей тільки руками розводив.

— Скажіть, хто краде — мовив — а я вже його...

Ба, скажи, хто краде, коли ціла дивізія крала! А дехто навіть шептав, що й сам командант любить попоїсти печену качку чи гуску. І ще до того, щоб грошей не коштувала! Врешті люди не могли дати ради з пильнуванням, пішли до голови по розум.

— Мають вони зіжерти, волю я сама з дітьми! — говорила неодна хазяйка вдома і — судний день настав для козовецького дробу. Тільки піря роздував вітер по подвірях,

так, як недавно тому було на козовецькому ринку. Тільки тоді летіло піря з жидівських перин!

II.

Опустіло містечко, ніби яка пташина пошесть пройшла його вулицями. Замовкли півні, зникли десь гуси, качки, не найдеш ніде, хочби на лік шукав. Тільки малі діти плентаються по вулицях із лицями, обмазаними товщем, а коти та собаки похрупували на подвірях м'які кістки.

Тільки на одному подвірі, замкненому довкола високим парканом, походили поважно два індики та з десятків інди-

чок. Індики ніби прочували свою важність та безпеку, багрили злісно свої коралі та »пулькали« на індичок. А ті знову — ніби тихі, затуркані, мужицькі жінки, хилили вниз свої головки, та притакували розпаношеним індікам.

— Не слід — мовляв — із зарозумілим дурнем сваритися, а то ще чого доброго клювом клюбне, або як заціпить крилом по голові, не спам'ятаєшся, де стоїш.

Безпечно жилося індікам на подвірі, бо якщо не жити їм безпечно, коли на квартирі в їхнього хазяїна стояв сам командант? А хазяїном був теж не хтонебудь, а місцевий латинський парох, канонік якийсь, чи що.

— Ти не бойся, пан канонік, — говорив командант — здесь нікто нічево не тронет, а то я їх всех...

Але канонік таки трохи побоювався за своїх улюблених індиків, а заспокоївся аж тоді, коли командант приказав день та ніч каравулити подвіря одному вартовому.

Гей, гей! Не одна пляшечка вина, старого ще, угорського полилася з цієї нагоди. Бо, ніде правди діти, командант дуже в цьому вині за смакував, канонік теж не від цього був, а пивничка з припасами теж була. Ще так добре схована, що навіть російські салдати не могли її знайти. А вони-ж — звісно — до таких розшуків спеціалісти були...

III.

Булоб усе добре до самого кінця, колиб канонік не був такий закоханий у своїх інди-

ках, що навіть своєму доброму приятелеві командантові, відмовився продати дві індички на святочний обід для якогось старшого, що заповів свій приїзд.

— Все, мій приятелю, що тільки захочете, — відповів на прохання команданта, — тільки не індики. Ви самі бачите, що я їх навіть собі жалую, сам не їм, так їх люблю...

— Але можеб ви з огляду на таке...

— Ні, приятелю, ні! Цього в мене не прохайте! От, краще напиймося винця...

На такий аргумент замовк командант, пішов із каноніком утопити свою грижу в вині.

Але десь там у нутрі його душі лишилося почуття обиди.

Приїхав старший, мусів вдоволитися худими курками, що їх салдати десь у недалекому селі постріляли й життя поплило далі своїм руслом...

Аж раз...

Нещастя загостило на канонікове подвіря: пропала десь одна індичка. І вартовий стояв на подвірі й ніхто там не приходив і білий день був, а не ніч темна, коли сталося щось дивне: індичка ні-

би підскочила на паркан, помахала крилами та — поминай її, як звали. Слід пропав за нею, хоч зараз вибігли з хати сам канонік, прислуга, а ще й командант з револьвером. Трусили в близьких хатах, перевертали все до гори ногами, індичка пропала, ніби під землю запалася.

За кілька днів пропала друга індичка, потім третя, канонік ходив, ніби не при собі був. І вина командантові не жалував і чурі його рубля в руку часами сунув, щоб цей беріг, нічого не помагало.

Тільки часами обід, що його приносив чура командантові зо старшинської кухні, якось так приманливо пах, ніби це не було звичайне мясо, а товстенький індик з доброю начинкою.

Але, щож, до горщиків команданта заглядати годі навіть самому канонікові.

IV.

Командант і канонік сиділи вдвоє в затишній кімнатці каноніка, що її вікно виходило на подвір'я, попивали винце та може вдсяте міркували над тим, що саме діється з каноніковими індіками.

— Это удівительная вещь! — говорив командант. — Это прямо чорт знает, что такое!

— Га, я й сам міркую, що тут щось нечисте...

— Я утром прікажу четіри караули дать, увідім, что будет!

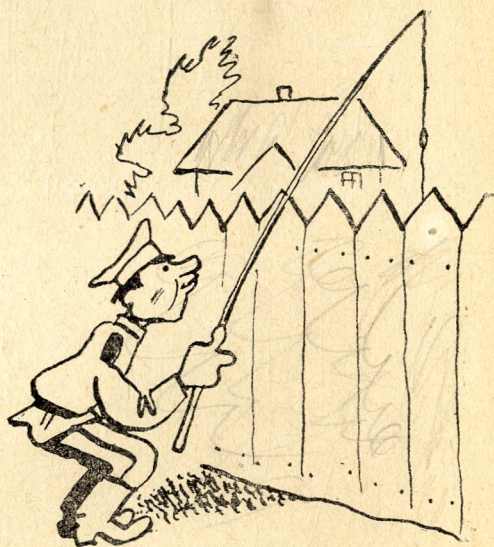
— Дуже дякую, напиймося ще...

— С удовольствием, я...

— О, о! Що це? — перебив

нараз канонік та перехилився через вікно. За ним нахилився командант.

А на подвір'ї діється щось нечисте. Товстий, величезний індик, що недавно повагом походжував по подвір'ї та нишпорив між травою, нараз ніби збожеволів. Ніби якась вижча сила трунула його в напрямі паркану так, що він своєю маленькою головою вдарився об дошки, відбився, розпустив широко крила та

ніби муха по стіні почав дертися вгору по дошках паркану. Сам ліз, а ще ніби боронився.

Канонік, ніби молодий хлопець, метнувся через вікно, не високо було. Упав трішки на землю, але вмент схопився та побіг до паркану. І ніби малий хлопчина, за хвилину сидів уже на паркані.

— Гей, а це що? — закричав.

По тому боці паркану сидів командантів чура та тягнув до себе через паркан шнурок. На

кінці шнурка тріпався, ніби добра шука, індик, а з його клюва виднів великий гачок на рибу з грубим хробаком...

— — — — — 0 — — — — —

НА ФРОНТІ

— Чув ти, козате, що москалі протягають уже руки до згоди?

— Почекай, ще протягнуть і ноги!...

АРТИЛЕРІЯ І ПІХОТА

Артилерія минає піхоту.

Один з піхотинців зітхає:

— Нема то, як артилерія!

— Що там! Однаково йдуть пішки, як ми!

— Але, подумай, скільки качок можна сховати до такого гарматного дула.

ПРИ ВІЙСЬКУ ТАК

З коша звертаються до військової лічниці, щоб вислали десятника Кривченка, бо його негайно потрібно в коші.

— З лічниці відписують:

— Десятник К. гарячкує!..

З коша телеграфують:

— До гарячування ужити іншого підстаршину! Десятник потрібний у коші!

ПРИ ОБІДІ

— Старший стрілець! Віддайте ложку, бо не маю чим зупи зісти.

— Добре, але дайте мені зате багнет до легуміни.

— — — — — 0 — — — — —

ПЕРЕД НАСТУПОМ

Останні приготування до наступу. Сотник переглядає відділи, готові вирушити за хвилину до бою.

— Черепаха! — кличе сотник. — Скільки вбеш ворогів?

— Чи я знаю? Коби одного.

— Добре! А ти, Зварич?

— Щонайменше двох.

— Славно! А ти, Зелений?

— Я? Як Зварич убіє двох, то я можу йти додому.

ВІДПУСТКА

Стрілець (зітхає): Колиб так дістати вже цю відпустку, на оброблення поля, то чоловік відпочавби трохи...

Тепер не знаю лише, котра воєнна стопа?..

Хто під ким яму копає —
цей напевно від саперів.

*

Забув бик, — як був рекру-
том.

*

Де дрова рубають — там
напевно старшинська кухня.

*

На злодію — «екстра» одно-
стрій.

*

Як собі постелиш, то зараз
трублять на алярм.

*

Чим хата багата, то вже пе-
ред нами зареквірували.

*

Де два бються, там третьо-
го евакуюють.

*

Мудрій голові — вистане
кусок відламку шрапнеля.

*

НА ВЕЛИКДЕНЬ

У великодну неділю по бо-
гослуженню переходив право-
славний чоловік попри полі-
ційний участок і поздоровив
вартуючого там поліціанта
словами, як каже звичай:

— Христос воскрес!

— Донесіть про це приста-
вові в участку — відповів по-
ліціант.

Чура до свого сотника
Кишки:

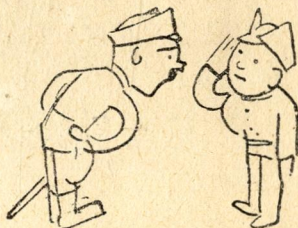
— Пане сотнику, ви зіли му-
ху...

— Коли?

— Голошу слухняно, ще ра-
но при сніданню.

— Ах, ти офермо остання,
ти чому мені скорше про це
не сказав?

— Голошу слухняно, бо я
боявся, що може панові сот-
никові зашкодити, але якось
обійшлося; отже я подумав,
що вже можу зголосити.

В ІНТЕНДАНТУРІ

Касовий старшина перело-
вив фальшовані гроші. Банк-
ноти були знаменито підроб-
лені; кличе підхорунжого (по
матурі) і каже:

— Ось тих 10 соток пере-
шліть нашому урядові; це гро-
ші підроблені — треба осте-
регти державну касу...

Підхорунжий взяв гроші,
купив поштовий переказ, ви-
повнив, пішов на пошту і, як
то кажуть, надав...

*

ПРИ ПЕРЕГЛЯДІ

Лікар: Що вам хвибує?

Стрілець: Я не можу всього
їсти.

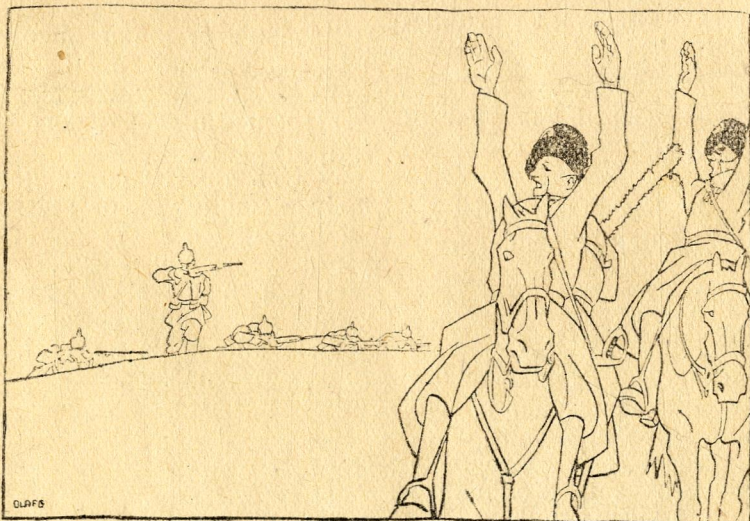
Лікар: Ви й не повинні. Слід
ще дещо й другим лишити.

1905-ИЙ РІК...

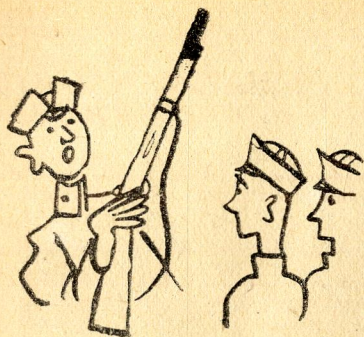
— Бий клятих революціонерів!..

1914-ИЙ РІК.

— Здаваймось, братця! З уоруженими не воюємо!

ДЕСЯТНИК ЛЮЛЬКА

Десятник Люлька каже:

— Коли вернуся додому, оженюся. Візьму собі гарну і багату жінку...

— ...І дурну — додає Цяпка.

— Чому?

— Ну, бо мудра за тебе не пішла би.

ЦАРСЬКІ ДІТИ

Прийшли до баби москалі й просять хліба.

— А ви, хто такі? — питає баба.

— Ми царські діти! — відповідають.

Дала баба; як не дати царським дітям? Але за ними приходять другі.

У ВИШКОЛІ

Вістун: Що значить «жити для батьківщини»?

Стрілець: Жити для батьківщини значить, умерти для батьківщини.

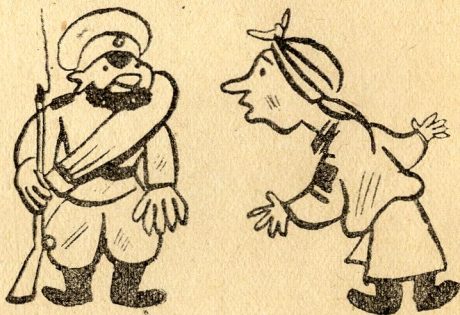
*

І ВІН ТАК ДУМАВ

Сотник Кишка каже до чурі:

— Грицьку, мені здається, що печеню сьогодні щось чути.

— Голошу слухняно, і я так думав, пане сотнику, але не хотів вам псувати апетиту.

НА ВИКЛАДІ

— Стрілець Кулька, скажіть, де лежить Японія?

— Голошу слухняно, що в Китаю!...

СТРАТЕГІЯ

— Стрілець Нитка, скажіть, що таке стратегія?

— Стратегія, голошу слухняно, є тоді, коли стріляється, хоч нема амуніції, щоб ворог не помітив її недостачі.

— Ми царські діти!

Дає баба знов хліба. Та лише ці вийшли, приходять треті, а там знов гурток і ще і ще, а всі кажуть:

— Ми царські діти!

— Ой, тай бідний же той ваш цар, — розжалобилася баба, — що стільки вас має; але як та цариця, небога, вас усіх породила?

Фі.

ПЕРЕД ВІДПУСТКОЮ

Командант старшинської школи дає учасникам пояснення, яких формальностей мають доповнити в місці побуту, коли вийдуть на відпустку по закінченні вишколу. По черзі вичислив де, коли і як мають голоситися, які посвідки мають мати і т. інше. Переконалий, що вже всі зрозуміли його пояснення, — звернувся до першого зкраю кандидата на старшину зі запитом:

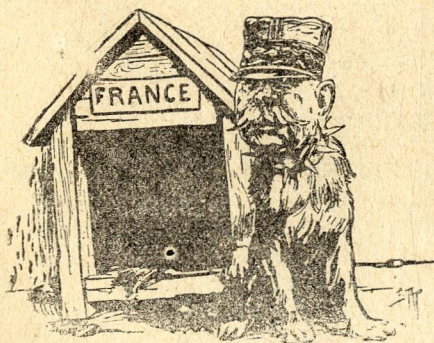
— Шибалинський, скажіть мені, що зробите, як приїдете до Станиславова на відпустку?

— Голошу слухняно, пане команданте, — це залежатиме від того, скільки буду мати грошей...

*

СТРІЛЕЦЬКИЙ ОТЧЕНАШ

Отче наш, іже еси, на небесі, яко же породила, Спаса, душам нашим. Амінь.

Французький маршалок Фош в американській карикатурі.

Гінденбург заманює московські медведі на мазурські болота.

(Німецька карикатура).

»СТАРА ВОЙНА«

Стара війна при чарці. Десятник Люлька оповідає:

— Раз пішли ми на стежу. Дивимось, аж тут сотня москалів, а нас лише десять. Зачинаємо стріляти. Стріляємо годину — нічого, стріляємо дві — нас 9, а їх 90, стріляємо три години — нас вісім, а їх сімдесять, стріляємо...

— Ех, куме, пізно вже, вилиймо ще по гальбі і ходім додому, а решту достріляємо завтра.

*

З ОПОВІДАНЬ ЦЯПКИ СКОРОПАДА

— То не правда, що москалі пють горілку при всяких нагодах. Москаль любить її пити у двох випадках: коли на столі є оселедець і коли на столі нема оселедця.

В КАРПАТАХ.

Великий князь Микола Миколаєвич:

— Які наші страти?

— 8.000 вбитих...

— Дурак! Я питаюся, скільки гармат ми втратили!

Стрілець Гилька був ординансом поручника Пузатого. Якраз приніс поручникові обід; цей зів зупу і Гилька хоче взяти порожню тарілку, та поручник каже:

— Памятайте, що заки візьмете порожню тарілку, питайте вперед мене чи хочу ще зупи!

На другий день Гилька, памятаючи вчорашній наказ, питає поручника:

— Чи пан поручник хочуть ще зупи?

— Так!

— Голошу слухяно, що вже нема...

*

Гилька взагалі дотепний хлопака. Заки приділили його до поручника Пузатого, служив він при полковім лікарі. А цей лікар був відомий з того, що любив мати більший запас смачних напиктів. Гилька потайки тримав спілку зі своїм шефом і частенько заглядав до заказаних пляшок. Лікар запримітив, що має спілльника і взявся на спосіб: на пляшках з винами і лікерами поприліплював етикетки з людськими черепами і з написами «отрута». Та хитрий Гилька зміркував у чому річ і від цієї пори пив, навіть не скриваючись.

Одного разу лікар зловив Гильку, як той частувався його вином, та кричить:

— Гилька! Що робиш? Строїшся!

На те Гилька зовсім спокійно відповідає:

— Голошу слухяно — мені вже обридло життя...

*

Стрілець Сливка служить при військовій жандармерії. Рано вертає з патрулі і голосить десятникові, що вночі зловив дезертира.

Десятник: Дуже гарно, а де він є?

Стрілець: Голошу слухяно, що втік.

ТЕЖ СТРАТЕГІКА

Харчовий старшинської кухні значить щось олівцем по мапі. Це бачить один старшина і сміється:

— Ого! Ви теж займаєтесь стратегією?

— Як бачите, — відповідає харчовий. — Це мапа повіту і я значкую на ній харчову стратегіку. Червоним значую околиці, де можна дістати яйця, синім там, де дістану бульбу і збіжжа, а чорним, де можна купити худобу, чи безроги на заріз.

ОПОВІДАННЯ З ВІЙНИ

Іван оповідає Мошкові, як то було на війні:

— Страшні часи переживав чоловік. Цілими тижнями в окопах і в окопах, цілими тижнями в атаках. А часом вночі так очі злипаються до сну, так чоловік здрімався би, а тут треба стріляти.

— Як? — каже Мошко, — то ви і вночі стріляли, то страшно! А якби так в око вцілів?

Репета

ОПРАВДАВСЯ...

Майор Шверденкер мусить на означену годину прибути зі своєю частиною на місце збірки цілої бригади. Щоби скоротити собі дорогу, пішов через ліс і якраз через те спізнився. На місці генерал питається:

— Пане майоре, чому ви спізнилися?

— Пане генерале, голошу слухняно, я скорочував дорогу!..

На закінчення вправ командант дивізії сказав:

— Мої панове, все було добре, тільки при кінці ми зробили деякі похибки, які необхідно прослідити, обговорити, щоби ще раз повторити...

ЦАР І СВИНЯ

Один дотепний підданий царя-батюшки висловився раз необережно:

— Між царем та безрогою велика різниця: цар висилає людей на заріз, а люди висилають безрого на заріз. Хтось

підслухав це і доніс владі. Незадовго відбувся суд:

— Чи підсудний ще раз скаже нам різницю, яка є між Найяснішим Імператором та свинею?

— О ні, Високий Суде! — говорить заляканий підданий.

— Нема найменшої різниці...

*

8 ДНІВ НАПЕРЕД...

Військову академію має віддати високий військовий достойник. Командант школи зарядив на год. 10-ту збірку всіх учасників, щоби їх належно приготувати до великих відвідин.

Точно в 10-тій год. всі зібралися, тільки один з них спізнився 5 хвилин. Командант питає:

— Чому ви властиво спізнилися?

— Голошу слухняно, я голився...

— Що? Як маємо мати такі важні відвідини, то треба голитися вісім днів наперед, щоби не спізнитись...

*

ПІД ПЕРЕМИШЛЕМ

Підчас облоги Перемишля москалями австрійцям бракувало поживи й вони були примушені їсти кінське м'ясо. На цю тему в Відні жартували:

— Яка різниця між облягуючими Трою та обляженими в Перемишлі?

— Перші сиділи в животі коня, а у других кінь сидить в животі...

*

ВЕТЕРАНИ

- Булисте, куму, на Наталії?
— Та був.
— А щосте там робили?
— Та тото що всі; я забивав і мене забивали.

»ПО ЦИВІЛЬНОМУ«

Ідуть війська селом нашим,
Маляри й Німота,
Вибігають цікаві
Люди за ворота.

Ідуть війська, виспівують,
Або викрикають, —
Та хто їх там розуміє,
Іншу мову мають.

Аж надходять стрільці наші,
Співають, жартують, —
Дивуються люди в селі,
Рідну мову чують.

— Слухай, слухай! — до одного
Другий повідає, —
— По цивільному це військо,
Як ми, розмовляє.

Само собою не Руданський.

У ВИШКОЛІ

Четар: Стрілець Саламаха! Що зробіте, як побачите президента держави?

— Стану фронтом і поздоровлю.

— А, як стрінете генерала?

— Поздоровлю!

— А полковника?

— Поздоровлю!

— А четаря?

— Поздоровлю!

— А провіянтового десятника?

— Піду з ним на пиво!

ПЕРЕД »КАСЕРНВІЗИТОЮ«:

— Що то за свиня знову наплювала до плювачки?!

НІМЦІ

До одного села зайшли німці.
Одна селянка частує німця м'ясоком.
Той випив і каже:

— Данке шен!

— Дати ще? — питає селянка.

Тільки в „НАРОДНІЙ ТОРГОВЛІ”

купите все свіжі
здорові і смачні

Харчеві продукти:

муку, крупи, цукор, мід і мак, олії, оцет,
гриби, порошки до печива;

Кольоніяльні товари:

каву, чай, какао, риж, саго, оріхи, родзинки, міддали, перець, гвоздики;

Предмети господарські:

вощину, віск, шнури, карук, синій камінь,
глярберську сіль;

Предмети домашнього вжитку:

мило, соду, крохмаль, сірники, свічки
нафту;

Вуголь і дрова:

вагонами і тонами;

Предмети косметичні:

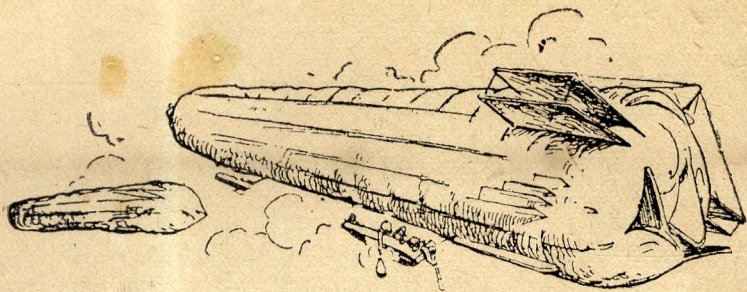
мильця, зубні пасти, кольонську воду;

Насіння:

польових, городових і квітових рослин.

Ц І Н И

дешеві — зрівнані з ринковими.

ВІЛЬГЕЛЬМ II, ЯК НІМЕЦЬКИЙ ЦЕПЕЛІН (Англійська карикатура).

ТАКОЖ ПРЕТЕНСІЇ..

Регіментсарцт, завдяки грошам і добрим словам, добився найкращої квартири в селі. Змучений, хоче положитися до ліжка. Підносить деку і стає остовп'ялий. Кличе господаря:

— Дивіться, та це простирало зовсім чорне. Зараз давайте інше.

— Це простирало чорне? Пане докторе, на нім спав три тижні один лейтнант, а пізніше один капітан, але ніодни з них не казав, що це простирало брудне!..

ВІЙСЬКОВА СИМЕТРІЯ

Старий австрійський десятник прибирає стіни казарм з нагоди свята соборності. Стрільці принесли портрети Петлюри, Петрушевича, Костя Левицького, Гриця Коссака і т. п. Десятник поучує стрільців, як розмістити портрети на стінах:

— Хлопці! Грунт симетрія. Як будете вішати ті «образки», то вішайте так: один військовий, один цивіль, один цивіль, один військовий, бо при війську симетрія — це грунт!

СТРІЛЕЦЬ І СРУЛЬ

Чи на диво, чи на чудо,
Господь його знає, —
Стрілець Сруля у окнах
В полі зустрічає.

Зараз і питає Сруля:
(Дивно йому стало)
»Чого наших повно в полі,
А ваших так мало?»

»Ну, щож в тому є дивного?» —
Сруль відповідає, —
»Гой битися, — молитися
Єврей краще знає».

»То вам з крісом на ворога
Треба виступати,
А нам знову молитвою
Вам допомагати.

»Коли разом так ворога
В війні переможемо,
То ми з вами добре жити
В мирі разом зможемо».

»Правда, правда! — стрілець
каже, —
Будемо любитись,
Тільки краще в Палестину
Йдіть за нас молитись!»

Само собою не Руданський.

— 15. 12. 1917. Бій з москалями йде далі. Ані ми, ані москалі не понесли жадної втрати. Шеф штабу програв минулої ночі 200 корон...

16. 12. 1917. В печайнім випаді на москалів забрали ми котел бараболі. Над ранєм шеф штабу відбився.

17. 12. 1917. Наша стежа, зложена з 25 люда, оминула щасливо стрічі з ворогами.

Зі «Самохотника»

В часі війни говорили між собою стрільці:

— Як війна потягне ще з рік, то військо зійде на пси, а стрільці на військо.

ФРОНТ І «ЗАД»

Сотня одержала нові штани. Та, ба! — зпереду яко-так, а ззаду самі «віконця».

— У нас всюди так — каже один стрілець. — Фронт славний, але зади дрантиві.

— 10 —

Російський генерал: Ех! Таки у мирні часи
лекше було красти, чим тепер, у війну.

(З нім. журналу «Сімпліцісимум»).

ВІДВОРОТ РОСІЙСЬКОГО МЕДВЕДЯ.

ВІЙНА, ЧИ МИР

Зараз по війні питали Льюїс Джорджа:

— Чи ви вірите, що може прийти до нової війни?

— Ні! відповів великий політик, — але я в 1914-ім році говорив те саме.

ФРАНЦ ЙОСИФ І.

Кажуть, що як Франц Йосиф І. умирав, то його запитали, яке він має останнє бажання.

— Я перше мушу порозумітися з Вільгельмом — відповів цісар.

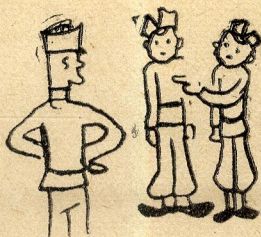
»ХАЙ БУДЕ СЛАВА НА НЕБЕСАХ І МИР НА ЗЕМЛІ«...

ПОЛАПАЛИСЯ

Російський губернатор видав до всіх справників приказ-просьбу, щоби літом збирали, зглядно поручали збирати по селах народні пісні і допильнували, щоби тексти були цілком вірним віданням бажаних віршів. Тим хотів він

зробити велику приємність своєму приятелеві поетові і заілому збирачеві етнографічних матеріалів.

Осінню дістав губернатор з усіх сторін рівнозвучні відповіді: У моїм уїзді (повіті) співає народ лише одну пісню: »Боже царя храни«.

БАТЬКО У СИНА

До стрільця Панька Грицака приїхав у відвідини батько. Входить до казарми і питається якогось стрільця.

— Чи ви не знаєте Панька Грицака?

— Панька Грицака? А як він виглядає?

— А, такий високий, чорний на волос.

— А вусики має?

— Ая! Має!

— Знаю! Називається Федько Коновка!

— — — — —

ВІЙСЬКОВА ЗУПА

Підчас снідання до сотні надходить старшина.

— Чогож ви, хлопці, такі поквашені?

Один із стрільців подає йому їдунку. Старшина пробує і каже:

— Шож ви хочете? Цеж зовсім добра зупа!

— Так, але куховар каже, що це кава...

*

Стрільцем треба вже вродитися. Бо як хтось не вродиться, то не може бути стрільцем.

*

Пацифісти — це люди, що ведуть війну з війною.

*

Жовнір на фронті — це людина, який невідомо що може стрілити до голови.

*

У світовій війні, як хтось мав «блятфус», то його не брали до війська. В будучій війні таких «блятфусів» будуть брати до літаків.

*

НА ВПРАВАХ

Десятник: Що ви зробилиб, якби я вам приказав стріляти?

Стрілець: Я не стрілявби.

Десятник (люто): Чому?

Стрілець: ...бо мені кріс зіпсувався.

*

10 ЗАПОВІДЕЙ ВОЖДА

1. Хочеш розпочати війну, говори багато про мир.

2. Не кажи ніколи: наступаю, але завжди: боронюся.

3. Ніколи не провадь війни в обороні власних інтересів, тільки завжди в обороні мира і культури.

4. Ніколи не говори: я хочу, а все: того вимагає вселюдський інтерес.

5. Чим сильніше беш, тим голосніше кричи: гвалт!

6. Усіх зроби приятелями, але рівночасно вважай їх ворогами.

7. Памятай: де два б'ються, там третій помагає сильнішому.

8. Погоджуйся завжди з думкою кожного, але признавай тільки свою.

9. Вороги про тебе не повинні чути, а тебе почути.

10. Перше роби, потім мовчи, а говори останній.

Ус.

— — — — —

ПОБАЛАКАЛИ

Двох з У.С.С. їдуть поїздом на відпустку. Сидять товгенько мовчки, тільки люльки завзято ликають. Вкінці один виймає люльку з рота й каже:

- Чуеш?
- Га?
- Відкіля?
- Відтіля.
- Туди.
- Відпустка?
- Відпустка.
- Багато?
- Досить.
- Учора?
- Позавчора. А ти?
- Також.
- Чимало.
- Учора?
- Учора.

Так побалакавши, оба із собою, повкладали знову люльки тай далі мовчки пакали.

— — — — —

ВІН НЕ ЖОВНІР

— Мошку, офермо стара! Як ти стоїш! Чи так стоїть жовнір?

— Або я є жовнір? Я є цивіль, перебраний за жовніра!..

РЕКВІЗИЦІЇ

Не зважаючи на ostrу реквізційну заборону, стрільці добули десь пару порядних шинок.

Сотник заряджує слідство.

— Звідки ви взяли шинки?

— Ми не взяли. Це було так: Біля нашої полевої кухні крутилися свині. Ми до них ніщо ївонили до нас ніщо. Нараз дивимосся, свині щось посварилися між собою, почала одна за одною гаянати, аж нагло бах! — Одна влетіла до нашого кітла.

КРИТИК

Жид (дивиться, як стрільці їдуть походом і співають):

— Ті стрільці то все співають «дівчинонькі-козаченькі» й «козаченькі-дівчинонькі».

ПРИ ПІХОТІ.

*Ты дурню не видиш,
що я на коні, гаву так
остро здоровиш?!!..*

— Ти, дурню, не видиш, що я на коні?! Чому так остро здоровиш?!!..

(Рис. І. Іванця з журн. «Бомба»).

ПОЧУТТЯ СПРАВЕДЛИВОСТІ

Один російський генерал підніс очі до неба і закликав:

— Господи! Якщо наші вороги бються за правду, то помагай їм. Але як правда за нами, то помагай нам. Наколиж обі сторони мають слухність, то не помагай ні нам, ні їм, лише дивися, як ми будемо битися.

ПІДХОРУНЖІ

Два підхорунжі студіюють мапу:

— До Сидерова є у воздушній лінії 36 км.

— 36! Спитаймо когось з тутешніх, може знає коротшу дорогу!

КІННОТА

— Дали ви, Гичка, коневі вівса?

— Дав.

— А хто бачив?

— Другий кінь.

Княжна Меттерніх відома була з бридоти. Та це зовсім їй не перешкаджало положити великі заслуги на полі несення помічі страждаючим співгромадянам підчас великої війни. Правительство рішило її нагородити; та коли її спитали, якого відзначення собі бажалаб, відповіла, що найбільшою нагородою для неї буде, коли цісар Франц Йосиф I. її поцілує. Коли це закомуніковано цісареві, він сказав:

— Це все дуже гарно. Але чому нагорода для неї має бути рівночасно карою для мене?...
*

ОСТРОГА

Москалі, як відомо, не носили острого, а коней підганяли нагаями. Але в часі війни почали й собі наслідувати ворожих кавалеристів, вбираючи на чоботи остроги.

Раз взяли стрільці у полон російського кіннотчика і звернули увагу, що він мав величезну острогу тільки на однім чоботі.

— Чогож ви тільки одну острогу причіпили?

— Хватить одна! — каже москаль. — Коли підженеш острогою одну половину коня, то друга вже сама піде.

НЕ ПОВЕЛОСЯ

Усусус дуже хоче курити, а не має тютюну. Звертається до товаришів:

— Маю знамениті паперці. Можу служити товаришам.

Ніхто не відзивається, тож він здивовано каже:

— Ов! Ніхто не хоче спробувати моїх паперців?

Раз підчас бою відлюмок гранати відірвав одному гарматчикові кусень черевика з двома пальцями. Коли його спитали, чи прикликати санітета, відповів:

— Мені треба шевця, не санітетів!

ПОТІХА

— Пане сотнику, що поробляють ваші родичі?

— Дякую, вони є горді з мене...

*

Десятник: Що робите на приказ — позір?

Стрілець: Тоді, полошу слухняно, не вільно нічого робити.

Радиться резервовий старшина свого товариша, по котрім боці треба носити льорнетку, а по котрім револьвер.

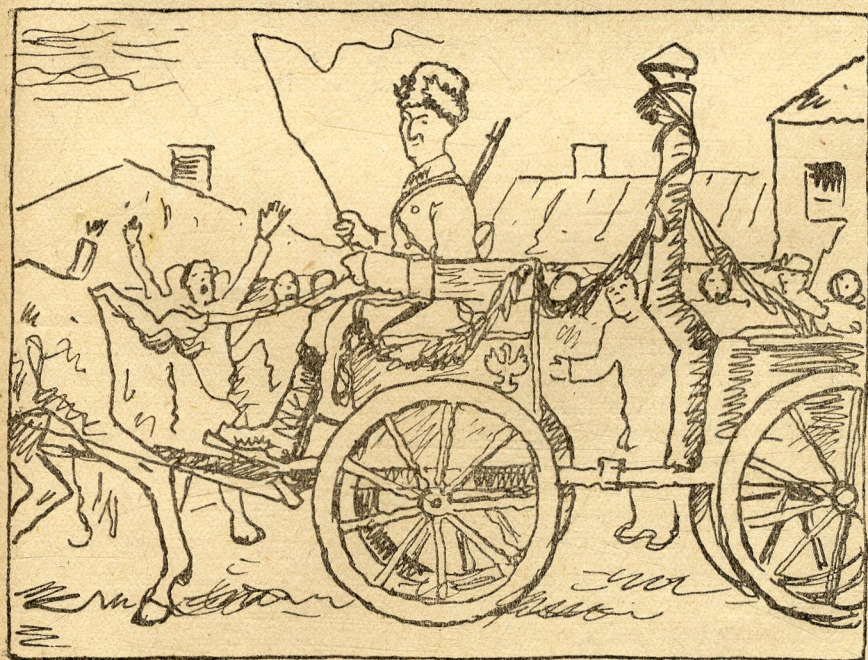
— Це дуже легко з'явити — каже той, — по ллівій лльорнетка, а по пррравій ррревольвер.

Але по якомусь часі резервовий старшина довідується, що револьвер і льорнетку носить якраз навпаки. Йде з докором до товариша, той каже:

— Алеж я й так тобі казав, що по ллівій револьвер, а по пррравій льоррррнетка.

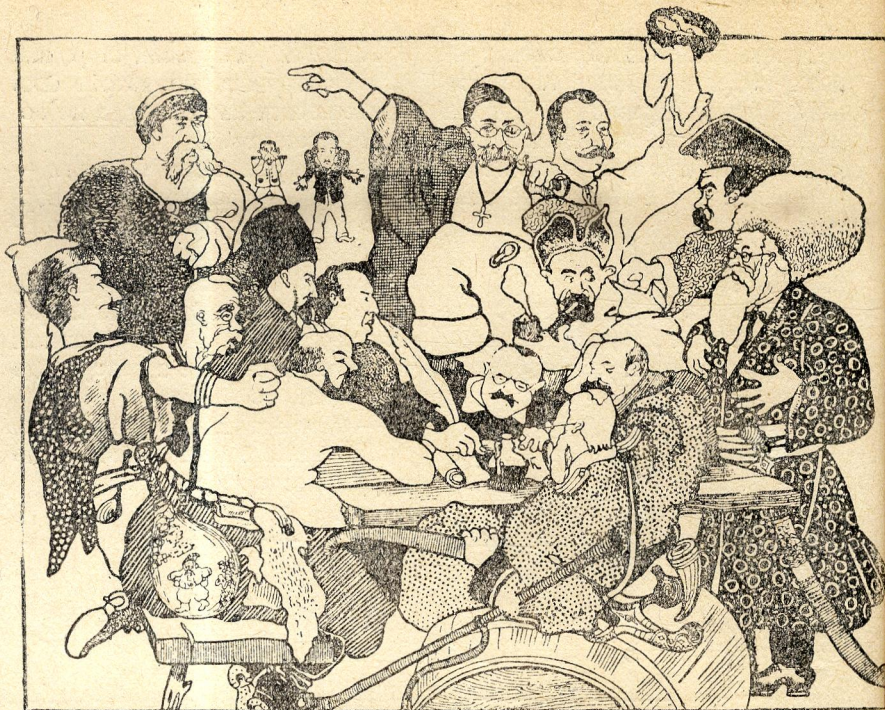
— 0 —

З БОЄВИХ ЗВІДОМЛЕНЬ

Тріумфіальний візд по побіді під Вишенкою Малою.

(Рис. І. Іванця, «Бомба», ч. 3.).

Українська Центральна Рада в карикатурі.
(«Гедз», Київ, 1918. рік).

ХИТРУН

На фронті стоїть наш стрілець на варті перед окопами. Стоїть — а час довжиться. Врешті спостерігає, що стоїть годину задовго. Не багато думаючи, схопить з постерунку і йде до відділу. Підстаршина починає сварити за те, як він міг так зробити. Стрілець оправдується:

— Пане десятник! Голотшу слухняно, що я собі так подумав: недобре, щоб довше стояв один і цей самий стрілець на варті, бо противник готов ще подумати, що у нас нема більше війська.

ІНФОРМАЦІЯ

— Чуеш, Василю! До провіантури приїхав якийсь цивіль зі Stanislawowa!

— Ой, то ходім, довідаємось, яка ситуація на фронті.

РОЗУМІЄТЬСЯ

Вістун Пиріжок служить при інтендантурі. Пише звіт:

...Коні, транспортовані в окремій вагоні, не були військові, але певно якогось жидівського купця, що можна було легко пізнати по зовнішнім їх вигляді.

ВІДВАЖНИЙ МОШКО

Казав цісар збудувати
Велику гармату —
І сам прийшов, коли мали
Перший раз стріляти.

Поставало усе військо
І всі генерали —
І промовив до них цісар
Такими словами:

»Хто при вистрілі гармати
Від гуку не впаде,
Той велику нагороду
Від мене дістане«!

Дав знак цісар, упав вистріл;
Боже! як гукнуло —
Попадало усе військо,
Що на площі було.

Лише Мошко піхотинець
На ногах держався.
— Що він хоче в нагороду? —
Цісар запитався.

— Може ордер, може гроші —
Жид про те ні гадки.
»Насамперед — каже — дайте
Мені чисті....«

Гам.

—о—

В КАРПАТАХ

Стрілець на стійці:
— Стій, товаришу! Куди
йдеш?
— Вперед!
— А, то перепрошую!...

ДОПИТАВСЯ

— Чим ви є в цивілю?
— Жид.
— Але чим займаєтеся?
— Я є при тати.
— А тато чим є?
— Тато теж жид.

КАРА

Незаконні реквізиції були
заборонені. Проте одному во-
якові так сильно захотілося
вепровинки, що не видержав...
і зареквірував випашену без-
рогу. Пошкодована жінка до-
несла про все команді; у ви-
сліді нашого вояка засудили
на »25«. Перед самою егзеку-
цією він говорить:

— Не бийте мене. Це-ж
сплямить жовнярський одно-
стріл!...

— Не бійся, не сплямить —
відповідають йому. — Ми то-
бі стягнемо штани...

*

ГЕНЕРАЛ!

Бранка в місточку, переполох,
мужеське населення ховається на
подах, у пивницях, у шафах, де
вдається.

75-літній Файвель Аронфус та-
кож сховався, але підчас трусу
найшли його в якимсь кутку, блі-
дого й дрижучого зі страху.

— Чого-ж ви ховаєтесь? —
питає представник влади, — ад-
же-ж вам уже не грозить бран-
ка, ви-ж маєте 75 літ!

— Як то? — питає Аронфус,
— а генералів у війську не тре-
ба?!

—ооо—

«НАШІ» ПРИ ВІЙСЬКУ

Перегляд війська. Архикнязь Вільгельм переходить перед фронтом «фантерії», й ласкаво розмовляє з вояками:

— Як називаєшся?

— Грицько Дуля, Ексцеленціє.

— Давно служиш?

— Другий рік, Ексцеленціє.

— А ти мене коли забив би?

— Ніколи, Ексцеленціє.

Та сама розмова з Федем Щипавкою, Яном Туманьським, Гансом Цуваксом і т. д.

При кінці лави стоїть барабанщик.

— Як називаєшся?

— Хто, я?

— Так.

— Авраам Канцановер.

— Давно служиш?

— Вистане.

— Ти мене коли забив би?

— З чим? З бубном?

За кару нещасному Абрумкові відібрали бубон, дали в руки кріс, а пан «фрайтер» зачали муштру:

— Канцановер, стій!

— Ну, вже стою!

— Спокій, позір!!!

— Овва, позір, то позір, служба не дружба!

— Спокій, ти офермо канчаста; як я тобі кажу: позір!

то ані мру-мру! Маєш стояти спокійно, пята до пята, коліно до коліна...

— Голошу слухняно, пане фрайтер, що я мимо найщирішої охоти — не можу!

— Чому?

— Бо я маю ноги, як модерне подружжя. На самперед сі сходять, потім сі розходять, а при кінці сі знову сходять...

— Ой, Капцановер, Капцановер, якби я був при твоїх народинах, то я закомандував би: верни!

— Шкода говорення, пане фрайтер! Мій тати робив, що міг! Але, що-ж, ми, вояки, ніні тут, завтра там!

— Чого-ж тебе, офермо, взяли до війська?

— Бо вітчизна потребує лицарства!

— Такі лицарі, як ти, повинні боком ходити, щоби Бог на них не дивився. Скажи-ж мені, до чого служить кріс?

— До нічого!

— Як то до нічого. Нащо-ж ти носиш кріс?

— Я не ношу, я двигаю!

— Так ти не стріляв би зі свого кріса?

— Ніколи в світі!

— Навіть якби я тобі приказав?

— Сам архикнязь нічого не порадив би!

— Тааак?!!!!...

— Так, бо мій кріс зіпсований...

Військова гієрархія

В ніякий спосіб не могли порозумітися. В товаристві було кілька пань, панів і двох старшин. Поручник переконавав пані, що можна бути з кимось в дуже сердечних відносинах і на «ти» поза службою, а в службі «голошу слухняно пане сотник», а як добре піде, то приватно можна наговорити собі сердечні дурниці.

Пані не могли якось того зрозуміти і розмова стала якось млява і теоретична. Отаман старий ветеран з замахистими вусами, різким волярським голосом зачав:

— Мої панство — того теоретично в'яснити ніяк не дається, я вправді до філософії так, як шабля до жида, але суть військової гієрархії постараюся в'яснити на прикладі. Тиждень тому, була у вас інспекція армії.

Отаман відсапнув, торгнув вус, пані чарівнесенько усміхнулася, а панови закурили папіроски.

— Інспектор впав незаповіджено і зарядив алярм і перегляд — по яким полк зирну-

шив на вправи. Виглядало би, все в порядку, полк в протягу 25 минут стояв в повнім боевім виряді, вправи пішли добре — а відправа інспектора була менше-більше така:

— Пане полковнику, — панови старшини — я більше як задоволений з вигляду і вишколення полку. Стан, вигляд вояків досконалий, вишколення прекрасне, орієнтація дуже добра, стан коний прегарний — одним словом видно взірцеву працю корпусу старшин. В імені служби складаю пану полковникови і пачам старшинам сердечну подяку.

Ріжнюся з панами лише в густі на кінські хвости. Якби хвости були дещо коротші — але то є річ густу, як я попередно зазначив. Най Пан Біг боронить, прошу не приймати моєї уваги як незадоволення, бо є лише моя приватна увага, до якої можуть панови застосуватися, або ні.

— Пращаю панів і щераз висказую моє задоволення з результатів праці.

— Інспектор армії сів до авто і поїхав. Командант ди-

візії ще хвилю лишився — і цими словами промовив до старшин.

— До слів пана інспектора багато не додаю. Я з полку задоволений. Не потрібні були ті хвости — то не є таке важне, але псує однообразність. Панови працюють — то видно — але у війську не повинно бути і найменших недотягнень. Докладність має велике виховне значіння, вояк, який при звичається до легковаження дрібничок в часі спокою — буде їх легковажив собі і в часі воєнним — а панови знають, що часто на дрібничках полягає виграна. Прошу отже пана полковника звернути увагу на докладність і щеру докладність, аж до найменших дрібничок. — На будуче під тим оглядом, буду дуже вимагаючим. Дякую, прощаю панів»

Командант дивізії сів до авта і відїхав.

— Полк помашерував тридцять кілометрів з дощем, до гарнізону.

— В гарнізоні полковник заїхав зараз відправу старшин в касині. Що полковник був злий — можна було пізнати по тім, що курив папірос за папіросом і торгав, що хвилини вус. Перемоклі старшини зібралися в касині і полковник почав промову.

— Ну, нема що прошу панів — гарно виглядаємо. Так панове працюють, я стараюся — а всьо разом, от, скажім чемо то... псові на буду. Я панів не раз, не два просив — говорив, як зі зрілими старшинами — аби на все звертати увагу і аби все було докладно. Без докладности військо — то банда — ну, і

пан генерал то виразно говорив. Так дуже зле не є — але, аби старшини не вміли допилювати хвостів, ну — то скандал. Я маю того по вуха — я вже довго терпів — як не можна по доброму — ну, то я буду замикати панів старшин. — Не знаю чи то буде гарна опінія для панів? Що я нині за вас випив, те саме ви випете від мене. Тепер прошу йти до сотень — завтра оосмії перегляд коней — всі коні з короткими хвостами. Дякую панам.

Обмоклі старшини йдуть сейчас до своїх сотень — де змоклі старші десятники доглядають порядку коло коней і сварять на таких самих мокрих стрільців.

Сотники кличуть старших десятників і відбувається військова розмова. — Як зі мною говорите, то мовчіть. — То сотня? — То є цирк — пане десятник. Чи ви думаєте, що десятник на те, щоб лежав до гори червом — чи ви думаєте, що за вас, пане десятник, все маю світити очима у пана полковника? Таким десятником, як ви потрафить бути кожний рекрут. До сто чортів — подивіться як ті хвости виглядають, — як старої баби коси. До завтра до шестої рано, всі хвости мають бути як від фризiera — а з тим урльопом, що я просив у пана полковника для вас, можете попрощатися. Передусім сотня має бути сотнею, а не босячинею. Або то є військо, або банда, що — вам заходить урльопа, а в сотні до ясної хобори — балаган!

— Приказ, пане сотник.

Діяльогу десятника з під-

старшинами, а підстаршин зі стрільцями не можу повторити, бо боюся, що панство могло би образитися. В висліді цілу ніч полк скубав кінські хвости. — Другого дня дощ не падав, полковник старшин не позамикав до арешту, де-

сятник поїхав на урльоп, а стрільці по вечері пішли на місто на дівчата.

— Тепер думаю, що панство зрозуміли вже, що то є військова гієрархія, закінчив отаман.

За рівність

Підчас війни одна жіноча організація видала таку відозву: Жінки!

Уже досить неволі, вже досить горшків, дітей і спідничок!

Хочемо рівноправности!

Хочемо працювати на мужів і їх слухати, ходити в штанах, грати футбол, приходити пізно домів, відпроваджувати хлопців і інших привілеїв і вольностей, якими тішаються чоловіки.

Але найголовніший наш постулят, це: служити у війську!

Носити однострій, зброю, зводити хлопців, ходити до кухарів на шницлі й т. д.

У стрільні ми не новики, бо більша штука є вцілити тарелем в голову, як кулею Панові Богові у вікно.

На війні також не посоромимося, бо вже нераз наставляли ми ворогам свої груди. А навіть з найзавзятішим ворогом дамо собі раду! Не вірите — запитайте наших мужів.

Ми визначаємося прикметою, яких не мають мужчини: витривалістю в своїх намірах, вмінням поставити все на своїм, неуступчивістю, ривалізацією й іншими жіночими питоменностями.

Ворожим гарматам і скорострілам можемо протиставити свою помисловість і діалектику.

У впроваджуванні в блуд ворога ми мистці (чоловіки! — чи неправда?).

Можуть злодії мати поліціянтів, чому б наші чоловіки не мали воячок?

Хай живе будуча сфемінізована армія!

Комітет Прихильниць Війська.

—О—

ПАРТІЙ

На Україні були дуже розповсюджені партії. Якийсь дядько приглядається нашим Усусусам і питається одного:

— А ви з якої партії будеге? Чи не з усусуської?

Стрілецький жарт

Було це ще тоді, коли Кіш У. С. С. стояв в одній місцевості на Угорщині. До одної реставрації входить двох У. С. С. із «старої війни». Один звертається до господаря:

— Пане господарю, чи даєте нам за наші гроші добрий обід?

— А чогож би ні! Прошу сідайте!

— А перед обідом горілочка й перекуска за наші гроші будуть?

— А певно, певно. А яка горілочка?

— Чиста з каплями! Но й до обіду плящина вина, токайського, що?

— Дуже радо.

— А до кави лікер, правда?

— Якого тільки забажаєте...

Стрільці напилися до схочу горілки, зіли перекуску, відтак добрий обід із вином, а відтак випили кілька кав із лікерами. Попоївши, перший стрілець подав господареві 2 корони й почав палко дякувати йому за багатий і смачний, а дешевий обід.

— Дуже мені мило, — відповів господар, — але ви даєте мені дві корони, а мені належить 15 корон.

— Помиляєтеся! Вам належить тільки дві корони, маю свідків.

— Як??

— Таж я вас питався при вході, чи дістанемо обід із горілкою, перекусками й вином, кавою та лікерами за наші гроші. Ви згодні, а ці дві корони, то всі наші гроші.

Господар подумав хвилинку, а відтак каже:

— Ну, пожартували ви собі з мене, та хай там, та за це я вас про щось попрошу.

— Дуже радо.

— Я вам дам з цих двох корон ще корону решти, тільки підіть сьогодні на вечерю до реставрації мого сусіда напроти й зробіть йому такі самі збитки.

— О, це буде трудно..

— Чому?

— Бо це саме він дав нам цих дві корони, щоби ми з вас пожартували собі.

К. С.

В 1918-ТІМ РОЦІ.

Останні німецькі резерва.
(американська карикатура).

В окопах

Цілий день була канонада, що не доведи Господи. Обидві лінії стріляли й стріляли, якби нічого іншого не мали до роботи, лише кулі псувати.

Тепер трохи притихло. В землянці сидить стрілець Муха, стрілець Пюрко, старший стрілець Коник і десятник Качка. Пють каву, яку їм аж тепер — уже смерком — доставили. Кава гірка, хліба — по маленькій кромці.

— Ех, тай кава — каже десятник — сама вода.

— Нічого, завтра здобудемо у москалів — додає Коник — вони мають.

— Цікаво — відзивається Муха, — яку каву пють генерали? Вони певно беруть пів менажки кави, а пів цукру.

— Так, так, — докидає Пюрко, — що генерал, то не ми. Або наш Найясніший? Та він певно бере до менажки лише цукру, а кавою попиває. А хліб їсть десь цілий день.

Ой! Ой! — закричав десятник Качка.

— Що, що? Ранило?

— Ні, кусають бестії.

Десятник скидає блюзу і сорочку та починає полювання. Викидає впольовані трофеї на гору.

— Може який москаль застрілить. Не пропаде куля надармо.

— Здаюся би вже перебратись — зітхає Муха. — Коби я колись був в цивілю, то два рази на тиждень перебирався би.

— А ти думаєш, наш »обер-комендант« не перебирається два рази на тиждень. Я сам бачив.

— А фельмаршал?

— Ну, той певно щодня бере

іншу сорочку. Ніби не стати його на те!

— То цісар певно нічого не робить, лише вбирає білизну і скидає. Так цілий час. Бо де-ж би він цілий день ходив у тій самій сорочці.

До землянки входить лянштурміст Кавуля. Лянштурма — найближчі сусіди стрільців.

— А, лянштурма, що нового?

— Ой, дайте спокій, моя бідна жіночка не пише до мене; певно бідує сама дома.

— Не бійтеся, вона певно не сама, чейже там москалі тепер.

— О, ні! Що ні — то ні. Моя Явдоха не така. Вона мене так любила, так доглядала, так дбала про мене. Все мені бувало напече бараболі, піде на подвіря, витаракає гарно в решеті, щоб були без попелу, а потім пошкребче ножем, помастить олієм... Ох, добра жіночка, дуже дбала про мене...

— Моя була злюка — каже десятник Качка. — Не дбала про мене. Де би вона була старалася так, як ваша Явдоха. Олієм мастити, о! — ще що? Моя візьме той кавалок ковбаси, або солонини, кине перед мене тай каже: На їджд!

— Ох, перестаньте! — кричить Пюрко, — бо слина тече, як скаженому псові.

— Бах! бах! гуррр! тррраххх! — щось гепнуло по землянці, щось стрясло нею, загасло світло, стрільці лежали на землі.

— Тю, дурний — обізався перший десятник. — Я йому викидаю по одній на гору, аби мав у що ціляти потрохи, а він стрі-

ляє відразу в обшивку. А то дурний москаль, козяча голова.

— Ой, ой, — стогнав лян-штурміст, — що моя жіночка те-пер десь робить?

— Гей, люди, — кричав Ко-ник — лянштурміст зварював. Жінка на печі гріється, а він тут у болоті й журиться, що бід-на жіночка робить!

Північ. Приходить нарешті зміна. га-га.

РУМУНИ

Коли румунський король виїз-джав з Бухарешту на фронт, юд-на з його дочок спитала:

— Чи надіється, татку, побити австріяків і німців?

— Цього не думаю. Побідити не легко, але може вдасться ме-ні їх обманути.

З ВОЄННИХ ВИНАХОДІВ

1.) Шабля для «ляндштур-маків».

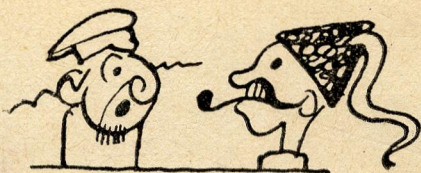
2.) Ковнірець для «цивілів», який дозволяє заобсервувати налет ворожих літаків.

НА КАРУЗЕЛІ.

(«Бомба»).

ОДНОСТРІЙ І ПОЛІТИКА

— Маєте добрий однострій.
— Переніщований на ліво. Подібно, як большевизм: переніщований царат.

ПЕТЛЮРІВЦІ

Петлюрівці входять в одномістечко. Полковник починає:

— Тільки, панове козаки, жидів не тикати! Тут не Палестина!..

РИМ І УКРАЇНА

Рим був столицею світа і розсіявся на сімох узгіррях. Яка-ж могутня була Україна, коли мала 7 урядів і 7 столиць!..

ШПІОН

Большевицький агітатор заговорює стрільця.

— Як сильна у вас сотня?

Стрілець «зніюхав» шпіона і тарих його в пику. Той протягнув ногами, як довгий, а стрілець каже:

— Тепер зміркуй, як сильна мусить бути ціла сотня.

ГАЛИЧАНИ

Прийшли на Україну галичани. Один з комунізуючих міщухів нарікає:

— От, правда на світі! Прийшли галичани і буржуї ходять у новеньких чоботах. Зашанували їх, ходячи за совітів босяком — чорт їх!..

НУ, ТА ПЕВНО...

— Так, так, знаєте — війна страшна, я самий переконався. Три роки ходив я поміж кулі.

— І ні одна не вцілила вас?

— Ні, бо я був у фабриці зброї.

—О—

»ПАНЦЕРКА«

Під містом іде бій. Один з червоноармійців бачить, що козаки перемагають, біжить до міста і кричить:

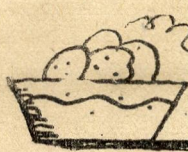
— Панцерку давайте! Панцерку!

— Яку панцерку? — відзивається якийсь камрат. — Тут нема панів, самі товариші!

А той починає тоді гукати:

— Товаріщ-церку! Товаріщ-церку давайте!..

Бульба

Нема то, як у Галичині! Куди не поведеш оком цілі лани бульби і бульби. Не те, що на Великій Україні. А ще як ми перейшли за Збруч, то там взагалі застали тяжкий переднівок, не було збіжжа, не то що бульби. А бульбу там садять просто на грядках, от як у нас петрушку чи морківцю.

Спочатку ще нічого, але чим далі, тим більше починали наші стрільці тужити за бульбою.

Трапилося, що двох стрільців, Сулима і Котик пішли на стежу.

Ідуть межами поміж зелені лани пшениці, перелізли якийсь ярочок, а потім скрутили на ліво горбком, де як пояснив поручник з мана, мав стояти вітрак. Ідуть годину, дві, але вітряка не видно.

— Ти, хоробо, зле ведеш, — нетерпеливився Котик, що йшов слідом за Сулимою.

— Та що я тому винен, щодесь чорти забрали вітрак. Може його давно розібрали і ми його дурно шукаємо.

— Може завертаймо?

— Та ще ходімо трохи.

— Та ти так до Москви зайдеш, а вітряка не буде.

Підлізли на найвище узгір'я, але вітряка ні сліду.

— Вертаймо!

Зійшли в долину і йдуть. Сон-

це припікає, а бідняги стрільці вже дещо приголодніли. Але глип, перед ними якийсь гай, попри який вони перше не йшли.

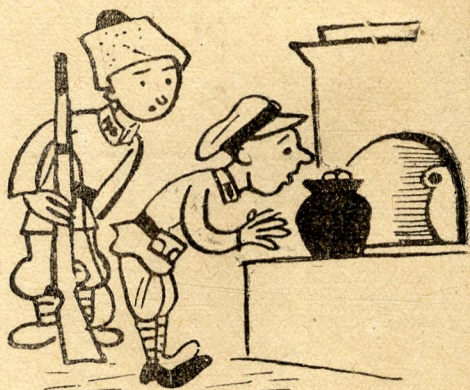
— Зблудили!

Звернули назад, потім на право — не туди! Все чужа околиця. Вже ледви ногами волочать, а голодні, що чорта зілиби. А тут, щоб ще біда большевиків не наднесла. Але ось перед ними якийсь хутір.

— Ходімо туди, може справлять, тай чим небудь душу dadуть припняти.

Але на хуторі тихо, хата зачинена і кругом ні душі.

Пошкрябав щось Сулима біля дверей і з бідною відчинив. Котик зараз поліз до горшків.

— Бульба! — гукнув радісно, добуваючи з печі великий гор-

щок, повніський бульби.

Сулимі лише очі засвітилися. Добули їдунки, набрали скільки влізло і уплітають, аж за вухами тріщить.

— Я вже забув, коли їв таку бульбицю.

— Та не халасуй, вороже, бо ще роздує і що я з тобою тут зроблю?

Нараз рипнули двері. Увійшла стара бабуся.

— Слава Богу!

— На віки слава.

— З кладбища вертаю. Саме чоловіка поховала.

Тут же побачила, що стрільці їдять, тай до них:

— Пани! Та не їкте цього, бо цю картоплю я старому на боляк прикладала.

Сулима схопився, закляв цілому світові і тарахнув їдункою об землю.

— Ти що? »Бзіка« дістав? — дивувався Котик, уплітаючи далі бульбу.

І вертаючи, Котик мусів цілу дорогу піддержувати Сулиму, який геть ослаб і страшенно щикав ціліську дорогу.

М. М.

ДЕФІЛЯДА БОСИХ У ВИШКОЛІ У.С.С.

Після довгих вправ доведено до того, що українська армія може обійтися без черевиків.

(Рис. І. Іванець).

В КОШІ

- Коли йдете в поле?
- Я доброволець, — коли сходу, тоді й піду.

ВСЕ ОСТАННІЙ

- Стрілець Бомба, коли ви народилися?
- 31-го грудня.
- Ей, Бомба, ви все мусите бути останній!

ВОЄННА НЕБЕЗПЕКА

- Скажіть, пане сотнику, чи на війні мали ви які небезпечні пригоди?
- Раз трапилася мені і то на квартирі. Ще трохи і я бувби оженився.

ІНВАЛІД

Один інвалід з деревляною ногою сказав:

— Люди стріляють, але Пан-Біг кулю не носить.

НАЙВІДВАЖНІШИЙ

— Хто з вас у сотні є найвідважніший?

— Десятник Гриб.

— Чому?

— Бо він лисий і йому ніколи волосся дубом не стає.

КРАСНОАРМЕЙЦІ

Зі стежі вертається задиханий червоноармеець і зголошує старшому:

— Таваріщу! Там он ціла дивізія чорношляпників!

— Де? Де?

— А ось за цим деревом сховалася.

»АСЕНТЕРУНОК«

Лікар оглядає Сливку й питає:

— Вам щось бракує?

— Так, маю дихавицю.

— Коли це відчуваєте?

— Як іду по сходах.

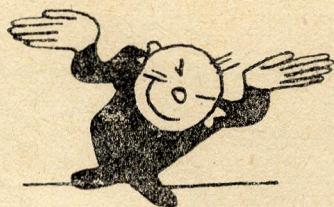
— То нічого. Війна відбувається на партері. Підете до підходи.

ШПІОНИ

Одного жидка ведуть вішати за шпівонажу. Ведуть його далеко в поле. Із засудженим йде рабін.

— Уй, яка спека! — каже жидок.

— А що я маю казати? — потішає його рабін. — Ти лише туди, а я мушу й назад вертатися.

СІЛЬВА — смари до лещет
Й гумований тран до взуття
Дасть Вам прогульку як сон
І безжурне забуття.

НА УКРАЇНІ

На Україні, по переході до
большевиків стрільці дискуту-
ють над тим, яка є різниця між
правими й лівими.

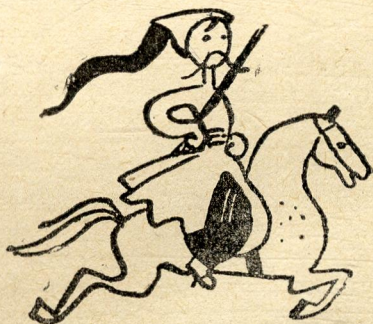
— Це, бачите так, — пояснює
один стрілець. Тут така різниця,
що правий хреститься правою
рукою, а лівий навіть ливицею
не хоче.

ПРИ »ГУЛЯЖКАНОНІ«

Стрільця Булька приділили до
кухні. Зараз першого дня розбив
спіжечий баняк.

— Офермо! — кричить кухар
— як ти його розбив?

— Аво, як! — каже Булька
і кинув другим баняком та роз-
бив його.

РЕВОЛЮЦІЙНІ ЧАСИ

В часі російської революції
в Одесі робітник зійд портю-
вого магазину до робітника
над берегом моря:

— Ва-дька! Вадька!

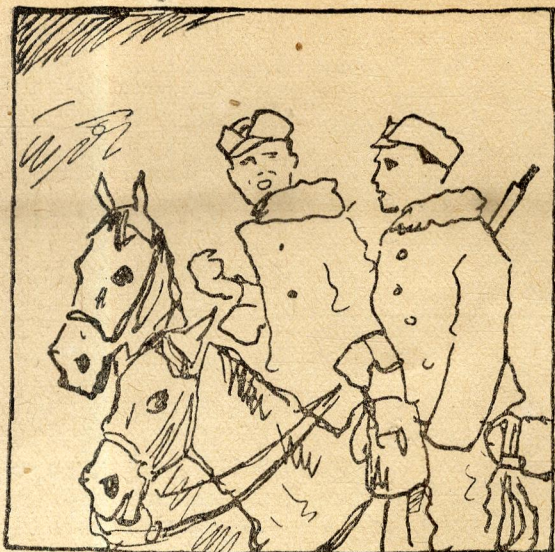
— Чу-ю!

— Найш-ов футро!

— Тащи сюди-и!

— Не можу, бо в ньому чо-
ловік!

— То витряси-и!..

Кіньотчики У.С.С.

РОДИНА ГУБАТИХ

Гурток бувших учасників світової війни, в юсінний вечір, оповідає собі свої воєнні пригоди. — Коли прийшла черга на одного з них, що був в російським полоні, він почав таке оповідати:

Приїхали ми до кацапського села в пензенській губернії і мене приділили до багатшого селянина до поміччя в господарстві. — Умучений, ледви увійшов я до хати, попросив, щоб мені постелили і сейчас почав засипляти. — Чую хозяйка говорить до чоловіка: »Сергей, загасі свечку«. — Підходить Сергей до свічки, дує і дує, а свічка чомусь не гасне. — Виставляю голову з під накриття, дивлюсь а в мого хазяїна губа викривлена в право. — Він дує на свічку просто, а во-

здух іде вправо. — Ага думаю, вже знаю »в чом тут дело«. — »Я не магу загасіть свечки« говорить Сергей, »іді Катька сама загасі«. — Злізає стара з печі гасити свічку. — Дує вона й дує, а свічка знова не гасне. — Придівляюсь, а в моєї кацапки губа викривлена вліво, вона дує просто на свічку, а воздух іде вліво. — »Я тоже не магу загасіть свечки«. »Петя« — говорить вона до сина, »іді загасі свечку«. — Встає з лави Петя і гасить свічку. — Що ж з того, дує він і дує, а свічка не гасне. — Що за чорт думаю, дивлюсь на нього, а у нього долишна губа грубша від горішньої, він дує на свічку, а воздух іде в гору і свічка не гасне. »Я не магу папаша загасіть свечки«. — »Степанида, а,

«Степаніда» говорить він до сестри, «іді загасі свечку». — Встає з постелі Степаніда, щоб згасити свічку. — Дую вона і дую і знову свічка не гасне. — А ця знову мала горішню губу грубшу від долішньої і також через те не могла загасити свічки. Тягнуть тоді слугу. — Слуга знову була німа, підійшла до свічки і сміється: мммугу, щось мучоче, але свічки загасити не може. — Дивлюсь я на те все і зі сміху душуся, нарешті встаю, беру свічку в руки і кажу:

«Глядіть, кляті кацапи, як свічку гаситься, — подув і свічка згасла.

На другий день попросив я підстаршину, щоб приділив мене до іншого хазяїна, бо в такій хаті де всі були губаті і не могли навіть свічки загасити, не хотів я бути.

Д. К.

Популярний гуморист пор. Тріска в Тухолі.

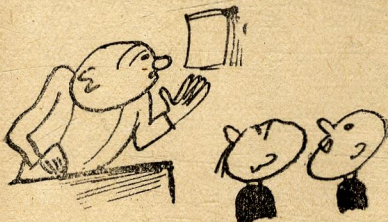
НА ВІЧУ

До підбуреної проти С. Петлюри товпи кричить бесідник:

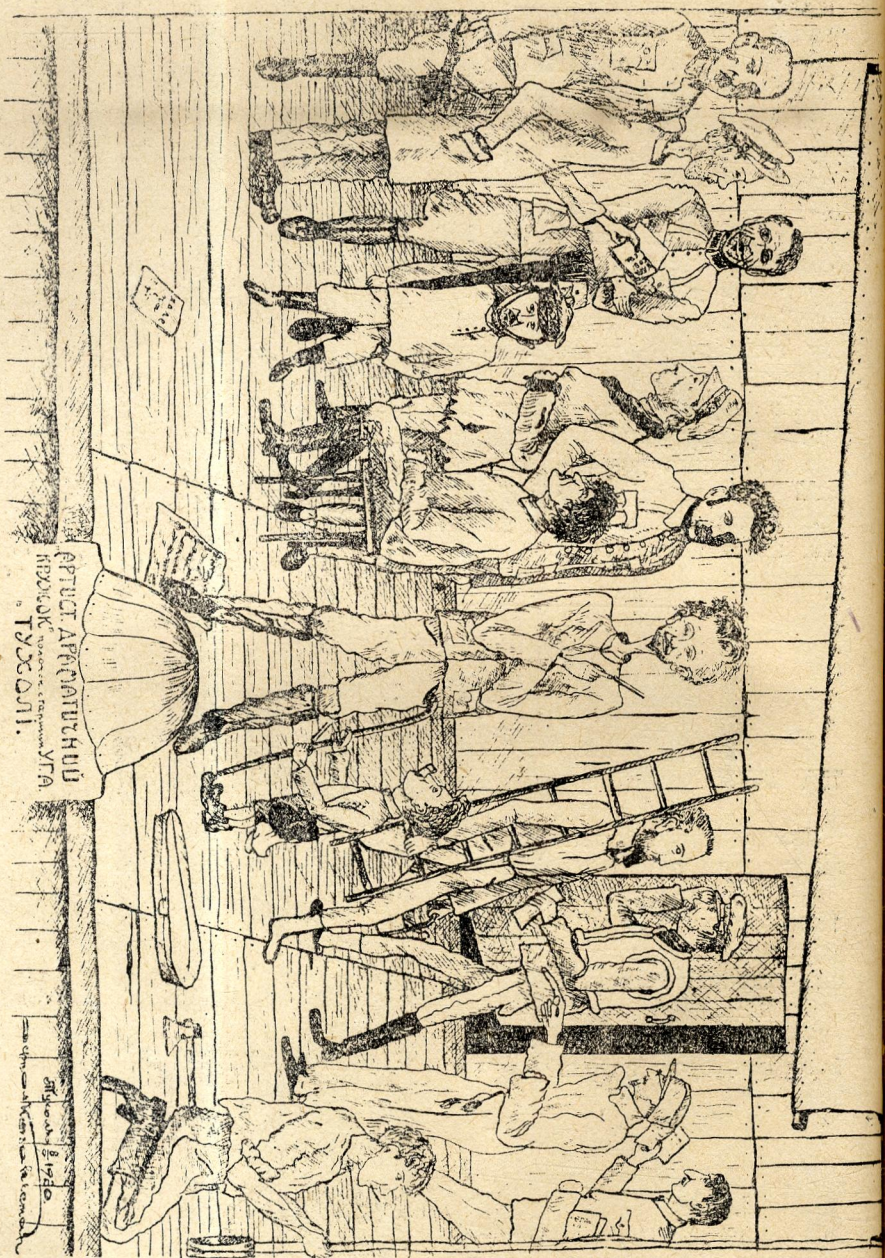
— Всіх виріжте! Всіх, тільки Петлюру пощадіть, бо він один бореться за визволення України і свободу народу.

Товпа:

— Ми не хочемо його! А хто його Петлюрою вибрав?

Дирігент хору Ставничий у Тухолі.
(З тухольського «Лежуха»)

АРТУСТ АРТУСТАВИЧУ
 КИРЮШОК
 ТУХОЛЛ.

АМАТОРСЬКИЙ ГРУПОК У ТУХОЛЛ.

(рис. А. Козак)

Вибрався я якось літом на гриби. Несподівано зайшов я далеко в ліс і заблудив. Блукав я так з годину, забиваючись нехотючи чимраз далше в ліс.

Отак найшов я на якісь старі, мабуть австрійські окопи. Треба було вертатися, бо пройти було тяжко через кільчасті драти, які валялися під ногами.

Нараз хтось гукнув зза де-рева:

— Гальт!

Я перелякано оглянувся. Зза дерева виринула чудернацька постать. Лице чорне, борода по пояс, на старій австрійській шапці звили собі гніздо якісь птахи. У руках держав звернений до мене заржавілий кріс.

— Хто ви і чого хочете? — питаю.

— Гальт! Туди йде лінія йти не вільно.

— Яка лінія?

— Як яка? Австрійська.

Мені починало дещо в голові ясніти..

— Чоловіче, — кажу, — тут уже давно нема лінії. Вже 15 літ, як на світі мир.

— То мене ніщо не обходить, — відповів захрипło вояк. — Мене тут поставив капраль Цюрко і казав нікого не пускати. Поки капраль не прийдуть по мене, я туди нікого не пущу.

— Але-ж, чоловіче! Хто зна, де нині твій капраль! Взагалі Австрії вже нема.

— Але є цісар.

— І цісаря нема.

— Нема одного, то є другий.

— Нема жадного.

Вояк глипнув на мене недовірливо.

— Киньте цей заржавілий кріс і ходіть домів.

— Не мож. Бєфель є бєфель.

Я побачив, що зі здивачілим вояком нема вже що говорити й пустився йти.

— Гальт!

Я йшов далше.

— Гальт! Бо стріляю.

Я пустився бігцем. Я чув тільки, як цокнув за мною замок кріса. Заржавів і вже не ви-стрілив.

— О —

»БУРЖУАЗНА« АРМІЯ

— Чому українську армію називають буржуазною?

— Бо вона *бурить Азію*.

В ТАБОРІ ПОЛОНЕНИХ В ТУХОЛІ

Сержант (до команданта табору):

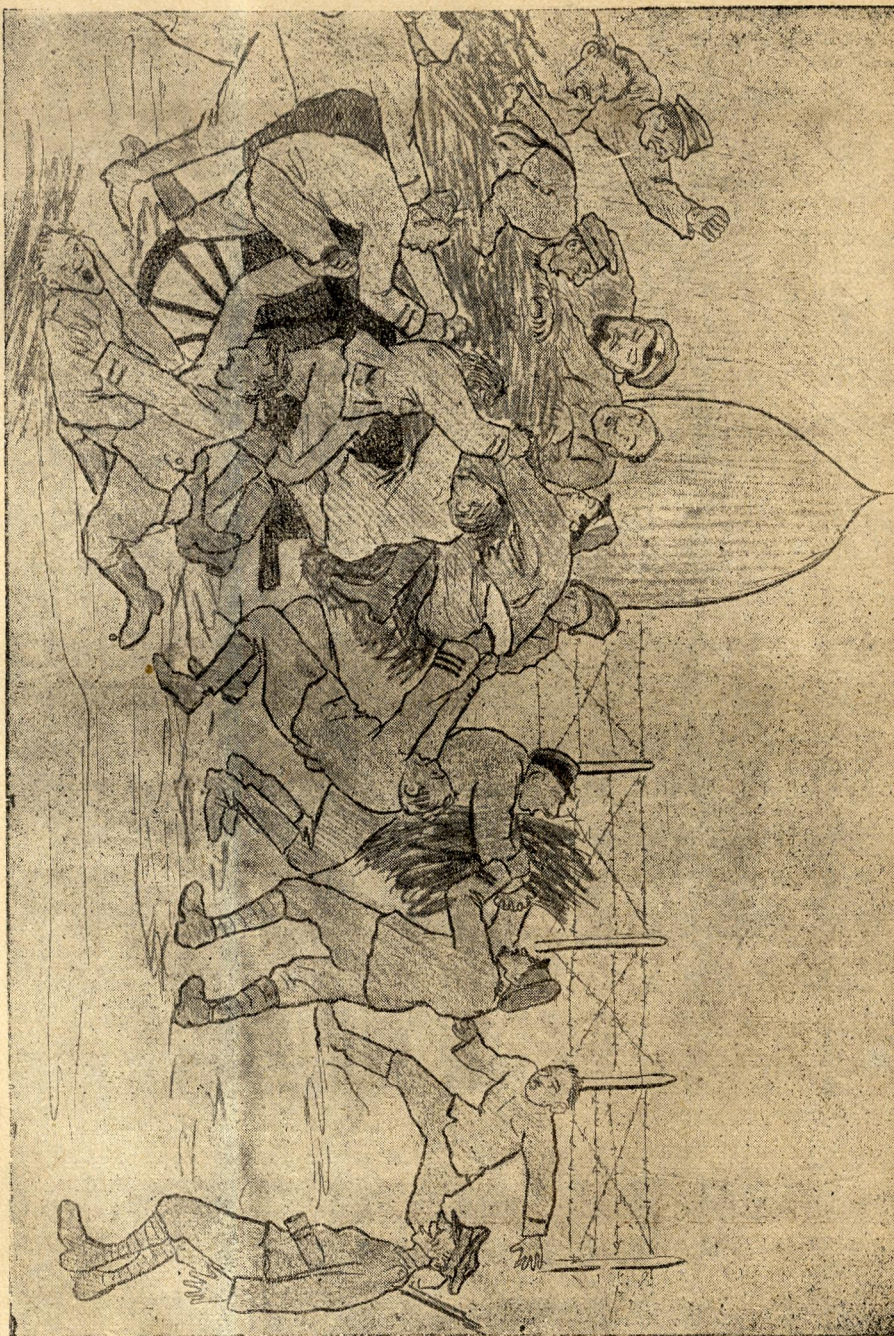
— Голошу слухняно, що ця гайдамацька голота не хоче їсти цієї зупи.

Командант взяв ложку і спробував:

— Що, такої доброї зупи?

Сержант: Колиб пан командант були спробували передтим, як вони ще до неї не наплювали, то сказалиб, що ще ліпша.

— ОО —

Воскресні тропарі

В полевім сатиричнім журнальчику «Бомба», який вийшов уже за українських часів, стрічаємо «Воскресні тропарі і кондаки Галицької області У. Н. Р.». Вони знаменито віддають тодішні настрої серед Усусусів і хоч зідливо та зате влучно ілюструють тодішню нашу воєнну дійсність. Діляться вони на «військові» і «світські». Треба ще нагадати, що тоді між У. С. С. і Начальною Командою були деякі тертя. В Начальній Команді дехто не терпів того, що У. С. С. творили окрему групу з окремими традиціями і стремів до роздроблення Бригади У. С. У. і розіслання її на різні боеві відтинки. «Світські» тропаді це сатира на наше запілля та деяких наших провідників, які у той час дбали більше про «рідну кишеню», як про загальне добро.

Подано оце зміст цих тропарів:

Військові.

Стих: Сей день, егоже сотвори Господь, возрадуємся і возвеселімся в он.

Усусуси поют:

Благообразний Іосиф¹⁾ со древа знем бригадирское тіло его плащем старим а чистим ювил і в воняи Н. К. Г. А. прибил, за УСС. благал — молил — просил.

Яко іще заєзает дим от лица огня, тако да іще згнутъ враги Усусуса, от лица его нена-

видящі его.

Н. К. Г. А.²⁾: Аминь.

Усусуси поют:

Воскресенія день і просвітмься торжеством, і друг друга обіймем, рцім:

«Братіє, і ненавидящим нас простім вся воскресенієм і тако возопієм:

Стих: Слава Н. К. Г. А. да воскреснет Україна і разточаться врази її...

Н. К. Г. А. поет: Аминь.

Світські (або цивільні).

Стих: Воскресенія день України, просвітмься торжеством і друг друга обіймем, рцім:

Нафта бориславська нам днесь показашася, нафта для нас новая, нафта таїнственная, нафта нечиста, нафта послів ізбавитель, нафта непорочная, нафта великая, нафта вірних, нафта двері райскія нам отверзающа — *нафта всіх освящаюча.*

Стих: Тако да погибнуть і т. д., нафта красная, нафта бориславська, нафта, нафта нечистая нам возсія. Нафта радостію других, от нафти ізбавленіє скорби ібо от гроба от чертога возсія Україна, радостію ісполні глаголю! проповідуйте Галичанам.

Стих: Сей день егоже сотвори Господь, возрадуємся і возвеселімся в он.

Народ потомже поет:

Аминь.

¹⁾ Осип Букшований, тодішній командант У. С. С.

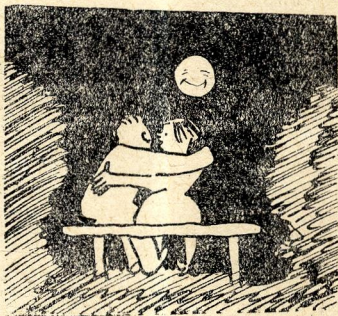
²⁾ Начальна Команда Галицької Армії.

СМУТА

(Посвята моїй любці, яку стрінув я випадково на вулиці).

— Дівчино, в очах твоїх
[розтопа
Для серця мого потопа,
Хоч на устах мід —
А чомуж руки студені як лід?
Нема тіла чим югрити.
— Милий! — Ніде правди діти
Бачиш смуту моїх лиць —
Не маю рукавиць.
(»Бомба«)

КЛОПОТИ З АНТАНТОЮ

На Україні Усусуси приводять
знов парусот полонених больше-

»ПОГАНА ВОРОНА«

Десь на небі весняному,
Показався знак.
Референти верещали
Утікаючи кричали,

»Це польський літак!«
Тільки вартовий завзятий
Наче мур стоїть, заклятий,
Ще й в небо глядить

І помітивши, що сталося,
Скільки лиха накоялось
Чим скорше біжить.
Підбігає під пивниці

Бачить вистрашені лиці,
Що сили кричить:
— »Вилізання, мої панюве,
І не псуйте собі крові

Зайва охорона:
Давно вже перелетіла
На даху ось тут усіла
Погана — ворона...«
(»Бомба«)

виків. Сотник:

— До сто чортів! Знов антан-
та буде розголошувати, що ми
є збірником усіх большевиків!

ПО ВБИВСТВІ ВЕЛИКОГО КНЯЗЯ В ПЕТЕРБУРЗІ

В Петербурзі, на Невськім Проспекті наступила сильна детонація, показався дим у повітря, а під ним розбита карета і труп на землі. Збіглися поліціянти, настала метушня і звичайна в таких випадках безрадність. До найближчого собі поліціянта прибігає якась баба з нагальним запитом:

— Кого вбили? Кого вбили?

— Убили кого треба, а ти вон відтіля!!

РОЗМОВА

Усусуси за українських часів між собою:

Видиш — мене одно дивує, що за світової війни приїзди-

ли до нас завжди то генерали, то інші високі команди, щоби нас оглянути та і самим показатися, а тепер...

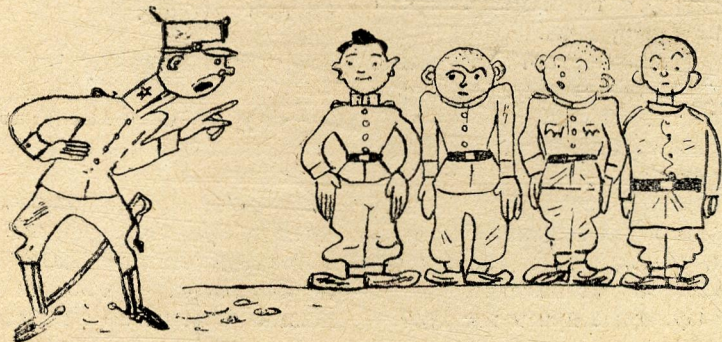
— Ну відай тепер немає таких, щоби могли між нами показатися...

МІНІМАЛЬНІ ЦІНИ ОПЛАТ

за **конечні** громадянські потреби в галицькій області.

Паспорт на виїзд за кордон 15.000 гривень; Дозвіл на вивіз 1 цистерни нафти 50.000 грив.; Дозвіл на вивіз парафіни 100 кг. 10.000 грив.; Дозвіл на вивіз харчів від війська 5.000 грив.; Перепустка 50 грив.; Звільнення з війська 40 грив.

(З сат. журналу »Бомба« з 1919 року).

Мій сон

То приснився мені дивний сон. Десь сиджу я при столі, махаю пером, аж піт з чола ллється, а чорнило в каламарі висихає — коли тут двері отвораються і входить Цяпка. Достойно вам такий самий, як намальований на окладинці книжки «Пригоди Цяпки Скоропади». Молодецький вус, мазепинка на бакер, шабля крива — запоріжська. Ввійшов тай на ціле горло:

— Здоров був, Мухо!

— Доброго здоровля, пане сотнику! — кажу. А самий так тремчу, не знаю, чи перед його вусами, чи шаблокою.

— А що чувати, синку?

— Дякую, пане сотнику, я-кось... Та прошу — сідайте хвилину.

— О, я можу і на годину, не лише на хвилину; маю час — бачиш.

Розвернувся у крісло, закурив люльку — а такий потужний тютюн, аж я закашлявся, бо я не курячий з роду буваю — тай заглядає у мої папери.

— Як бачу, працюєш.

— Так, пане сотнику, на фронті...

Самий не знаю, як той «фронт» мені вихопився.

— На фронті, кажеш; то фронт ще є? Диви, диви.

— Так, пане сотнику, маємо тих фронтів без ліку. Я працюю на газетнім фронті.

— Диви, диви, є такий? І чим стріляєте?

Кидаємо сензаційні бомби, стріляємо політичними шрапнелями, а часом то й гавбіцу ви-суваємо, яку на позицію.

— Ну, ну; а проти вас хто?

— Проти нас післяплатники, неплатники, нечитальники, цензори, обіжники прем'єрів, суди і плакучі берези.

— Ай-яй-яй! Великий противник. А ще які фронти є?

— Ще маємо просвітянський рідношкільний фронт, відродженецький фронт, кооперативний фронт, церковний фронт, проти-комуністичний фронт, протижидівський фронт і фронтом, спортовий фронт, жіночий фронт, фронт до боротьби з неписьменністю, фронт зимової помочі безробітним магістрам, фронт боротьби з неморальністю, фронт політичних інвалідів, фронт — де, де, де... до завтра не скінчив би вичисляти вам, пане сотнику.

— Ну, ну, ну — чудасія, чудасія! І як ви тому всьому видержуєте? Таж за мене було лише чотири фронти і то ледви ми давали собі раду; а тут стільки їх! Хе-хе-хе! Як бачу, то хоробрі тепер ви стали, витривалі.

— Ая, пане сотнику, загартувалися. На деяких фронтах, то таки добре бемо противника. Пр. на маслянім фронті — ніхто нам не може встоятися; або на яйчанім — всі яйці перед нашими йдуть у дубину.

— Диви, диви. І на кожному так бете?

— Ну, на кожному не на кожному. На шкільнім то нас бють, на протияльогольнім, то так — раз ми горою, а раз монополька; дуже добре стоїть фронт політичних інвалідів — його ніхто не бе; знаєш — воювати з каліками — це не по лицарськи.

— Хе-хе-хе! Фронти! Хе-хе-хе!

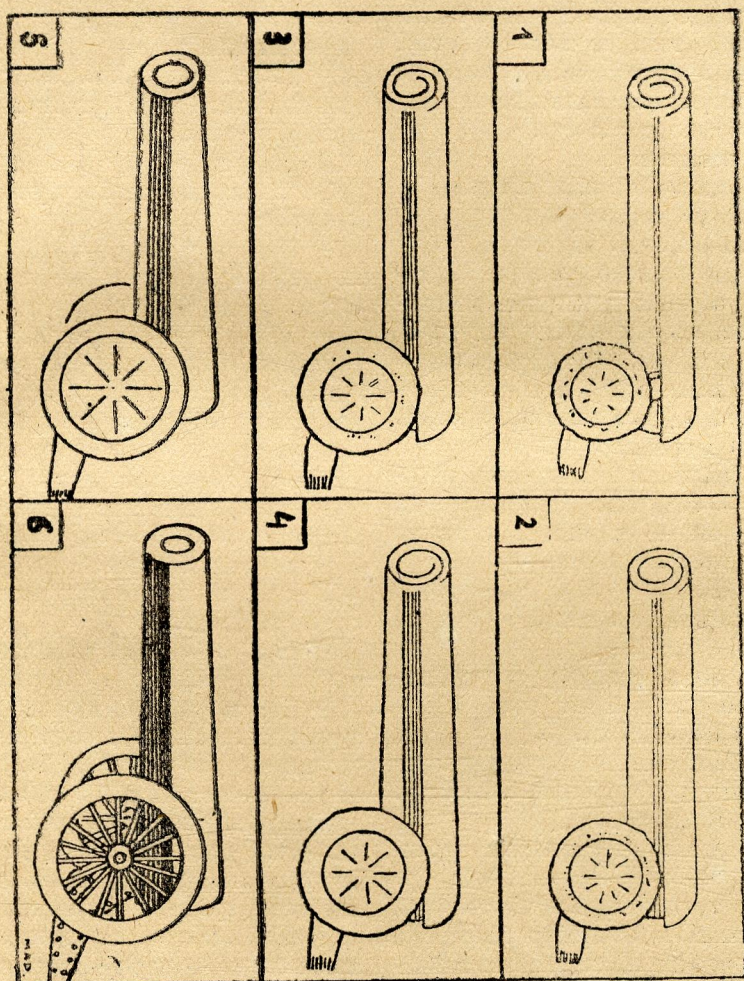
— Так, та є — є тих фронтів. Або такий сільсько-господарський фронт? Сотнику, такі тобі голови капусти виплікує — хоч до гавбці ладує і стріляй...

— Капустяні голови! Ех, ви капустяні голови, масляні голю. ви, ех, ви сакі-такі...

Тут сотник як не зірветься, як не зареве на цілу хату, як не вийме здоровенної шаблюки — та до мене. Я закричав та на втеки. Хотів під стіл залізти, але вдарився в голову...

Тут я пробудився. Лежав на підлозі, бо соонний упав з ліжка. Піт спливав мені з чола.

Гриць Муха.

Метаморфоза мирового договору.

Будуча війна

— Страх, яка це буде війна. Гази, танки, вбивчі проміні... Та-ж то хіба всі люди вигинуть...

— Що якраз війна? Я маю йти до війська? Але-ж, пане поручнику, я нічого не знаю.

— Не вдавайте дурня з тисяч-дев'ятьсоттридцятьсьомого року. Жити в тринадцятому році й не інтересуватися політикою... Та-ж ми вас, пане, під суд.

Я остовпів.

Тритисячний рік... Звідки він, чи я, тут взявся.

Але не було ради.

Дали мені шовкове (так я думав) вбрання з якимись машинками й апаратами, газмаску, причіпили крила, наперфумували, в руку дали довгу палицю з мірильником, чисельником, чи чимсь там і гайда до армії.

Я впімнувся за крісом, шаблею й шоломом. Дивляться на мене, як на варята, й питають, по якому я говорю.

— Щезай! — паде команда.

Як щезай, то щезай, — я в ноги.

Та щось схопило, мов кліщам, мої м'язи й я станув, не можучи порушитись.

— Чому не виповнив команди?

— чую голос, та нікого не бачу.

— Та я не ваш...

— Ага, ти певно якийсь чужинець. Чи не з Марса може?

Бо тут до нашого міністерства приїхала делегація з Марса в справі міжпланетарної комунікації.

— Так, я марсіанин — кидаю відчіпне.

— Ну, так було відразу говорити. Ви лишилися, як добро-

волець? Дуже гарно з вашої сторони... Ми вас навчимо нашої стратегіки. Покрутіть той долішний апарат (називається щезай-тос) до цифри десять.

Я покрутив.

Дивлюся, аж... мене нема.

Та не було часу дивуватись, бо паде нова команда:

— Лет три!

— Потисніть гузичок на грудях три рази! — звертається до мене поручник.

Боже, я лечу!..

За кілька хвилин ми були на фронті.

— Пане поручнику, а якби ми по дорозі на кого налетіли? — питаю.

— А на те маєте здержку — показує на палицю. — Як хтось летить напроти вас, то вас уже на кілометр щіпає в руку й ви мусите вибрати іншу лінію лету. А як звернете проти кого здержку і натиснете гузичок під рукою, то він стає на місці і не годе рушитися.

В цей спосіб забирається в полон неприятеля.

— Ну, то ви маєте цілком певно виграну війну.

— Не забувайте, що неприятель має те саме. От бачите: туди переходить боева лінія. Як тільки переступите її, в штабі неприятеля алярмують дзвінки і вказують докладно місце, де ви знаходитесь, тоді натискають відповідний гузик і з невидимих апаратів виділюється запаморочуючий газ — перфума, на який нема маски, а який вас обезсилює і засипляє.

— Ви-ж можете літати!

— Так, але вони перфумують-ся перфумою, якої хемічного

складу ми не знаємо. Ми маємо іншу. Як тільки перелетите ліно, зараз прецизійні апарати зачутують інший запах і алярмують. Літаком, чи танком також не доїде, бо уставлені машини паралізують всякий рух моторів.

Розмову нашу перервала сильна канонада.

— Спокійно! — паде приказ.

— Чому? — питаю.

— Бо, бачите, кулі нам не можуть зашкодити, бо їх притягає до себе електромагнетичний збірник.

Нараз блиснув стовп світла.

— А це знову вбивчі соняшні проміння з домішкою електрики. Їх також переловлюють наші збірники-сочки. Ворог пробує, чи наші апарати правильно функціонують.

— Ну, то скажіть, як у вас виграється війну? — кличу поденерований.

— Хто зможе посунути свою лінію далі. Від місяця маємо вже двох полонених, а ворог тільки одного.

— А вбитих і ранених? — питаю.

— Не будьте смішні! Та на війні?

І ми так літали, забавлялися й справджували, чи наші апарати правильно функціонують — уже з півроку.

— — — — —
Раз оглядав я старі румовища якогось міста.

— Що це може бути за старовинний предмет? — питаються всі.

Дивлюся: сикавка.

І в тім стрілила мені до голови геніяльна думка. Ану, спробую..

Кажу їм витягнути сикавку, наповнити водою й завезти на фронт.

І в певнім моменті пустив струї води на ворога. Наслідок був надзвичайний.

Повстала паніка, ворог втікав.

Ми зайняли його позиції.

Того самого дня попросив мира.

Їхні вожди прийшли особисто побачити «великого винахідника» (ніби мене), на якого винахід не знали способу унешкідливлення.

Ще того самого дня проголосили мене побідником і королем всего царства.

...Орхестра грає, а я йду до престолу по золоту корону.

— Слава! Слава! — кричить товпа.

— — — — —
— Ставай! Ставай! — чую виразніше.

»Слава« чи »Ставай«?

— Ставай! Уже час до школи!

Відкриваю очі: я на ліжку.

— Чому ти так всміхався крізь сон?

— Бо я бачив будучу війну.

Мама з остраху аж відступилася.

А я сміюся.

Бо лишу нащадкам розвідку про сикавку й її ужиття.

Іван Шпилька.

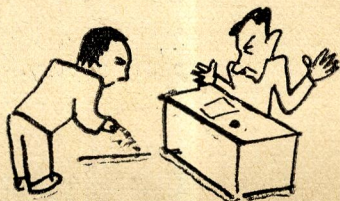

СТРАТЕГІЯ

— Чи ваш син, Мошку, був на маневрах?

— Ні, бо він перед тим так маневрував, що вже до війська не належить.

—О—

ВОЄННА ШКОЛА

— Покажи мені, Грицю, границі нашої держави.

— Не можу, прошу пана, бо я ще нині не читав газет.

—О—

ПЕРЕШКОДА

— Ходи на збірку!

— Я не йду!

— Чому?

— Бо мій черевик такий, як скринка на листи колу канцелярії.

—О—

НА ФРОНТІ

— Іване, стріляй влучніше!

— Не можу, пане вістун, бо ворог дуже рухається.

З РОЗМОВИ

...Я вступив до Стрільців як охотник. То було так; я оженився в липні, а війна вибухла в серпні. Я, знаєте, люблю спокій, тому пішов на війну.

*

З ЧАСІВ ІНВАЗІЇ

Москаль стрічає на дорозі жидка й валить нагаєм, аж гуде. Оподалік бачить це один селянин. Як жидок підійшов ближче, селянин питає:

— Дуфку, що він хотів від тебе?

— Нічого, спитав куди веде ця дорога і поїхав...

—О—

Воєнні баналюшки

ВОЄННІ ПРИГОДИ

Бувші старшини, учасники світової війни, сидять за столом в каварні та розказують собі про свої воєнні пригоди:

— Мені трапилося таке — каже перший. — Раз вдарила ворожа граната в гурток наших стрільців, всіх вбило на місці, а одному відірвало ногу. Що тут робити? — думаю. Нараз прийшла мені думка: відрізую одному юнаочому ногу, прикладаю її на місце відірваної та забандажую. І що думаєте, панове? Він швидко подужав, а що більше, нині він бере нагороди на Олімпіаді за біг до мети...

— Мені краще трапилося — розказує другий. Одному стрільцеві на місце відірваної руки я приложив кінську ногу і вона

розірвало череп, аж мозок з нього витік. Я, не думаючи довго, взяв пригорщу сіна, всадив у череп, забандажував і подумайте: він нині живе, здоров та ще є постром у соймі...

З ВОЄННИХ ОПОВІДАнь

— І як ти зробив «ангріф», то в нашій цілій регіменті так було чути гази, що чоловік майже не сказився.

— Зі страху?

— Що зі страху? Зі злости!

— О —

ЗАНЯТТЯ

Вістун до новобранця:

— Яке ваше заняття в цивільно?

— Жонатий, пане вістун.

— О —

не лише зрослася, але він бере ще тепер за границею нагороди за гру на скрипках...

— Це ще нічого — перебиває третій. — Раз одному стрільцеві

НАВЧИВСЯ

Швайка мав зложити сотникові звіт. Входить до кімнати, бе в дах і голосить, але сотник недоволено кричить:

— Зле! Вернись щераз!

Швайка йде за двері й знову повторяє звіт.

Але сотник за кожним разом кричить:

— Зле! Вернись щераз!

Вкінці урвався сотникові терпець і каже сісти Швайці на софу.

— Швайка! Я вам покажу, як треба голосити. Ви дивіться, а потім зробіте так, як я.

Сотник іде за двері, стукає, входить, здоровить і здає звіт. Але Швайка, памятаючи, що має робити все так, як сотник, кричить:

— Зле! Вернись щераз!

—о—

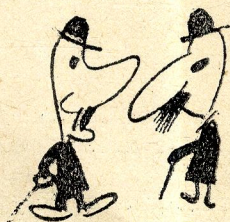
ПРИ ПЕРЕГЛЯДІ

Лікар: Які недуги ви перебули?

Стрілець: Запалення легенів, черевний і пятнистий тиф, червінку, холеру, чорну і білу віспу, чуму, коклюш, дифтерію, шкарлятину, запалення сліпої кишки...

Лікар: Досить, досить! Хто перебув стільки недуг, той має кінське здоров'я. Здібний до полевой служби!

—о—

КНЯГІНЯ

В Кам'янці Подільській у горі сидять два стрільці і оповідають собі свої любовні пригоди.

Один каже:

— Вчора я збив одну княгиню на квасне яблуко!

— Ого! Княгиню?

— Княгиню! Дивуєшся?

— Защо ж ти її збив?

— Бо мене ошукала.

— І за це вільно бити княгиню.

— Га, я вже маю таку «натуру».

— А як вона тебе ошукала?

— Сказала мені, що вона княгиня, а виявилось, що вона є звичайною кельнеркою.

—о—

ІЗ ВИШКОЛУ УСС

Десятник УСС (до новобранця): На послідній науці повчив я вас, що при набиванні кріса слід кріс держати дулом у долину. Стрілець Куций, скажи мені, чому це так?

Стрілець Куций (мовчить).

Десятник: Я так і знав, що ти туман вісімнадцятий, тож скажу вам щераз: по перше, бо так треба, а по друге, бо інакше булоби проти припису. Розумно?

—о—

СУМНІВНИЙ ДОКТОР

— Стрілець Тарба, чим ви були в цивільно?

— Доктором філософії.

— Не брешіть, бо такої недуги на світі нема!...

—о—

НА ФРОНТІ

Десятник: Стрілець Калитка! Іжте скорше цей сир, що вам прислала жінка, бо він смердить на цілу милю і ще зрадить ворогові наші позиції.

СЕРП І МОЛОТ

На Україні стрільці політикують:

— Цікаво, чим скінчиться панування пролетаріату?

— Хочеш знати, то відчитай взад: молот — серп.

—О—

В СТАРШИНСЬКІЙ ШКОЛІ

— Товаришу Масляк, який приказ даєте, коли нападе нечаяно ворог з переду?

— Крикну: лягай, впереді ворог, мушка звичайна, стріль!

— Добре, а що зробите, як вас ворог обскочить з усіх сторін?

— Тоді... тоді підожду, який приказ дасть мені ворог.

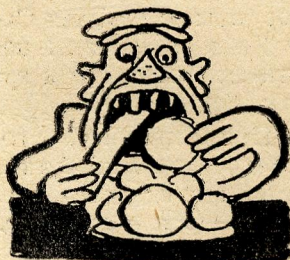
—О—

ШАБЛЯ

— Стрілець Булько, скажи мені, чому шабля є крива?

— Тому, щоб нею легше було рубати.

— Дурний! Шабля мусить бути крива, бо в противнім випадку не влізлаби до піхви.

ЗАСКОЧЕНИЙ

— Товаришу, я спроваджуся до вас на квартиру.

— Шкода й говорити, я хорий на тиф.

— А чогож ходите по вулиці?

— Або я знав, що вас зустріну?

ЧИМ ВИ В ЦИВІЛЮ?

Цяпка мав привычку питати кожного, чи то стрільця чи старшину, про його цивільне звання.

Раз балакає про щось з сотником, військовим лікарем. Нараз перериває бесіду й питає:

— А вибачте, пане сотнику, скажіть мені, чим то ви є в цивілю?

—О—

ВИЗНАЧНИЙ ПРЕДОК

Одного разу в однім товаристві зійшла розмова на предків. Хтось з присутніх запитав Цяпку:

— Чи з ваших предків хто відзначився?

— О, так! — відповів Цяпка. — Один, евентуально, був навіть адміралом.

— Як називався?

— Ной!

—О—

У ВІЙСЬКОВОГО ЛІКАРЯ

Новобранець: Я не можу слухати при війську, бо я маю закороткий зір.

Лікар: Зараз переконаюся. От бачите цю лямпу? Лазить по ній муха?

Новобранець: Не бачу, щоб лазила.

Лікар: Е, та ви маєте знаменитий зір, бо по ній дійсно не лазить муха.

—О—

ПРИКАЗ

Сотник видає приказ:

— Завтра відходить сотня в год. 8-мій раню, а якщо в цій годині падав дощ, то відійде дві години скоріше!

СПРАВЕДЛИВІСТЬ ПОНАД УСЕ

Військова команда видала наказ для цілого війська, що у ворожій країні можна забирати харчеві припаси за похвітовання.

Одного разу приніс джура поручникові більшу кількість м'яса.

— Звідки взяв?

— Пане поручнику, видоїв корову на пасовиську.

— Кілько?

— Вісім літрів.

— Заплатив?

— Ні. Кому, корові?

Поручник сів при столі, написав щось на карточці і дає джури.

— Маєш, дурню, привяжи тій корові до рога.

На карточці було написано:

»Зареквіровано 8 літрів молока. Стрілець Булька«.

—o—

ФАХІВЕЦЬ

Новобранець перед комісією:

— Я хотів би дістатися до скорострілів.

— Чому? Чи розумієтеся на тім?

— Думаю, що так.

— А хто ви в цивільно?

— Органіст.

—o—

ВІЙСЬКОВА ТАЙНА

— Слушайте, стрілець Гичка, що це є військова тайна?

— Військова тайна є тоді, голову слухняно, як я йду другий раз по обід.

РЕЗЕРВА

До сотника Шурабури прийшов його давний чур і каже:

— Голошу слухняно, що я вже перенесений до резерви і перепрошую пана сотника, як колись якимось словом образив.

— А щож ти будеш тепер робити? — питає сотник.

— Та хіба оженись.

— З ким?

— Та таки з Бронцею.

— Слухай, що робиш! Таж вона з цілою сотнею романсувала!...

— Так, голову слухняно, але кожний собі дуже хвалить!.

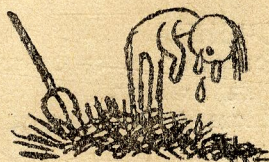
—o—

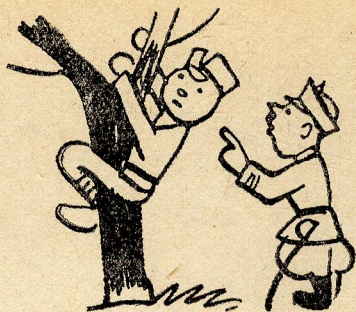
ЯК КРАЩЕ?

Поручник до стрільця Сливки:

— Якби ви не мали поганої звички запиватися, то я зробив би вас вістуном.

— Пане поручнику, голову слухняно, пощо мені бути вістуном, коли я як вплюся, то мені вдається, що я є сотником.

РОДИННЕ СВЯТО

Казав сотник підстаршинам
В сотні зголосити,
Що відпустки замикає —
Дурно й не просити.

Лише в дуже важких справах
До звіту ставати,
Бо хто прийде з дурницею
Скаже покарати.

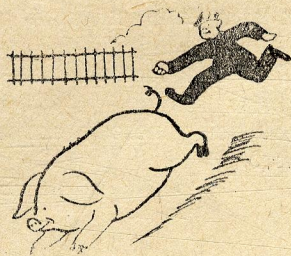
Цілий місяць в сотні тихо —
Відпусток нікому!
Аж тут якось стрілець Тичка
Дістав письмо з дому.

Як прочитав, аж не той став, —
На лиці змінився,
Й по їбіді у сотника
На звіті з'явився.

— Пане сотник, стрілець Тичка
Голосить слухняно,
Мені треба конче бути
Дома завтра рано.

— Щож там сталося? Чи похорон?
— Ні, в нас завтра свято,
Годовану свиню ріжуть,
Написали тато.

В. Рибчак.

ЩО ЧУВАТИ?

— Що там у вас в сотні чу-
вати?

— Та — хвалити Господа
— нічого...

—о—

ЗРОЗУМІВ

— Виліз на дерево — каже
сотник до стрільця і дивися, чи
не видно ворога. А вважай, щоб
не впав.

Стрілець виліз на сам вер-
шок.

— Я йду до хати, а ти даш ме-
ні знати — каже сотник. А не
забудь на що маєш уважати. Ну,
скажи, на що маєш уважати?

— Маю уважати, щоб не впа-
сти...

—о—

ОРІЕНТАЦІЯ

Вістун до стрільця:

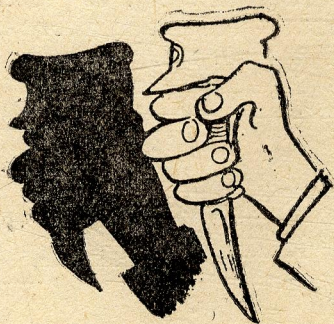
— В якому напрямі ми йдемо?

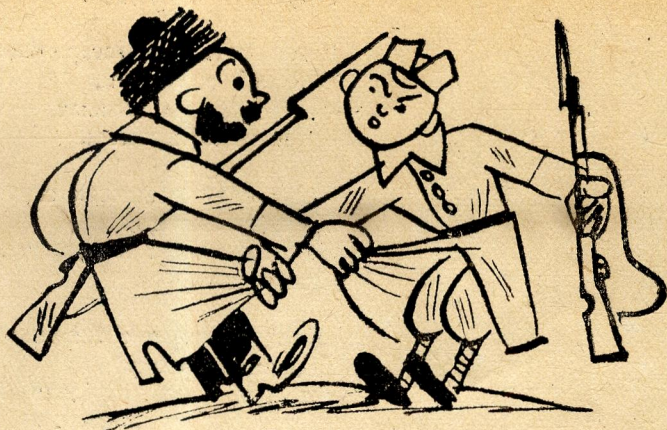
— На полудне.

— Добре! По чім це пізна-
єте?

— Бо мені щораз тепліше.

—о—

— Гов! Тепер не памятаю, хто кого взяв у полон?...

ПЕРШЕ ВРАЖІННЯ З ВИШКОЛУ

У. С. Стрілець із «старої війни» зустрічає новобранця У. С. С. з свого села.

— Ну, як там добре товчуть вами? — питає «стара війна» новобранця.

— Досить!

— А як там ваша старшина?

— А з старшини, чим хто вищий, тим менше знає. Найбільше з усіх знає наш старший стрілець.

— Так? А з чого ти так скоро це пізнав?

— Бо всі у всьому здаються на нього.

—О—

МОДА

Четар до стрільця, який прийшов до кіна з розішненим гузиком при кишені в плащі.

— Що!! Півного до кіна?!

—О—

ВІН ЦИВІЛЬ

При стрільцях був артист-малляр, якого вістуні ніяк не могли навчити військового регуляміну. Одного разу стрів у його з папіроскою в зубах і з руками в кишенях генерал.

— То ви є артист-малляр? — питає генерал.

— Я. Або що?

— Як ви говорите до генерала, тут є військо, а не університет.

— Я є цивіль, пане генерале, мене лише перебрали.

Генерал позеленів.

— Станьте на позір!!!

— Не вмію, пане генерал.

— То я вас навчу. То робиться так. — Генерал випростувався і засалютував.

— Спочинь! — сказав малляр.

—О—

— Яка є різниця між війною і кіном?

— ???

— Нема різниці, бо так у кіні, як і на війні, найкращі місця ззаду.

—о—

МАРКЕРАНТ

Жидок удає при війську глухого. Лікар прикладає йому до вуха годинник і питається:

— Чуєш що?

— Нічого!

— То ти не глухий, бо годинник дійсно не йде.

—о—

ЗА ЩО СЛУЖИТЬ?

Ще за небіжки Австрії робив один генерал перегляд полку. Виходить перед фронт і питає першого з ряду жовніра, українця:

— Добре тобі при війську?

— Іх мельде гегорзам, що добре.

— А за що ти служиш?

— За цісаря і за вітчину.

— Но я! А тобі добре? — питає наступного жовніра, жида.

— Ну, ну...

— А за що служиш?

— Бо на мене був донос до постерунку...

ДОІДАЮТЬ

Приїжджає отаман на перегляд полка:

— Здорові козаки!

— Здоров, батьку отамане!

— Як вам живеться?

— Добре, батьку отамане!

— Істи маєте доволі?

— Доволі, батьку отамане!

— А злишки остаються?

— Остаються, батьку отамане!

— А що з ними робите?

— Доїдаємо, батьку отамане!

—о—

НЕ ПІДІЙДЕ

— Знаєш, з тебе добрий друзяка.

— Дай спокій, я маю тютюн лише для себе.

—о—

ВІДПУСТКА

— Пане сотнику, прошу слухняно 8 днів відпустки. Моя се-стра віддається.

— То пощо вам аж вісім днів?

— Бо хотів би бути і на хрестинах...

З ДУМОК СТІЛЬЦЯ БУЛЬКИ

Як не булоби кравців — не
можнаби було розпізнати ранги.

*

Плюнь тому в лице, що каже,
що на стійці коло кухні можна
спати.

*

Звздиште небо я все порів-
нюю з грудьми нашого отамана.

*

Ніхто тобі не перешкаджає ви-
наймити неперемакальний порох.

*

В службі пес, а поза службою
свиня.

*

В ЕВІДЕНЦІ УСС

Вістун Пель записує свіжий
транспорт новобранців:

— Отже ви не маєте жадних
документів?

— Не маю...

— Як, нічогосько не маєте?

— Маю тільки паспорт на па-
цюка, що колись гонив на яр-
марок.

— Ну, видите! Дайте, то ціл-
ком вистарчає!

—О—

В ЛІЧНИЦІ

Цяпка лежить в лічниці. Лі-
кар питається його, скільки має
літ.

— Я маю тридцять, есентуаль-
но тридцять п'ять літ.

— Як це розуміти?

— Бо п'ять літ я був у кадри.

—О—

Переодягнений стрілець огля-
дає російські позиції. Переходить
попри вартового солдата і на-
віть не звертає на нього уваги.

— Пастой! — кричить солдат.
— Куд а ідьош?

— Та йду подивитись, що то
там таке сторчить — відповідає
байдужо стрілець.

— Дурак! Что, ти не поні-
маеш? Это пушка.

— Яка пушка?

— Така, что стреляет. Ка-
нона.

— Е, то вас австріяки по-
бють.

— Пачему?

— Бо у вас лише одна ка-
нона, а в них багато.

— Дурак! — пробурмотів обу-
рений солдат. — Спатрі там в
дол, одна только? — І показав
цілу батарею, вкриту в ярі між
ялицими.

Незадовго відізвалась австрій-
ська артилерія і розбила ціл-
ком батарею москалів.

Прокинувся сотник вранці і покликав джуру, щоб той подав йому чоботи.

Джура приніс і поклав коло ліжка. Сотник здивований питає:

— Ти чого дав мені один великий чобіт, а один малий?

— А якже я можу дати однакові, коли в кухні залишилася така сама пара: один малий, а другий великий.

*

СИМУЛЯНТ

В шпиталі від кількох днів лежав стрілець Задирка і скаржився на біль серця. Лікарі не могли якось ніякої хвороби в Задирки знайти.

Одного дня санітар ствердив, що Федь Задирка небіжчик.

На то один стрілець:

— Має щастя сарака, бо сьогодні за симуляцію мав піти до паки.

*

ЧАСОПИС

Стрілець Смачок, дивлячись на гуску, що йому принесли завинчену в газету:

— Це ще найрозумніше, що в цілій газеті мож знайти.

—О—

Сотник переглядає квартири. На полиці одного стрільця в бухонці хліба заткнута червона хоруговка. Сотник питається стрільця, що ця хоруговка має означати.

— Ця, пане сотнику, хоруговка »маркірує« масло, значить, що воно там повинно бути.

—О—

ВНОЧІ

Вночі заходить поручник до казарм і бачить дивну сцену: ціла сотня в одних сорочках правляє на салі.

— Що тут діється? — кричить поручник.

— Голошу слухняно, — відзивається один сміливіший, — пан вістун через сон командують, а ми не знаємо, що зробити.

—О—

В КАЗАРМАХ

Булавний (уночі): Знов якийсь хропе, якби хотів ніч на дві половини перепилувати.

—О—

НА ПОБОЄВИЩІ

На побоевищі санітети згортають трупи до великої ями.

— Пане четар! — каже один із санітетів, — цей вбитий ще жие й щось шепоче.

— Згортати, не слухати, що хто шепоче! Якби ми почали до кожного прислухуватися, то тут не було би ніякого небіжчика.

—О—

— Послух — це перший обов'язок вояка. Коли вам скажу скрутити з четвертого поверху, мусяте виконати приказ! Потім щойно можете ставати до звіту із зажаленням.

—о—

ДИВІЗІЯ ЗА ДЕРЕВОМ

Памятного, 1919-го року, після переходу за Збруч, відділи Бригади УСС займають нові позиції для оборони Кам'янця.

Деся з північної сторони проїжджають на підводах останки СС, які потерпіли важкі втрати в часі боїв під Проскуровом, а між СС-ами є і Цяпка. Він виється щиро з давними друзями-галичанами та дає пояснення про ситуацію:

— Ви не турбуйтеся! Тут на право коло вас стоїть ціла залізна дивізія придінпрянців.

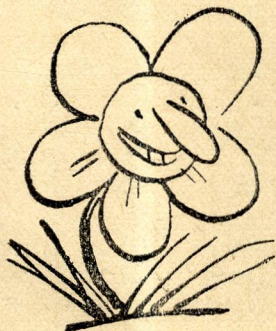
— Ціла дивізія?! — скрикнув урадований командат кінної розвідки — а я шукаю весь час звязку і не годен найти. Де-ж ця дивізія?

— Вона схована...

— Де?!

— Онтам за деревом...

—о—

Цяпка спиняє на вулиці чоловіка:

— А! Здорові були! Я вас е-вентуально звідкись знаю.

— Ви помиляєтесь...

— Ні, я вас таки певно знаю.

— Не можу собі пригадати.

— О! Вже пригадав. Ми ходили разом до народньої школи.

— Ні, це неможливе. Зі мною ніхто з такими вусами не ходив.

—о—

НА СТІЛЬНИЦІ

Цяпка уладжує зі своїми обозниками стрільницю.

Стрілець Булька вистріляв усі набой і всі десь Пану Богові у вікна.

— Стрілець Булька! — сварить Цяпка. — Ти є евентуально велика оферма. Ось я тобі покажу, як треба стріляти.

Бере від Бульки кріс, стріляє, але не вцілив.

— О! — каже Цяпка. — Так ти стріляєш.

Стріляє другий раз, але знову не вцілив.

— О! А так, евентуально, стріляє твій товариш, стрілець Нитка.

Стріляє третій раз. Вислід цей самий.

— А так, дурню, стріляє твій вістун.

Знову стріляє й знову те саме.

— А так стріляє твій десятник.

За п'ятим разом Цяпка випадково вцілив.

— О! Видиш, офермо! А так, евентуально, треба стріляти!

—о—

- Стрілець! Вмієте плавати?
- Вмію.
- А де ви навчилися?
- У воді.

—о—

ГАРМАТЧИКИ

— Гарматчик Бомба! Скажи, чому при вистрілі треба отворити губу?

— Щоби ворог думав, що ми маємо більше гармат.

—о—

ХОЛОДНОКРОВНИЙ

В часі революції, коли в Києві йшла нагінка на буржуїв, на вулиці товпа допала якогось панка, одітого в елегантне футро і вже хотіла повісити його на ліхтарні.

— На ліхтарню з ним! На ліхтарню!

Це був якраз один кабаре-тєвий артист. Він став під ліхтарнею і спокійно каже:

— Добре, громадяни! Нехай буде і так: я зроблю зі себе жертву революції. Але чи ви думаєте, що ліхтарня буде ясніше світити?

Товпа розсміялась у голос і лишила актора в спокою.

—о—

ПЕРЕСТОРОГА

При ватрі стоїть кількох старшин і кожний присувається як найближче вогню.

— Пане четар, уважайте, бо обсмадите собі остроги.

— Ви хотіли сказати чоботи?

— Ні, чоботи вже згоріли.

—о—

ПРИКАЗ Ч. 1264.

1) 12-го цього місяця відбудеться посвячення військового цвинтаря. Небіжчика має доставити друга сотня скорострілів.

2) На недільні богослуження будуть збиратися стрільці в слідуєчім порядку: перед церквою за церквою, а по церкві перед церквою.

3) Виміна білля між першою та другою сотнею буде відбуватися що два тижні.

4) Стрільцям заборонюється продавати ви́фасований хліб перед зі́дженням...

—о—

З рисунків Малого Ромця

Рада на все!

Хто з вас хоче довго жити,

То рада єдина:

Якщо курите — куріть

ПАПЕРЦІ „КАЛИНА“.

Як лишила Вас в печалі

Недобра дівчина,

Скрутіть собі папіроску

На тутках „КАЛИНА“.

Тож розкажуйте всім людям

І навчайте сина,

Що найкращі з усіх

Паперці „КАЛИНА“

ПОТІШИВ

— Пане капраль! — сказав один жид до генерала.

— Я не капраль, я генерал.

— Ну, ну, не гнівайтесь, Чим пан ще не є, то ще бути.

— о —

НА МАДЯРАХ

Міністр війни К. часто говорив до гузарів:

— Гузар повинен мати такі тісні сподні, аби блохи пищали, як перелізають з одного місця в друге.

— о —

ФРАНЦ ЙОСИФ І.

Втаємничені оповідають, що австрійський цісар Франц Йосиф І. довгий час не знав про те, що його держава веде від ряду місяців затяжну війну. Двірська кліка, що в дійсності володіла державою та на власну руку виповіла війну, старалася це якнайдовше затаїти перед «найяснішим паном». Та коли москалі заняли Перемишль і рушили на захід, коли заходила можливість, що Франц Йосиф І. готов на власні очі побачити у Відні російських салдатів — рішено врешті повідомити старенького цісаря, що на світі шаліє велика війна.

На окремії авдієнції старушок, як звичайно, дрімав.

— Ваша Цісарська Світлосте, звольте вселаскавіше про-

ВETERАНИ

— Раз лежу я в окопах, дивлюся, суне ціло стадо москалів. Я прицілювся, — грим! — і вже одного нема! Грим! — другого нема! Грим! — третій лише ногами задер. Грим! — четвертий лежить! — Грим! —...

— Слухай! — перериває йому один зі слухачів, — як ще і того пятого вбеш, то дістанеш по зубах!...

Вашу будучність найкраще і
найдієвіше забезпечить

„Карпатія”

єдине українське Товариство
взаїмних обезпечень на життя

у Львові, Ринок ч. 38.

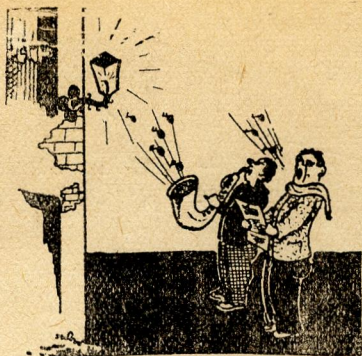
(власна камениця)
тел. 258-43

будитись — зачав несміло міністр.

— Що таке? — Що сталося?...

— Найясніший Пане, хочемо Вам виявити, що ведемо війну...

— Дуже добре робите, тільки бийте солідно тих прусаків — сказав цісар і... знову смачно заснув.

»ЛЮБИМЕНЕ«

Журилася дівчинонька,
Що літа минають,
А про неї щораз більше
Хлопці забувають.

І були б літа дівочі
На віки пропали,
Та на щастя її долю
Футра врятували.
Інша справа, що ці футра —
— Майстерштік кушнір-
ський,
Бо їх робив добрий майстер,
Таки наш — Глушевський!

—о—

КОМУНІСТ

Идуть стрільці і стрічаю се-
лянина, що бє немилосердно
коня:

— Гей, газдо! Таж ви зака-
туєте коня! Хтож видів так
над худобиною знущатися?

— А що з конем робити,
як він комуніст?

— Що ви таке говорите?

— Я вже знаю, що говорю.
Я бачите, маю пару коней, о-
бом даю однаковий обрік, та
в роботі один тягне, як треба,
а другий не хоче. Хиба він не
комуніст?

—о—

Коли тільки розпалася Ав-
стрія, один австрійський стар-
шина «нашої віри» почув на-
гло в собі українську кров.
А що в його відділі служили
переважно самі українці, пан
поручник зарядив приказ і,
станувши перед фронтом во-
яків, заявив:

— Позір! Приказ число 1.
Від сьогодні обов'язує тільки
українська команда. Рішучо
забороняється вживати ні-
мецької команди!

А скінчивши, закомандував:
— Рут! Абтретен!

*

Жиди нерадо йшли воюва-
ти; а коли якому всежтаки
не вдалося викрутитися від
війська, то зате він зовсім
певно йшов не на фронт, але
до інтендантури.

Один такий старшина «від
магазинів» не тільки що не
ризиковав своєю головою на
фронті, але ще й доробився
гарних грошенят підчас «уря-
дування» в запілля. Очеvid-
но, не мав за це великого по-
шанівку між фронтовим вояц-
твом. Одному «урльопістові»
звернув він раз увагу:

— Ви, як до мене говорите
— тримаєте руки в кишенях!..

— Але в *своїх*, пане поруч-
нику — відізвався вояк.

—о—

ЦЯПКА В ОДЕСІ

— Я — оповідає Цяпка —
стояв на пароплаві, аж оце
надлітає граната, обірвала ме-
ні руки й ноги і скинула з
покладу в воду, але я вмів
пливати, доплив до берега і
виратувався...

Клич

Штаб пятого ц. к. корпусу заквартирувався в маленькім селі над Липою. Старшини, перетомлені дорогою, скоро заснули й твердо переспали до самого рана.

Та коли раненько жовніри, вилізли на стрих, щоб зареквірувати дещо сіна, то на диво найшли там кількох козаків, що укривалися у сіні. Так то штаб ц. к. пятого корпусу перебував багато годин під одним дахом з озброєними відстїя до голови ворогами.

Їх ексцеленція генерал Пугалльо казився.

Щоб запобігти на будуче подібним випадкам, видав такий приказ:

»Перед кожноразовим заквартируванням треба добре переглянути цілий будинок і обставити його вартою. Ніхто, хтоб це не був, не може підійти до будинку, без подання клича. Варта, що не буде перестерігати цього, буде віддана під военний суд«.

Другого вечора капітанові Рідлінгерові не спалося. Крутило щось у шлунку і він, не маючи іншої ради, мусів вийти на двір. Вийшов у самій сорочці. Постерунок перепустив його туди без задержки, але коли капітан вертався, залунав грімко голос варті:

— Гальт! Вер да? Клич!

— Клич?... Клич?... До сто чортів! Чисто забув... Пустіть мене, до біса, бо ще перемерзну!...

— Клич! — повторив вартівник.

— Громадка! Не робить жартів! Я капітан Рідлінгер, зна-

еш мене!

— Клич! — налягав жовнір.

Капітан почув, що хоч на дворі був мороз, то йому піт виступив на чоло.

— Клич?... Здається »труба«...

— »Труба« було вчора — сказав Громадка. — Клич!

— Слухай, Громадка! — лютував капітан. — Як будеш мене тут так держати, то я тобі завтра покажу, що затишиш руський місяць!

— Пане капітан! Як пан капітан не тямлять клича, то прошу слухняно показати легітимацію.

— Громадка! — вже без злости просився капітан. — Ти з котрих сторін монархії? Чи у вас носять легітимації у нічних сорочках? Не маю жадної легітимації. Пусті, до сто чортів!!!...

Видно було, що Громадка переживає внутрішню боротьбу. Врешті підійшов до капітана, нахилився йому над вухом і шепнув:

— Пане капітан, клич: »віделець«...

— Віделець! — повторив голосно капітан.

— Перейди! — закликав Громадка.

І все було в найкращому порядку.

Родо-Родо.

В КАНТИНІ

— Не знаю, чи випити дві гальбі й піти о дванадцятій додому, чи випити дванадцять гальб і піти о другій додому?

—О—

З ВІЙСЬКОВИХ ПРИКАЗІВ

З огляду на те, що на завтрашній день припадає неділя, сотня візьме участь у Службі Божій. Перед церквою збірка за церквою, по церкві збірка перед церквою.

—о—

В РОСІЇ ПО СТАРОМУ

— Ви, товаришу Абрум Абрумовіч, такий здоровий чоловік і не беруть вас до війська?

Абрум Абрумовіч латідно посміхається:

— Чи я знаю? Я все прошу, щоб мене взяли. Я навіть все закладаюся з товаришем військовим лікарем на 500 рублів, що мене візьмуть, і що ви скажете, він усе мусить виграти заклад!

—о—

БАТЮШКА-ЦАР

Цар Микола II. відвідав одного разу військовий шпиталь. При цій нагоді пописувався своїми «великими» медичними відомостями, випитуючи кожного жовніра, що йому хибує.

— А цьому що? — питає, схилившись над якимсь неприємним саракою.

— Менінгітіс, Ваше Величство! — відповідає дижурний лікар.

— Ах, менінгітіс, о, це дуже важка хвороба! Або вмирається, або ідіотіється на ціле життя. Я сам перейшов її замолоду.

—о—

ПО АМЕРИКАНСЬКИ

Як відомо, Америка щойно при самім кінці вдалася у велику війну та тим чином могла державам Антанти добути остаточну перемогу. Та

мало хто знає, що вплинуло на таке, а не інше рішення Америки. А було це так:

Коли американський уряд станув перед проблемою, кому допомогти, рішив звернутись в цій справі до американського сенату.

Сенат радив над тим кілька днів безпереривно, однак наради ці не дали ніякого висліді. Всі сенатори були за тим, щоб стати по стороні сильнішого, того, що буде мати більші вигляди на виграну. Та ніхто не міг знати наперед чия візьме.

В такий ситуації на закінчення нарад забрав голос один веселої вдачі сенатор по званню ветеринар.

— Мої панове! — почав. — На основі мого досвіду знаю, що ні телята, ні інші тварини з двома головами довго жити не можуть. Як панам відомо, австрійський орел має дві голови; це запорука, що він довго не потягне — закінчив сенатор.

Таке насвітлення справи американцям подобалося і вже по п'ятих хвилинах рішили виповісти війну Австрії та її союзникам.

—о—

НЕВИННИЙ

За українських часів проголосив уряд загальну мобілізацію, а мамуня виправляла сина.

— Іди, сину мій, забий двох-трьох нехристів і вертай додому.

— А як мене, забють, мамо?

— А тебе, синоньку, за що малиби забити?

—о—

Червоноармієць приїхав на відпустку до села і показує людям нові совітські срібні гроші. Мужики пообступали його, а баби заглядають зда-лека і хрестяться.

— Чого хреститеся? — питає червоноармієць. — Та ж це гроші совітські.

— Та воно правда, що гроші совітські, але з церковного срібла.

—о—

В ГАЛИЦЬКІМ РЕСТОРАНІ

Придніпрянець, з групи «полковників», сидить в ресторані.

— Прошу мені дати лямпку горілки! Но, чого вибалушив очі? Скоро!

Кельнер приносить горівку, але в малій чарці.

Придніпрянець не сказав нічого, випив горілку, взяв чарку, заніс до дверей, поставив на порозі і копнув ногою.

Чарка покотилася по тротуарі, а він погрозив ще за нею кулаком:

— Коли ще така мала, так в порядочний ресторан не пхайся!

—о—

ЧОМУ ЖІНКИ НЕ СЛУЖАТЬ У ВІЙСЬКУ?

1. Бо не мають ніколи 21 років.

2. Бо нема старшини, якого вони слухали б.

3. Треба б що тижня справляти нові модні мундури.

4. Бо треба б кожній щомісяця змінити ординанса.

5. Бо треба б військову службу скоротити до яких де-в'ять місяців.

—о—

Стрілець: Хлопче! Як це село зветься?

Хлопець: А вам як треба — по людському чи по комісарському?

Стрілець: А хіба то не однаково?

Хлопець: А ні — то велика різниця. У нас одно по радянському, а друге по християнському. По нашому воно зветься Петропавлівка, іванівської волости, гайсинського повіту, Кам'янець-подільської губернії, а по «їхньому» радянському, буде, — Пролетарка, красноармерського району, краснооктябрського округу.

—о—

ЦЯПКА — КОМПОЗИТОР

Пішов раз Цяпка в гостину. По вечері стала пописуватися дочка господаря грою на фортеп'яні.

— Чи ви музикальні? — спитала Цяпку.

— Евентуально... залежить як і коли — каже Цяпка. — От, приміром нині в ночі мені снилося, що я скомпонував зовсім оригінальну мелодію. Ранком я ще тямив, а тепер забув. Будь ласка, переграйте мені кілька мелодій на фортеп'яні, то може пригадаю...

П'яністка переграла кілька популярних арій.

— О, — перериває нараз Цяпка: саме ця мелодія, яку тепер граєте, мені, снилася.

Ек.

ЧИ ВМІЄ?

— А ви чим були в цивілію?

— Доцентом університету.

— А вмієте читати й писати?

—о—

З М І С Т

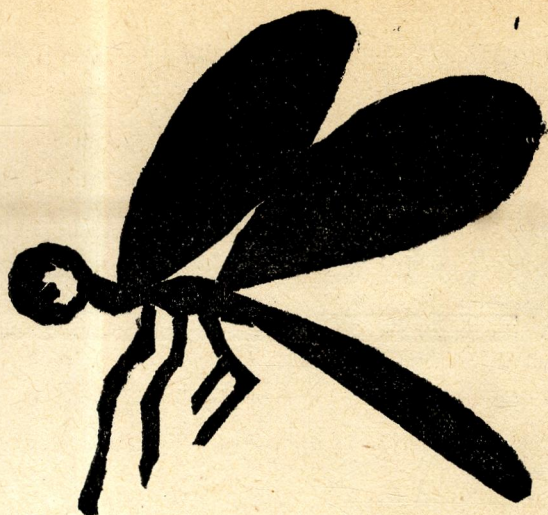
«Слово до »старої війни«	5 ст.
Бо війна війною	7 „
К. У. К. Мілітергуморзамельштеле, або як то було за небіжки Австрії	9 „
Два цісарі	13 „
Цар-батюшка	15 „
Шабля	16 „
Бо війна - війною	18 „
1914-тий рік у Києві	19 „
Стара війна	20 „
Відпустка	23 „
З діяльности укр. репрезентації у Відні	24 „
Цяпки	25 „
На стійці	26 „
Москалі в Карпатах	27 „
Вояцький апетит	28 „
Пригоди з інди́ком	29 „
Стрілецькі приповідки	33 „
1905. і 1914-ий рік	34 „
В Карпатах	37 „
»Репета«	39 „
Ветерани	40 „
»По цивільному«	40 „
Вільгельм II-гий як німецький цепелін	42 „
Стрілець і Сруль	42 „
Пригоди російського генерала	43 „
Відворот російського медведя	44 „
...І мир на землі	45 „
Військова зупа	46 „
10 заповідей вождя	46 „
При піхоті	47 „
З боєвих звідомлень	49 „
Центральна Рада в карикатурі	50 „
Відважний Мошко	51 „
»Наші« при війську	52 „

Військова гієрархія	53	ст.
За рівність	55	„
Стрілецький жарт	56	„
В окопах	57	„
З воєнних винаходів	58	„
На карузелі	58	„
Бульба	60	„
Дефіляда босих	61	„
Родина губатих	64	„
Типи з Тухолі	65	„
Аматорський гурток у Тухолі	66	„
Русин вояк	67	„
Поділ соломи в Тухолі	68	„
Воскресні тропарі	69	„
Погана ворона	70	„
Мій сон	72	„
Метаморфоза мирового договору	73	„
Будуча війна	74	„
Воєнні баналюки	77	„

ОГЛОШЕННЯ

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ „КОМАРЯ”

Кома р є одиноким сатирично - гумористичним часописом на наших землях. Серед тяжких відносин так матеріяльних, як і моральних, він все таки стоїть під оглядом змісту, ілюстрацій і оформлення дуже високо і не раз доводиться нам чути слова подиву і похвали навіть від чужинців.

„Кома р“ є і буде гордістю української преси, також не гаючись заперенумеруйте його і цим піддержіть його у тяжких змаганнях з обставинами серед яких живемо.

П Е Р Е Д П Л А Т А :

Річно	10 зл.	Чвертьрічно	3 зл.
Піврічно	5.50 зл.	Місячно	1 зл.
Поодинокє число 25 сотиків.			

КОМАР друкується все у двох кольорах, з ілюстраціями найкращих наших карикатуристів.

КОМАР дає перегляд нашого політичного і суспільного життя у відповідній, веселій формі та зразки чужинного гумору.

КОМАР має все актуальні фейлетони та безліч вибраних дотепів.

КОМАР містить дописи зі сіл та міст і п'ятує кожний промах у громадянській праці.

КОМАР розвесекює до сліз та непощадно кусає ворогів українського народу.

КОМАР є редагований так, що догоджує всім верствам нашої суспільності і для кожного є зрозумілий.

КОМАР кусає кожного тижня під неділю.

Адреса: Львів, Косцюшка 1-а

СВОБОДО ПРЕМИЛА

— Вільний чоловік у вільній державі! ось моя програма, друже!

— Це була колись і моя мрія, на жаль! Але послухай...

Як тільки побачив я світ божий, мене сповинули пеленками так кріпко, що ні рукою ні ногою рушити. А там приставили до мене няньку, яка таскала мене за собою, куди хотів і не хотів.

Від п'яти до осми літ батько сконфіскував мою свободу, щоби вчити мене читати... по стусанови на день... А одночасно мамуся засадила мене до фортепіану, відкривши в мені артистичний хист. — Ля, ля — і знова стусани.

Я рвався до свободи — а в осмім році мене віддали до школи. Десять літ тюрми! Накінець мені стукнуло 20 літ і мені всміхнулася воля. Та ось держава покликала мене до військової служби. Три роки касарняного життя... це було до 1914. року.

Від 1914—1918. оборона батьківщини увіпхала мене в окопи. Я не жалюся... тим більш, що вийшов з них цілий.

Накінець на волі! Дарма! Я стрінув Аделю... Аделя — це моя жінка... А пані Лященко — це її мама... отже моя теща... ми живемо разом.

І ви думаєте, що я вільний чоловік? Ні, не говоріть мені більш про оцю хімеру!

ПАЦИФІСТ

— А я вам кажу, що такий є спосіб, щоби завести на землі вічний мир. Навіть дуже легкий. Треба тільки порозуміння щодо одної малої формальності...

— Якої?

— Народи мусять згодитися, що на випадок війни той, хто її виграє, покриває всі військові кошти.

—О—

ЛИСТ З ФРОНТУ

...Не маєте поняття, в якій жиємо небезпеці. Неодина із нас кладеться ввечері спати живий, а рано встає мертвий.

—О—

КІННОТА КРАЩА

— Мій батько служить при кінній поліції.

— Чи при кінній краще ніж при пішій?

— Очевидно, в разі чого, можна скорше втекти.

—О—

ЗРАДИВСЯ

Фельдфебель, уставляє рекрутів у ряд і списує з ними генерація.

— Чим ви є в «цивілю»?

— Поликач ножів.

— Добре, як буде бракувати багнетів, буду знати де їх маю шукати.

—О—

ТРУПИ

Підчас російської інвазії прибігає жид до команданта.

— Пане командант, кривда нам сталась: Ваші вояки двох жидів убили!

— Деж їх трупи?

— Один я, а другий зараз прийде.

—О—

*»Пане кухар! — каже вояк —
Щось вам там бракує,
Бо цей »заяць« то не дуже,
Він мені смакує».*

*»Він такий, мій пане вояк,
Каже Іцко Доцент —
Що в тім »заяць«, то є заяць
Лиш пятьдесятя процент».*

*»Як це так?» — питає вояк.
»Ну, така причина,
Що в тім заяць є пів заяць
І кінь половина».*

Г а м.

—о—

ПЕПІЧКИ

Хто з австрійських вояків не памятає, які то геройські лави творили чеські відділи? В запілля до всього вони були перші, а як пішли на фронт, то цілі полки з розвиненими прапорами та з піснею »Гей Сльоване«... на устах — піддавалися москалям. Не диво, що здобули собі славу маркерантів, що оминають фронт, а якщо йдуть, навіть туди, то на те тільки, щоб... піддатися.

В одній чеській кадрі на закінчення вишколу рекрутів, переводить поручник Утікаль вступні приготування до присяги:

»А тепер будете пшисягаць. Робте сем яко я. Ано: палец, а указователь до гори, наперстник а маліцек дольоу. Подвайтесе, яко я руки до гори!

— Чуеш, Іване! — каже один наш »ляндштурмак« до другого. — Ці чехи вчать нас навіть піддаватися!

—о—

Вістун: Пане поручник! Мельдую послушно, що інфантерист Гриць Коцюба, цієї ночі застрілився.

Поручник: Ах, та офієрма! Бодай раз вцілив, де хотів.

—о—

НАД СТРИПОЮ

Начальний вожд австрійської армії, архикнязь Фридрих, т. зв. »вешатель«, переводив інспекцію відтинку фронту над Стриною. Між іншими, показали йому також польовий телефон та пояснили, що можна ним порозумітися з найбільш висуненими стійками. Фридрих взяв слухавку й кричить до апарату: — »Тут архикнязь, Фридрих«. На це дижурний старшина, якого часто зводили різними жартами, відповідає:

— А тут китайський цісар, дурню один!..

—о—

УРИВОК З ФАНТАСТИЧНОЇ ПОВІСТІ

...Між мешканцями місяця і Марса розгорілася грізна братовбивча війна, але на щастя перервала її Ліга Націй...

—о—

ДИСЦИПЛІНА

Сотник приказав раз своїому чурі зарізати і зварити на обід курку. В полудне чура приносить обід але без курки.

— Яж тобі казав курку зарізати.

— Голошу слухняно, пане сотнику, що курки зарізати не міг.

Чому?

— Бо за куркою ходив когут пана полковника.

—о—

„Новий Час”

ЩОДЕННИК

Львів, вул. Косцюшка ч. 1-а

П Е Р Е Д П Л А Т А

в краю, Чехословаччині,
Австрії й Угорщині :

місячно . . . 3.— зл.

чвертьрічно . . . 9— зл.

піврічно . . . 18.— зл.

річно . . . 36.— зл.

П е р е д п л а т а

для всіх прочих країв :

місячно . . . 5.50 зл.

чвертьрічно . . . 17.50 зл.

піврічно . . . 33.— зл.

річно згори . . . 66— зл.

Точні передплатники одержують кожного місяця триаркушевий зшиток „Історії Української Культури” за зворотом коштів пересилки й опакування місячно в краю 40 грошів, — в Чехах, Австрії, Угорщині 50 гр., а у всіх прочих краях 70 гр.

Народня Справа

тижневий часопис для села

Львів, вул. Руська ч. 18

Крім цікавого всебічного матеріалу, дає допомоги за втрати в худобі (52 зол., коли передплатник доріже штуку, а 82 зол., коли худобина згине сама). Також два рази в році уряджує велике льосування нагород в грошах, вартісних предметах і моргах поля.

ПЕРЕДПЛАТА

В КРАЮ, ЧЕХАХ, УГОРЩИНІ й АВСТРІЇ:

місячна . . — 90 зл. чвертьрічна 2·50 зл.
піврічна 6·— зл. річна . . . 10·— зл.
для всіх прочих країв річна передплата 16 зл.

УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕКА

ЛЬВІВ, вул. КОСЦЮШКА ч. 1-а

ВИХОДИТЬ КНИЖКАМИ — КОЖНОГО
МІСЯЦЯ 1 ТОМ, 128 СТОРІНОК ДРУКУ.

:——: Добрий білий папір. :——:

Мистецька многобарвна обгортка.

П Е Р Е Д П Л А Т А

в краю, Чехословаччині,
Австрії й Угорщині:

чвертьрічна . . . 2.60 зл.

піврічна . . . 5.— зл.

річна 9.60 зл.

поодинокий том 0.95 зл.

ДЛЯ ВСІХ ІНШИХ КРАЇВ

місячно . . . 1.25 зл.

чвертьрічно . . 3.75 зл.

піврічно . . . 7.— зл.

річно згори . . 13.— зл.

ПЕРЕДПЛАТНИКИ

„Нашого Прапора“ дістають
„Українську Бібліотеку“ ДАРОМ

В-во „УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕКА”

видало до кінця 1936 р. щомісячними книжками :

1. Д. Мордовець: Гайдамаки т. 1. вчери.
2. Д. Мордовець: Гайдамаки т. 2. вчери.
3. М. Гоголь: Страшна помста. — вчери.
4. В. Радич: Максим Залізняк т. 1.
5. В. Радич: Максим Залізняк т. 2.
6. С. Даушків: Опанас Тятива. — вчери.
7. О. Турянський: Син землі т. 1.
8. О. Турянський: Син землі т. 2.
9. І. Горинь: Під прапори Хмельницького.
10. Г. Журба: Зорі світ заповідають.
11. М. Голубець: Вчорашня легенда.
12. П. Свій: Степові оповідання.
13. І. Ольбрахт: Микола Шугай т. 1.
13. І. Ольбрахт: Микола Шугай т. 1. вчери.
14. І. Ольбрахт: Микола Шугай т. 2. вчери.
16. М. Голубець: Рік грози і надій.
17. А. Чайковський: За наживою.
18. І. Керницький: Святоіванські вогні.
19. М. Голубець: Гей, видно село...
20. О. Ю. Федькович: Вибір творів.
21. Ю. Косач: Сонце в Чигирині.
22. Жіль Верн: Замок у Карпатах.
23. Ф. Коковський: Людська вдячність.
24. У. Самчук: Марія.
25. І. Садовий: Безіменні плугаторі т. 1.
26. І. Садовий: Безіменні плугаторі т. 2.
27. Г. Косинка: Темна ніч.
28. Й. Т. Підлішечкий: Пригоди Шума.
29. Збірка «Усмішки».
30. Гр. Смольський: Олекса Довбуш.
31. Білозерський: Напередодні т. 1.
32. Білозерський: Напередодні т. 2.
33. В. Ткачук: Сині чічки.
34. А. Михеїв: Мара.
35. К. Гриневичева: Шестикрилець.
36. І. Филіпчук: Дмитро Детько.
37. В. Калина: Куринь смерті У.С.С.
38. О. Кобилляньська: За ситуаціями.
39. Роман Леонтович: Звенислава.
40. Богдан Нижанківський: Вулиця.
41. Бояринич: Кривавий Шлях.
42. Франц Коковський: За землю.
43. Галицько-Волинський Літопис т. 1.
44. Галицько-Волинський Літопис т. 2.
45. Володимир Бірчак: Проти закону.
46. М. Михайлик: За стрілецьку славу.
47. О. Ржепечька: Вічне полум'я.
48. Гренджа Донський: Ілько Липей.

НАШ ПРАПОР

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС

виходить щодругий день

ЛЬВІВ, ВУЛ. КОСЦЮШКА Ч. 1 - А.

телєф. ч. 106—13 і 230—13

Точні передплатники дістають безплатно щомісяця книжку—премію видання „Української Бібліотеки“ Передплата разом із книжками „Української Бібліотеки“ виносить в краю, Чехах, Австрії й Угорщині

місячно 1'80 зл.

чвертьрічно 5'00 зл.

піврічно 10'— зл.

річно згори 18'— зл.

для всіх інших країв : місячно 2'80 зл., чвертьрічно 8'00 зл., піврічно 15'— зл., річно згори 30'— зл.
Кonto ПКO ч. 500'277.— Жадайте оказових чисел!

Дзвіночок

часопис для українських дітей

виходить щомісяця

Львів, бул. Руська ч. 18.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ :

піврічно 1'20 зл.

річно 2'— зл.

поодинокє число 0'20 гр.

У Чехах річно 12 чк.— В Австрії 2'20 ш.— В Румунії 84 леїв.— Для всіх інших країв 80 цен. ам

Всі, кому дорога національна традиція

повинні замовити собі

Історію Української Культури

Видання Івана Тиктора

„ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ“

появляється 3-аркушевиими зшитками,

:—:—: по 48 сторін друку :—:—:

**ПЕРЕДПЛАТА „І. У. К.“ У КРАЮ
ЧЕХІЇ, АВСТРІЇ ТА УГОРЩИНІ:**

місячно 1 зшиток із пересилкою 1*20 зл.

чвертьрічно 3 зшитки „ 3*50 зл.

піврічно 6 зшитків „ 6*— зл.

річно 12 зшитків „ 12*— зл.

цілість 15 (зшитків) „ 15*— зл.

В ІНШИХ КРАЯХ :

1 зшиток 1*50 зл.

піврічно 9*— зл.

річно 18*— зл.

цілість (15 зшитків) 22*50 зл.

Передплатники, що заплатять за цілість згори,

т. є. 15*— зл. згляд. 22*20 зл. дістануть **трівку**

(полотняну) мистецьку обгортку даром!

Велика Історія України

Це перша по війні компендія української історії, що зайняла місце вичерпаних і перестарілих підручників М. Аркаса та М. Грушевського.

На 864 сторінках друку великої вісімки, украшених 450 ілюстраціями, представлено мунуле українського народу й Держави від праісторичних первопочинів аж до переломового 1923 р. „Велика Історія України“ це настільна книга кожної української хати, кожної культурно-освітньої й громадської установи!

Оправлена в мистецьку полотняну оправу. Коштує враз з футералом 25.— зл., порто 1.50 зл. — Для П. Т. Передплатників наших видавництв даємо цю книгу на місячні рати (перша рата 5.—зл. дальші по 2 зл. місячно).

Історія Українського Війська

Перша в українській науці повна компендія історичного розвитку Української Армії, від її праслов'янських первопочинів, крізь добу княжих дружинників, буйну козаччину, аж до військових формацій :—: Визвольних Змагань :—:

Друга настільна книга нашого В-ва, що обіймає 576 стор. друку, 300 оргінальних ілюстрацій і 4 многобарвні картини Петра Холодного, Л. Перфецького й Е. Козака. :—:—:—:—:—:

В мистецькій полотняній оправі коштує зл. 18.—, порто зл. 1.50. — Передплатники видань „Українська Преса“ можуть набути цю книгу на сплати (перша рата зл. 6.—, шість дальших по 2 зл. місячно). Хто купує за готівку, не платить порта.

КОМАР

ВЕСЕЛИЙ

ЧАСОПИС

САТИРА

ГУМОР

Львів, вул. Косцюшка ч 1-а.

Передплата в краю, Чехах, Угорщині й Австрії:
піврічна 5.50 зл., річна 10.— зл., поодинокі
число 25 гр., для всіх інших країв 8.40 зл. річно

Не пийте молока
невідомого походження
а
тільки

ПАСТЕРИЗОВАНЕ МОЛОКО

МАСЛОСОЮЗУ

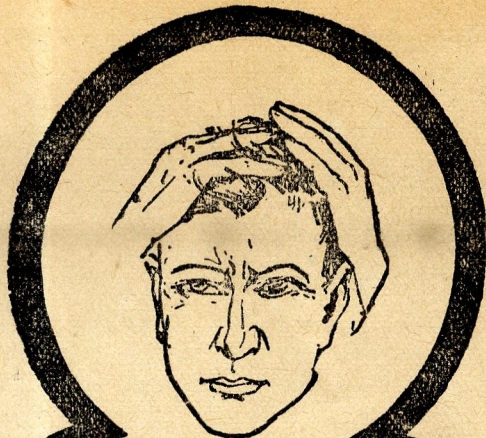
яке є позбавлене
хоробтворчих
бактерій.

Чоколяда

А. Пясецький

С. А.

Краків

НЕРВОВІ ЛЮДИ умирають молодю!

ЧИ НЕ ЗАВВАЖАЛИ ВИ ТАКОЖ ЧАСОМ У СЕБЕ ОДИН З ОСЬ-ТАКИХ ПРОЯВІВ НАДХОДЯЧОГО НЕРВОВОГО ОСЛАБЛЕННЯ?

Легка вражливість, сум, дрожання, неспокій, биття серця, завороти голови, почування страху, безсонність, неспокійний сон, брак чуття в деяких частих тіла, переляк, збільшена вражливість ізза незгідности, гомону, запаху, потяг до одуряючих середників, тютюну, напоїв, чаю, кави, дрожання повік, або мерехкотіння в очах, напливи крові, утиски химерний настрій, ослаблення пам'яті або мови — вкінці сексуальне збочення або зник полового гону.

Якщо з поданих тут проявів виступає яро один, або кілька рівночасно: Є ЦЕ ОЗНАКОЮ, ЩО НЕРВИ ПОВАЖНО ОСЛАБЛЕНІ Й ВИМАГАЮТЬ СКРІПЛЕННЯ.

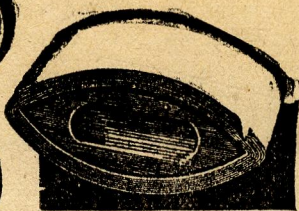
Не занедбуйте цього, бо інакше можуть наступити поважні психічні за-бурення, як напр.: маячення й невідвічальність, скоре ослаблення орга-нізму й вкінці передчасна смерть.

Без огляду на суть нервозности раджу написати до мене. Я готовий gratis і franco вияснити просту методу, яка кожному принесе радісну несподіванку. Мабуть уже багато грошей видали Ви на різні засоби, що в найкращому випадку приносили лише часову пільгу. Впевняю Вас, що знаю властиву методу протиділання на ослаблення Ваших нервів. Ця метода рівночасно приводить поправу настрю, дає життєву радість, енергію, силу до праці. Багато осіб повідомили мене, що почуваються, як новонароджені.

СТВЕРДЖУЮТЬ ЦЕ ТАКОЖ ЛІКАРСЬКІ ЗАСВІДЧЕННЯ. КОШТ ВІНОСИТЬ ЛИШЕ ЦІНУ ПОШТОВОЇ ЛИСТІВКИ. ВИСИЛАЮ ЦЮ ПОВЧАЮЧУ КНИЖКУ ЗОВСІМ ДАРОМ.

Якщо не можете написати, то перехойте це оголошення.

PANNONIA — АРОТНЕКЕ
BUDAPEST 72,
POSTPACH 83. Abt. K.

ПЛЬОМБИ бляшані СПИНКИ
БІБУЛЯРІ економ. "ОРБІТ"
Ножівничі вироби і галянтерія
поручає

ШАФРАНЕК
і ГРОНЬОВСКИ
Познань, Ст. Ринок 59/60.

Цінники і офerti висилаємо
на бажання.

Адреса: **SZAFRANEK i GRONIEWSKI**, Poznań, St. Rynek 59 60.

ДЗВОНЯТЬ ДЗВОНИ!
найкраще по церквах, що
їх доставляє найбільша
в краю фабрика дзвонів

БРАТИВ

ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

у Калуші — Сівецька 15.
в Перемишлі, Красінського 63.

Увага! Господині!

Перша українська фабрика
всього рода ножів зі сталі
нержавіючої та звичайної

„М Е Т А”

Перемишль,
Радиловського 1, II.

А. ТЕРПИЛЯК

Розсадники овочевих деревець та насінне
господарство в ЗАЛУКВІ, пошта й залізнична
станція Галич, телефон: Галич № 1, телеграми: Терпиляк—Галич.
П. К. О. № 500.855

поручає

овочеві щепи, кущі та дички, рожі та
зимотривалі квіти, насіння городовини,
пашних рослин і квітів, садівничо-город-
ниче приладдя і т. п.

Повітові Союзи, Кооперативи, Філії та Клуби „Сільського Господаря”
одержать при гуртових закупках — опуст. Жадайте цінників та оферт.

Клішарня „ЦИНКОТИП”

Львів, пл. Стрілецька ч. 6. тел. 288-42.

виконує по **конкуренційних** цінах одно- і многобарвні

**ДРУКАРСЬКІ
КЛІШІ**

Охоронний знак

Правдивий „Elsafluid“, відомий і улюблений від 50 літ не повинен бракувати в ніякому домі!

„ЕЛЬЗАФЛЮІД”

Антисептично-косметичний засіб, уживається його нерозпущеним, або розпущеним відповідно до потреби.

ЧИСТИЙ НЕРОЗПУЩЕНИЙ

1) ЯК ЗАСІБ, ЩО СКРІПЛЯЄ перетомлене тіло різними спортами як: копаням м'ячем, ситківкою, мандрівництвом, їздою на лежцатах, легкою атлетикою й іншими спортами.

2) ЯК ЗАСІБ, ЩО СКРІПЛЯЄ ТІЛО при масажі м'язів при тренінгах, до всякого рода спортів.

3) НЕОБХІДНИЙ для тих, осіб, що перебувають за довго під діланням соняшнього проміння, чи то на пляжі, чи також в порі зимових спортів. Негайне насмарування „ELSAFLUID“-ом запобігає, щоб твoрилися міхурі, та лущилася шкіра.

4) ДЛЯ ВІДСВІЖЕННЯ ВОЗДУХУ в кімнаті хворого, або в переповнених приміщеннях, розпилюється „ELSAFLUID“ при допомозі відповідного розпиляча.

5) 1—2 ЛОЖКИ „ELSAFLUID“-у, що їх додамо до ванни, дають відсвіжуючу і скріплюючу купіль, яка вдержує шкіру свіжою.

РОЗПУЩЕНИЙ ВОДОЮ.

50 до 60 краплин „ELSAFLUID“-у не склянку води уживається на відсвіження та до змивання тіла.

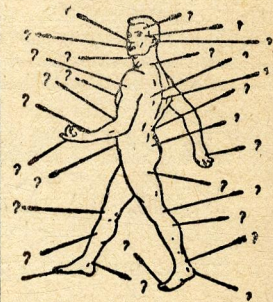
ІНШІ ПРЕПАРАТИ З МАРКОЮ „ELSA“: Помада до лица, помада до волося, мило лійсьовомолочне, боракове мило, плин на нагнітки, шведські шлункові краплі, „ELSA“ бальзам, штифт на мігрену.

Новітнє лікування щораз більше вертає до відомих вдавна лікувальних зел.

Понад 500 родів зел — постійно свіжі на складі. „ASANOL“ — винищує зовсім шваби та таргани.

**WYTWÓRNIA i WYSYŁKA
„ELSA-PREPARATÓW“ Nr. 704
Mag. A. Gutwińskiego,
Bielsko, Śląsk, Rynek 15.**

Прошу жадати докладного цінника, який висилаємо зараз безплатно.

Стрілки вказують місця, всюди, де можна уживати „ЕЛЬЗАФЛЮІД“.

39812

2,84 (1986)

PA

6300

2

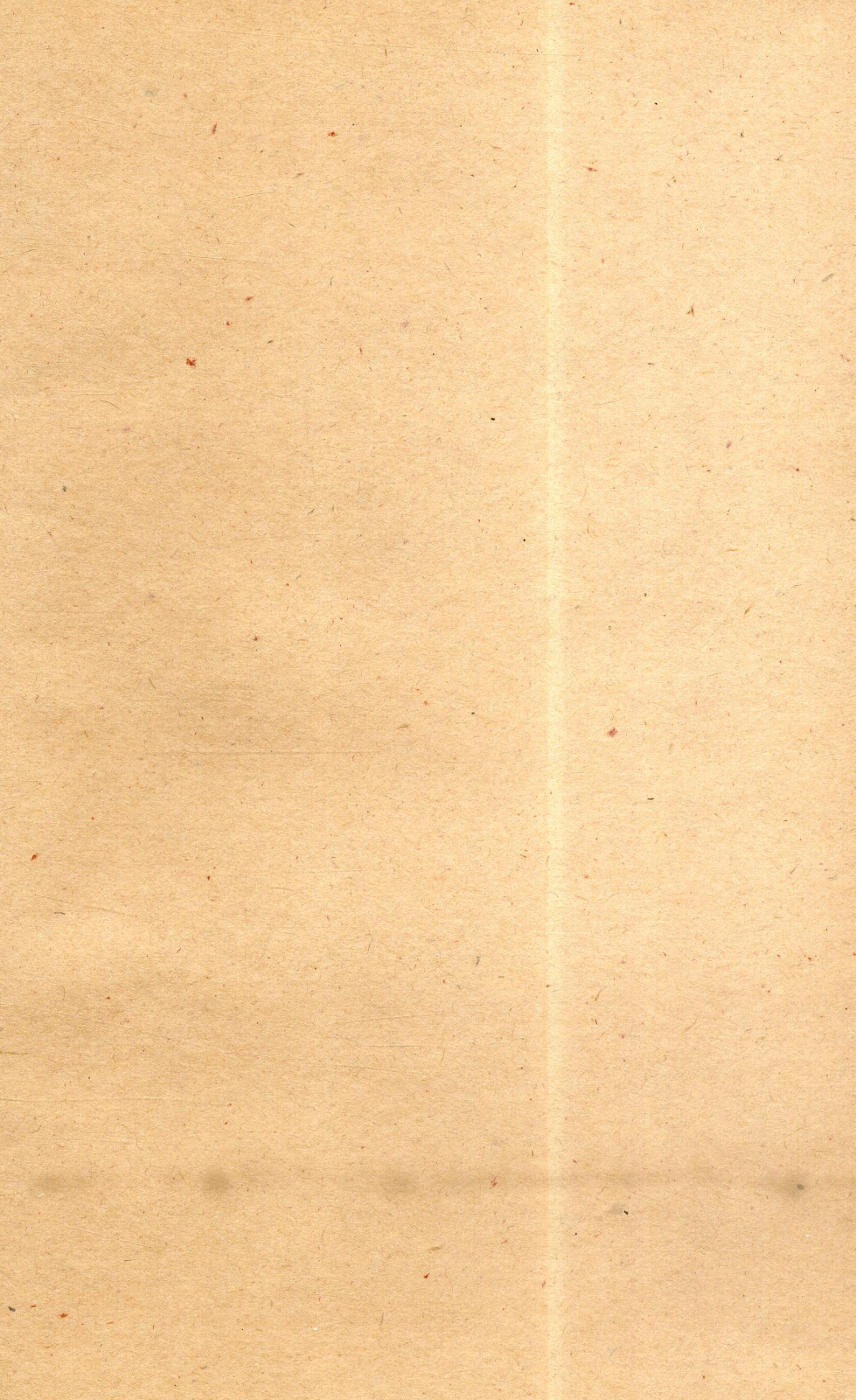
3

3

3

3

3

PA 6300